

Migration och asylpolitik

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2010/11:29 Migration och asylpolitik och tre motioner som väckts med anledning av skrivelsen. Vidare behandlas ett stort antal motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2010 som rör asyl- och migrationsfrågor samt svenskt medborgarskap.

Regeringen redovisar i skrivelsen den svenska migrations- och asylpolitiken och statistiska uppgifter för perioden den 1 juli 2008–30 juni 2010. I skrivelsen lämnas en redovisning av den svenska politiken med avseende på asyl och skyddsrelaterade frågor, arbetskraftsinvandring, övrig invandring och viseringsfrågor. Det internationella samarbetet redovisas också, särskilt när det gäller migration och utveckling samt migrationsfrågorna i EU:s yttre förbindelser.

I betänkandet behandlas bl.a. frågor om skyddsbehov, begreppet väpnad konflikt, barn i asylprocessen, könsrelaterad förföljelse, samarbetet inom EU, arbetskraftsinvandring, anhöriginvandring, verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, visering och svenskt medborgarskap.

En ramöverenskommelse har träffats mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna om migrationspolitik. I enlighet med överenskommelsen anser utskottet att ett antal motionsyrkanden får anses åtminstone delvis tillgodosedda och därför avstyrks.

Utskottet avstyrker även övriga motionsyrkanden och föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

I ärendet finns 35 reservationer (S, MP, SD och V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	11
Utskottets överväganden	12
Flykting- och migrationspolitik	12
Begreppet väpnad konflikt m.m.	17
Barn i asylprocessen	19
Asylsökande från Irak	24
Könsrelaterad förföljelse	25
Offer för människohandel	29
Samarbetet inom EU	31
Arbetskraftsinvandring	36
Bärplockare	41
Sanktioner mot arbetsgivare	42
Uppehållstillstånd i andra fall	44
Ansökan om uppehållstillstånd	45
Anhöriginvandring	48
Försörjningskrav	51
Identitetskrav	53
Uppskjuten invandringssprövning	54
Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut	59
Utvisning på grund av brott	65
Förvar	68
Visering	71
Svenskt medborgarskap	76
Reservationer	80
1. Flykting- och migrationspolitik, punkt 1 (S, V)	80
2. Flykting- och migrationspolitik, punkt 1 (SD)	80
3. Begreppet väpnad konflikt m.m., punkt 2 (S, V)	81
4. Barns asylskäl, punkt 3 (MP, V)	82
5. Ensamkommande barn, punkt 4 (MP)	82
6. Ensamkommande barn, punkt 4 (SD)	83
7. Begreppet synnerligen ömmande omständigheter, punkt 6 (S, V)	83
8. Flyktingstatus för hbt-personer m.m., punkt 8 (V)	84
9. Offer för människohandel, punkt 11 (V)	85
10. Det gemensamma europeiska asylsystemet, punkt 12 (S, V)	85
11. Flyktingmottagandet i vissa EU-länder, punkt 13 (V)	86
12. Ändring av Dublinförordningen, punkt 14 (S, V)	86
13. Dublinförordningen i övrigt, punkt 15 (V)	87
14. Arbetskraftsinvandring, punkt 16 (S, V)	88
15. Arbetskraftsinvandring, punkt 16 (MP)	89
16. Arbetskraftsinvandring, punkt 16 (SD)	89
17. Bärplockare, punkt 17 (S, V)	90
18. Bärplockare, punkt 17 (SD)	91
19. Sanktioner mot arbetsgivare, punkt 18 (V)	91
20. Uppehållstillstånd i andra fall, punkt 19 (V)	92

21. Ansökan om uppehållstillstånd, punkt 20 (S, V)	92
22. Anhöriginvandring, punkt 21 (S, V)	93
23. Anhöriginvandring, punkt 21 (SD)	94
24. Försörjningskrav, punkt 22 (S, MP, V)	94
25. Försörjningskrav, punkt 22 (SD)	95
26. Identitetskrav, punkt 23 (S, V)	96
27. Uppskjuten invandringsprövning m.m., punkt 24 (V)	96
28. Diplomatiska försäkringar m.m., punkt 26 (V)	97
29. Återetableringsstöd, punkt 27 (SD)	98
30. Utvisning på grund av brott, punkt 28 (SD)	98
31. Förvar, punkt 29 (V)	99
32. Asylvisum m.m., punkt 30 (V)	100
33. Besöksvisum, punkt 31 (V)	101
34. Övrigt om visering, punkt 32 (SD)	101
35. Svenskt medborgarskap, punkt 33 (SD)	102
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	103
Skrivelsen	103
Följdmotionerna	103
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010	104

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Flykting- och migrationspolitik

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 4,

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkandena 1 och 8,

2010/11:Sf201 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2,

2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkandena 2 och 5 samt

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 8, 10, 11 och 13–16.

Reservation 1 (S, V)

Reservation 2 (SD)

2. Begreppet väpnad konflikt m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 1 i denna del,

2010/11:Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 7 och 8 samt

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del.

Reservation 3 (S, V)

3. Barns asylskäl

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 1 i denna del,

2010/11:Sf355 av Krister Hammarbergh (M) och

2010/11:So543 av Maria Wetterstrand m.fl. (MP) yrkande 34.

Reservation 4 (MP, V)

4. Ensamkommande barn

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 5,

2010/11:Sf205 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 6 och

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12.

Reservation 5 (MP)

Reservation 6 (SD)

5. Forskning i flyktingrätt

Riksdagen avslår motion

2010/11:Sf202 av Caroline Szyber (KD).

6. Begreppet synnerligen ömmande omständigheter

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf201 av Caroline Szyber (KD) yrkande 1,

2010/11:Sf203 av Caroline Szyber och Annika Eclund (båda KD)
yrkandena 1 och 3,

2010/11:Sf268 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 1,

2010/11:Sf322 av Matilda Ernkrans m.fl. (S),

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 10 och
11 samt

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del.

Reservation 7 (S, V)

7. Asylsökande från Irak

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:U261 av Anita Brodén och Karin Granbom Ellison (båda
FP) yrkande 3,

2010/11:U312 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 1 och

2010/11:Sf391 av Robert Halef (KD).

8. Flyktingstatus för hbt-personer m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Ju401 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkande 11,

2010/11:U232 av Maria Lundqvist-Brömster (FP) yrkande 3,

2010/11:U317 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkande 9,

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 1 i denna del,

2010/11:Sf266 av Caroline Szyber (KD),

2010/11:Sf270 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 2,

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 9,

2010/11:Sf389 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 4–7
samt

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del.

Reservation 8 (V)

9. Tilläggsprotokoll till Genèvekonventionen m.m.

Riksdagen avslår motion

2010/11:U232 av Maria Lundqvist-Brömster (FP) yrkande 2.

10. Hedersrelaterat våld

Riksdagen avslår motion

2010/11:Ju287 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 5.

11. Offer för människohandel

Riksdagen avslår motion

2010/11:Ju409 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 6.

Reservation 9 (V)

12. Det gemensamma europeiska asylsystemet

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1 och 15,

2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkande 1 och
2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 1 och 5.

Reservation 10 (S, V)

13. Flyktningmottagandet i vissa EU-länder

Riksdagen avslår motion

2010/11:Sf342 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD)
yrkande 2.

Reservation 11 (V)

14. Ändring av Dublinförordningen

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 2,
2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 14,
2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkande 4 och
2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 10.

Reservation 12 (S, V)

15. Dublinförordningen i övrigt

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 7,
2010/11:Sf205 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 2 och 4,
2010/11:Sf342 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD)
yrkande 1 och
2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 21.

Reservation 13 (V)

16. Arbetskraftsinvandring

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 3,
2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 8,
2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 6,
2010/11:Sf333 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 7 och 8,
2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 25 och
2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 14.

Reservation 14 (S, V)

Reservation 15 (MP)

Reservation 16 (SD)

17. Bärplockare

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf261 av Josefin Brink m.fl. (V),
2010/11:Sf276 av Lars Mejern Larsson och Désirée Liljevall (båda
S) och

2010/11:Sf284 av Maria Lundqvist-Brömster (FP).

Reservation 17 (S, V)

Reservation 18 (SD)

18. Sanktioner mot arbetsgivare

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 27 och 28 samt

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 16 och 17.

Reservation 19 (V)

19. Uppehållstillstånd i andra fall

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf251 av Christina Höj Larsen m.fl. (V),

2010/11:Sf333 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 3 och

2010/11:Sf393 av Maria Ferm m.fl. (MP).

Reservation 20 (V)

20. Ansökan om uppehållstillstånd

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del,

2010/11:Sf271 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkandena 1–3,

2010/11:Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 22 och

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 13.

Reservation 21 (S, V)

21. Anhöriginvandring

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del,

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 7,

2010/11:Sf272 av Eva Bengtson Skogsberg och Betty Malmberg (båda M),

2010/11:Sf340 av Annika Eclund och Anders Sellström (båda KD),

2010/11:Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 23,

2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkande 3,

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 4, 6 och 7 samt

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 11.

Reservation 22 (S, V)

Reservation 23 (SD)

22. Försörjningskrav

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del,

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 4,

2010/11:Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 24,

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5 samt
2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 12.

Reservation 24 (S, MP, V)

Reservation 25 (SD)

23. Identitetskrav

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 5,
2010/11:Sf239 av Bodil Ceballos och Maria Ferm (båda MP),
2010/11:Sf277 av Amir Adan (M) och
2010/11:Sf324 av Lars Johansson (S).

Reservation 26 (S, V)

24. Uppskjuten invandringsprövning m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Ju355 av Tuve Skånberg (KD) yrkande 1,
2010/11:Ju403 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 14,
2010/11:Sf234 av Amineh Kakabaveh (V),
2010/11:Sf253 av Christina Höj Larsen m.fl. (V),
2010/11:Sf344 av Roland Utbult och Penilla Gunther (båda KD)
yrkandena 1–3 och
2010/11:Sf363 av Maria Stenberg och Marie Nordén (båda S).

Reservation 27 (V)

25. Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 9 i denna del och
2010/11:Sf338 av Andreas Carlson och Annika Eclund (båda KD)
yrkande 5.

26. Diplomatiska försäkringar m.m.

Riksdagen avslår motion

2010/11:Sf238 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2.

Reservation 28 (V)

27. Återetableringsstöd

Riksdagen avslår motion

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 2.

Reservation 29 (SD)

28. Utvisning på grund av brott

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Ju419 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (båda SD) yrkan-
dena 1–7 och
2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 17 och 18.

Reservation 30 (SD)

29. Förvar

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 9 i denna del,

2010/11:Sf240 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 2 och 3,

2010/11:Sf341 av Penilla Gunther och Roland Utbult (båda KD) yrkandena 4 och 5 samt

2010/11:Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 12.

Reservation 31 (V)

30. Asylvisum m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf342 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkande 5,

2010/11:Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 18,

2010/11:Sf392 av Ulf Holm m.fl. (MP) yrkande 2 och

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 7.

Reservation 32 (V)

31. Besöksvisum

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 19,

2010/11:Sf392 av Ulf Holm m.fl. (MP) yrkande 1 och

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 8.

Reservation 33 (V)

32. Övrigt om visering

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf271 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 4,

2010/11:Sf319 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) och

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9.

Reservation 34 (SD)

33. Svenskt medborgarskap

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:Sf384 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M) och

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 19–21.

Reservation 35 (SD)

34. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2010/11:29 till handlingarna.

Stockholm den 29 mars 2011

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Fredrik Lundh Sammeli (S), Lars-Arne Staxäng (M), Eva-Lena Jansson (S), Finn Bengtsson (M), Kurt Kvarnström (S), Ulf Nilsson (FP), Shadiye Heydari (S), Solveig Zander (C), Jasenko Omanovic (S), Emma Henriksson (KD), Erik Almqvist (SD), Eva Lohman (M), Maria Ferm (MP) och Christina Höj Larsen (V).

Redogörelse för ärendet

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2010/11:29 Migration och asylpolitik jämte motioner som väckts med anledning av skrivelsen och motionsyrkanden om asyl- och migrationsfrågor samt svenskt medborgarskap som väckts under den allmänna motionstiden 2010.

En redovisning av motionerna finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Flykting- och migrationspolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. förändringar av flykting- och migrationspolitiken, att den som vistas illegalt i Sverige inte ska få sin sak prövad och att en asylsökande som inte styrker sin identitet ska avvisas samt att endast en begränsad grupp personer ska kunna beviljas asyl här.

Jämför reservationerna 1 (S, V) och 2 (SD).

Gällande ordning

FN-konventionen från 1951 angående flyktingars rättsliga ställning (Genèvekonventionen) som ratificerades av Sverige 1954 innehåller bl.a. en definition av vem som ska anses som flykting och föreskriver förbud mot avvísning eller utvisning av personer till ett land där de riskerar förföljelse eller till ett land där de inte åtnjuter trygghet mot att bli sända till ett land där de riskerar förföljelse. I konventionen definieras en flykting som en person som i anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning befinner sig utanför sitt hemland och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av hemlandets skydd.

Genom 2005 års utlänningslag (2005:716, UtL) tillförsäkras flyktingar en principiell rätt att få uppehållstillstånd i Sverige. Som en följd av att det s.k. skyddsgrundsdirektivet (2004/83/EG) genomförts i svensk rätt har fr.o.m. den 1 januari 2010 den tidigare kategorin skyddsbehövande i övrigt ersatts av två nya kategorier, nämligen alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande (prop. 2009/10:31, bet. 2009/10:SfU8, rskr. 2009/10:133).

Definitionen i 4 kap. 1 § UtL av vem som är flykting har samma lydelse som i Genèvekonventionen, dock anger den uttryckligen att denna rätt gäller oberoende av om förföljelsen utgår från landets myndigheter eller, om dessa inte kan antas bereda skydd mot förföljelse, från enskilda. Dessutom omfattar flyktingbegreppet enligt utlänningslagen även personer som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning.

Med alternativt skyddsbehövande avses enligt 4 kap. 2 § UtL en utlänning som befinner sig utanför det land som han eller hon är medborgare i, därför att

1. det finns grundad anledning att anta att utlänningen vid ett återvändande till hemlandet skulle löpa risk att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande

behandling eller bestraffning, eller som civilperson löpa en allvarlig och personlig risk att skadas på grund av urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt, och

2. utlänningen inte kan, eller på grund av sådan risk som avses i 1 inte vill, begagna sig av hemlandets skydd.

Med övrig skyddsbehövande avses enligt 4 kap. 2 a § UtIL en utlännings som befinner sig utanför det land han eller hon är medborgare i, därför att han eller hon

1. behöver skydd på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp eller

2. inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof.

Även när det gäller andra skyddsbehövande än flyktingar saknar det betydelse om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen löper angivna risker eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot att utlänningen utsätts för sådan risk genom handlingar från enskilda.

Som flykting, alternativt skyddsbehövande eller övrig skyddsbehövande anses även en person som är statslös och som av de uppräknade skälen befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare haft sin vanliga vistelseort. För den som är statslös flykting krävs dessutom att han eller hon inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända till detta land.

Förutom flyktingar har alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige rätt till uppehållstillstånd. Upphållstillståndet ska i dessa fall vara permanent eller gälla i minst tre år. Tillstånd får dock vägras i vissa fall (5 kap. 1 § UtIL). Vidare ska uppehållstillstånd ha sökts och beviljats före inresan till Sverige. Detta gäller dock inte den som söker uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande eller på grund av synnerligen ömmande omständigheter (5 kap. 18 § UtIL).

Motionerna

Tomas Eneroth m.fl. (S) begär i motion Sf3 yrkande 4 ett tillkännagivande om förändringar i migrationspolitiken. För att förebygga att människor behöver bryta upp från sitt hemland krävs det enligt motionärerna en tydlig linje både när det gäller fattigdomsbekämpning och global rättvisa och i arbetet mot klimatförändringarna. Vidare bör solidaritet, humanitet och rättvisa vara ledord samt varje ärende avgöras individuellt och barns bästa ges en verklig innebörd. Dessutom bör asylprocessen utmärkas av rättssäkerhet och ansvarstagande. Samma uppfattning framförs i motion Sf377 yrkandena 2 och 5 av Jonas Gunnarsson (S).

I motion Sf5 av Erik Almqvist (SD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning med uppdraget att göra en bred översyn av hur invandringen påverkar Sverige, vad den tar för resurser i anspråk samt vilken förmåga Sverige har att hantera nyinvandringen. Motionären

anser att invandringen till Sverige har medfört hög arbetslöshet bland de invandrade, stort bidragsberoende, hög kriminalitet och omfattande utanförskap. I samma motion yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att utvärdera Sveriges förmåga till fortsatt flyktingmottagning samt vad resurserna som detta tar i anspråk kan åstadkomma genom alternativa former för flyktinghjälp, t.ex. genom ökat stöd till UNHCR.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i motion Sf385 yrkandena 8, 10–11 och 13–16 ett flertal tillkännagivanden. Enligt motionärerna har asylpolitiken underlättat människohandel, organiserad brottslighet och terroristgruppers etablering i Sverige. De anser därför att ansökan om asyl ska göras vid den svenska gränsen i samband med inresa. Dessutom har inte Sverige obegränsade resurser för att hantera de problem som folkomflyttningar medför. Vidare ska den som vistas illegalt i landet inte kunna få sin sak prövad utan avvisas omgående och krav ska ställas på asylsökande att uppvisa handlingar som styrker deras identitet och nationalitet. Asylsökande som inte styrker sin identitet ska inte få sitt ärende prövat utan ska avvisas genast till det land han eller hon senast kom ifrån. Asyl ska dessutom endast beviljas personer av två kategorier, nämligen dem som uppfyller kriterierna i FN:s flyktingkonvention och ett mindre antal kvotflyktingar som erbjuds asyl enligt avtal med UNHCR. Tillfälliga uppehållstillstånd ska dock undantagsvis kunna utfärdas för personer som inte fullt ut lever upp till FN-konventionens krav men som av ytterst starka humanitära skäl ändå inte omedelbart kan återvända till sitt hemland, ett närliggande område eller sitt första asylland. I övrigt ska tillfälliga uppehållstillstånd vara regel och möjligheten att utfärda permanenta uppehållstillstånd som ett mellansteg mellan tillfälligt uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap avskaffas samt tillfälliga uppehållstillstånd gälla för ett år i taget.

I motion Sf201 av Caroline Szyber (KD) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att en parlamentarisk kommitté bör tillsättas för att göra en översyn av utlänningslagen bl.a. för att skyddsgrunderna på ett tydligare sätt ska avspegla att det är en rättighet att söka asyl.

Utskottets ställningstagande

Sverige är bundet av folkrättsliga förpliktelser inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Detta innebär att flyktingrättens olika delar, t.ex. att en asylsökande inte får avvisas eller utvisas till ett land där hans eller hennes liv eller frihet hotas på grund av bl.a. ras, religion eller nationalitet, alltid ska tillämpas. Utlänningslagens definition av vem som är flykting överensstämmer i princip med Genèvekonventionens. Därutöver tillförsäkrar utlänningslagen även andra skyddsbehövande, bl.a. den som inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof, en principiell rätt att få uppehållstillstånd i Sverige. Upphållstill-

stånd ska således ges i de fall då någon av angivna skäl bedöms ha behov av skydd, och Migrationsverket och migrationsdomstolarna har att pröva varje enskilt fall individuellt utifrån gällande lagstiftning.

Utskottet har under hösten 2010 uttalat den bestämda uppfattningen att Sverige ska uppfylla sina internationella förpliktelser och därutöver fortsätta att ha en human asylpolitik samt fortsatt goda möjligheter till familjeåterförening, se utskottets yttrande till finansutskottet 2010/11:SfU1y och budgetbetänkandet 2010/11:SfU2.

Sverige fortsätter att vara ett av de länder i Europa som ger flest människor skydd undan våld och förföljelse. Under de senaste tio åren har Sverige enligt Migrationsverkets rapport Migration 2000–2010 (2:2010), med några undantag, varit ett av de fem största mottagarländerna. Det finns inte något som tyder på att antalet asylsökande till Sverige kommer att minska i någon större omfattning de närmaste åren. Det beror på att antalet asylsökande i hög grad speglar situationen i vår omvärld. Under 2010 sökte 31 819 personer asyl i Sverige, vilket är en ökning med 32 % jämfört med året innan. Enligt Migrationsverkets prognos den 19 januari 2011 beräknas ca 31 000 personer söka asyl i Sverige under 2011. Av Migrationsverkets statistikuppgifter framgår att 8 984 personer beviljades uppehållstillstånd 2010 på grund av skyddsbehov, antingen som flykting eller som skyddsbehövande i övrigt. Därutöver överfördes 1 804 kvotflyktingar till Sverige för vidarebosättning.

Utskottet konstaterar att det finns en bred enighet i riksdagen om att Sverige ska vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse och förtryck och att särskild hänsyn ska tas till barns bästa. Detta återspeglas också i den gällande svenska asyllagstiftningen, som i sin tur bygger på de internationella konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige tillträtt och är bundet av. Enligt utskottet kan det därför inte komma i fråga att begränsa rätten till asyl för konventions- och kvotflyktingar. En sådan begränsning som föreslås i motion Sf385 skulle enligt utskottet bl.a. innebära att s.k. alternativt skyddsbehövande inte längre skulle kunna beviljas asyl. Med asyl förstås enligt utlänningslagen ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande.

I budgetbetänkandet avstyrkte utskottet ett motionsyrkande av SD om att minska anslaget 1:3 Migrationspolitiska åtgärder från ca 405 miljoner kronor till ca 6 miljoner kronor 2011. Det anslaget används i huvudsak för att finansiera överförandet av kvotflyktingar till Sverige, som tagits ut efter rekommendation från FN:s Flyktingkommissariat, UNHCR. Utskottet konstaterade att motionärerna i det fallet hade föreslagit en närmast total neddragning av anslaget. En så kraftig neddragning skulle innebära att det i princip inte finns något ekonomiskt utrymme för att överföra kvotflyktingar till Sverige, inte ens om det handlar om ett mindre antal. Som utskottet anförde i yttrandet till finansutskottet är vidarebosättingens funktion att erbjuda skydd till främst flyktingar och andra skyddsbehövande men även ett sätt att dela ansvaret med länder som hyser stora flyktinggrup-

per. Utskottet ansåg då och anser fortfarande att det är nödvändigt att Sverige verkar för att fler länder ska bli permanenta vidarebosättningsländer samtidigt som det inte finns skäl för Sverige att upphöra med denna viktiga hjälpinsats.

Enligt utskottets mening är det vidare otänkbart och inhumant att införa ett krav på att en asylsökande ska styrka sin identitet och nationalitet för att inte omgående avvisas. En sådan ordning skulle riskera att komma i konflikt med våra internationella förpliktelser då den sökande mycket väl kan ha flyktinskäl och därmed en i princip ovillkorlig rätt till skydd. Även motionsyrkandet om att ansökan om asyl ska göras vid den svenska gränsen är av samma skäl inte godtagbart då även en person som kommit in illegalt i Sverige kan ha flyktinskäl.

Därtill anser utskottet att det saknas skäl för riksdagen att ta initiativ till en översyn av invandringens effekter eller att utvärdera Sveriges förmåga till fortsatt flyktningmottagande. Utskottet vill här hänvisa till rapporten *Invandringen och de offentliga finanserna (2009:3)* till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO), i vilken professor Jan Ekberg vid Växjö universitet diskuterat de ekonomiska konsekvenserna av invandring med fokus på betydelsen för de offentliga finanserna. Av rapporten framgår det bl.a. att effekterna på de offentliga finanserna är beroende av invandringens storlek, ålderssammansättning och karaktär men att effekterna både när de varit positiva och negativa har varit relativt små.

Mot bakgrund av det nu anförda avstyrker utskottet motionerna Sf5 yrkande 1 och 8 och Sf385 yrkandena 8, 10, 11 och 13. Även motion Sf385 yrkandena 14–16 avstyrks då utskottet inte kan ställa sig bakom en ordning som innebär att endast tillfälliga uppehållstillstånd ska kunna beviljas.

Utskottet kan inte se något skäl att göra en översyn av utlänningslagen. Motion Sf201 yrkande 2 avstyrks därför.

När det gäller motionerna Sf3 yrkande 4 och Sf377 yrkandena 2 och 5 konstaterar utskottet att migrations- och flyktningpolitiken ingår i ett större regionalt och globalt sammanhang som omfattar åtgärder för att förebygga ofrivillig migration. Som framgår av regeringens skrivelse arbetar Sverige aktivt både internationellt och inom EU med att föra fram och stödja en fortsatt dialog om migration och utveckling. Med hänsyn härtill och med beaktande av vad utskottet anför ovan får motionsyrkandena anses tillgodosedda och de avstyrks därmed.

Begreppet väpnad konflikt m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om begreppen väpnad konflikt och andra svåra motsättningar i hemlandet.

Jämför reservation 3 (S, V).

Motionerna

I motion Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) begärs i yrkande 1 i denna del ett tillkännagivande om förändringar av migrationsprocessen och utlänningslagen. Motionärerna anser att lagen bör ändras så att begreppen väpnad konflikt och andra svåra motsättningar i hemlandet inte tillämpas så restriktivt.

Maria Ferm m.fl. (MP) begär i motion Sf394 yrkande 3 i denna del ett tillkännagivande om en översyn av utlänningslagen. Motionärerna anser dels att begreppet väpnad konflikt behöver tydliggöras så att det fullt ut motsvarar dess folkrättsliga innebörd och ger den som flyr undan krig skydd i Sverige, dels att detsamma gäller begreppet andra svåra motsättningar i hemlandet så det blir mindre restriktivt.

Christina Höj Larsen m.fl. (V) begär i motion Sf368 yrkande 7 en översyn av utlänningslagen för att tydliggöra begreppet väpnad konflikt så att det fullt ut motsvarar dess folkrättsliga innebörd och ger den som flyr undan krig skydd i Sverige. I samma motion yrkande 8 begärs en översyn av utlänningslagen för att tydliggöra begreppet andra svåra motsättningar i hemlandet i syfte att göra det mindre restriktivt.

Utskottets ställningstagande

Som redovisats ovan kan såväl alternativt skyddsbehövande som övriga skyddsbehövande beviljas uppehållstillstånd på grund av att det i hemlandet pågår en yttre eller inre väpnad konflikt. När det gäller övriga skyddsbehövande kan uppehållstillstånd även beviljas på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet.

Migrationsöverdomstolen har i ett vägledande avgörande den 6 oktober 2009 (mål nr UM8628-08) närmare preciserat vad som ska avses med ett tillstånd av inre väpnad konflikt i utlänningslagens mening. Enligt domstolen krävs att följande förutsättningar är uppfyllda. De svåra motsättningarna mellan befolkningsgrupperna ska innefatta utdragna och alltjämt pågående stridigheter mellan väpnade regeringsstyrkor och en eller flera andra organiserade väpnade grupper eller mellan två eller flera sådana grupper som strider mot varandra. Stridigheterna ska vara av sådan karaktär att de går utöver vad som kan klassas som inre oroligheter eller vad som endast utgör sporadiska eller isolerade våldshandlingar. Det ska vara utmärkande för civilbefolkningens situation att det våld som konflikten för med

sig är urskillningslöst och så allvarligt att det finns grundad anledning att förmoda att en civilperson genom sin blotta närvaro skulle löpa en verklig risk att utsättas för ett allvarligt och personligt hot mot liv eller lem.

När det gäller begreppet andra svåra motsättningar i hemlandet framgår det av regeringens proposition Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden (prop. 2004/05:170 s. 274) att därmed avses bl.a. politisk instabilitet i hemlandet där maktförhållandena är sådana att rättssystemet inte opartiskt värnar befolkningens grundläggande mänskliga rättigheter. Det kan här röra sig om en konflikt mellan olika befolkningsgrupper, mellan en befolkningsgrupp i en del av landet och statsmakten eller mellan å ena sidan staten eller en befolkningsgrupp i landet och å andra sidan en annan stat, som dock inte nått en sådan nivå att en väpnad konflikt kan anses föreligga. Enligt propositionen ska det finnas ett orsakssamband mellan de övergrepp som utlänningen riskerar att utsättas för och de svåra motsättningar som finns i hemlandet. Vid bedömningen av uttrycket välgrundad fruktan ska enligt propositionen även hänsyn tas till principen om internt flyktalternativ.

Den nuvarande instans- och processordningen med Migrationsöverdomstolen som praxisbildande instans infördes den 31 mars 2006. Utvärderingsutredningen, som haft i uppdrag att utvärdera den nya ordningen, har i slutbetänkandet Den nya migrationsprocessen (SOU 2009:56) bl.a. funnit att det förhållandet att skyddsgrunderna på ett tydligt sätt skilts från andra grunder för uppehållstillstånd har lett till mer ordning och reda i asylprocessen och till att reformen i detta avseende fyllt sitt syfte. Beträffande tillämpningen av bestämmelsen om andra svåra motsättningar i hemlandet gör utredningen bedömningen att praxis ännu inte är helt utvecklad men att Migrationsöverdomstolen dock konstaterat att det ska finnas ett orsakssamband mellan de övergrepp som utlänningen riskerar att utsättas för och de svåra motsättningar som finns i hemlandet.

Utskottet anser inte att det finns fog för att ändra den nuvarande lagstiftningen. Inte heller föreligger något behov för riksdagen att ta initiativ till att ytterligare precisera begreppet väpnad konflikt eller att föranstalta om en översyn för att tydliggöra begreppet andra svåra motsättningar i hemlandet. Det ankommer i stället på Migrationsöverdomstolen att som praxisbildande instans vägleda de lägre instanserna, vilket som redovisats ovan också skett i fråga om begreppet väpnad konflikt. Av den överenskomelse om den samlade migrationspolitiken som regeringen ingått med Miljöpartiet de gröna den 3 mars 2011 framgår emellertid att beslut och domar i migrationsärenden i vissa avseenden kommer att bli föremål för utredning i syfte att ge tillämpande myndigheter och andra bättre vägledning i framtiden. Med det anförda får motionerna Sf4 yrkande 1 i denna del, Sf394 yrkande 3 i denna del och Sf368 yrkandena 7 och 8 anses delvis tillgodosedda.

Barn i asylprocessen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. barns asylskäl, omsorgscenter för ensamkommande barn utomlands, åldersbestämning av ensamkommande barn och begreppet synnerligen ömmande omständigheter i ärenden som rör barn.

Jämför reservationerna 4 (MP, V), 5 (MP), 6 (SD) och 7 (S, V).

Gällande ordning

Enligt den s.k. portalparagrafen i 1 kap. 10 § UtIL ska i fall som rör barn särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver.

När frågor om tillstånd enligt utlänningslagen ska bedömas och ett barn berörs av ett beslut i ärendet ska enligt 1 kap. 11 § UtIL barnet höras, om det inte är olämpligt. Vidare ska den hänsyn tas till det barnet har sagt som barnets ålder och mognad motiverar.

Enligt 5 kap. 6 § UtIL får uppehållstillstånd, om det inte kan ges på annan grund, beviljas en utlänningsomgång om det vid en samlad bedömning av utlänningsomgången föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska särskilt beaktas utlänningsomgångens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet. Barn får beviljas uppehållstillstånd även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Motionerna

Skyddsbehov m.m.

I motion Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) begärs i yrkande 1 i denna del ett tillkännagivande om förändringar av migrationsprocessen och utlänningslagen för att säkerställa att barns asylskäl tas på allvar.

Maria Ferm m.fl. (MP) begär i motion Sf205 yrkande 6 ett tillkännagivande om omsorgscenter för ensamkommande barn utomlands. Motionärerna motsätter sig planerna på att bygga barnhem i syfte att skicka tillbaka barn till länder som UD avråder svenskar från att resa till.

Maria Wetterstrand m.fl. (MP) begär i motion So543 yrkande 34 ett tillkännagivande om att förbättra de asylsökande barnens situation i asylprocessen. Barns asylskäl måste utredas separat och inte som en del av föräldrarnas ärende, och barnkompetensen hos Migrationsverket måste förbättras. Motionärerna påpekar dessutom att portalparagrafen inte beaktas på ett tillfredsställande sätt.

I motion Sf5 av Erik Almqvist (SD) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om att utreda åldern på s.k. ensamkommande barn i syfte att säkerställa rättssäkerheten och tillse att inga barn får stå tillbaka för vuxna som missbrukar systemet. Enligt motionären har våra grannländer efter kontroller kunnat konstatera att många av ”barnen” är över 18 år.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i motion Sf385 yrkande 12 ett tillkännagivande om att uppdra åt Migrationsverket att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som påstår sig vara under 18 år men som kan misstänkas vara äldre. Undersökningar från bl.a. Norge har enligt motionärerna visat att en relativt stor andel av de ensamkommande barnen är äldre än 18 år.

I motion Sf355 av Krister Hammarbergh (M) begärs ett tillkännagivande om att utlänningslagen bör förtydligas vad gäller barnspecifika skäl för olika former av förföljelse. Motionären, som hänvisar bl.a. till utredningsbetänkandet Flyktingskap och könsrelaterad förföljelse (SOU 2004:31), anser att regeringen bör utveckla ett regelverk liknande det som utvecklades för förföljelse på grund av kön och sexuell läggning för att ge myndigheter och domstolar vägledning.

I motion Sf202 av Caroline Szyber (KD) begärs ett tillkännagivande om forskning i flyktingrätt med fokus på barnfrågor. Sådan forskning kommer i ett längre perspektiv att ge bättre beslutsunderlag och ge asylprocessen samma transparens och rättssäkerhet som andra delar av det svenska rättsväsendet.

Synnerligen ömmande omständigheter

I motion Sf322 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om vikten av en skyndsam förändring av begreppet synnerligen ömmande omständigheter och vikten av att stärka barnens perspektiv i asyl- och flyktingpolitiken. Begreppet synnerligen ömmande omständigheter har kommit att tolkas restriktivt och en alltför hård tillämpning har utvecklats.

Gunvor G Ericson m.fl. (MP) begär i motion Sf268 yrkande 1 ett tillkännagivande om att tydliggöra lagstiftningen kring prövningen av migrationsärenden som rör barn så att praxis följer intentionerna i portalparagrafen. Praxis när det gäller de apatiska barnen måste ändras så att den överensstämmer med socialförsäkringsutskottets uttalande om en mildring av praxis och portalparagrafen får det genomslag som avsågs redan när bestämmelsen infördes.

Maria Ferm m.fl. (MP) begär i motion Sf394 yrkande 3 i denna del ett tillkännagivande om en översyn av utlänningslagen. Synnerligen ömmande omständigheter bör enligt motionärerna ändras till särskilt ömmande omständigheter och nuvarande praxis mildras i ärenden som rör barn.

Christina Høj Larsen m.fl. (V) begär i motion Sf368 yrkande 10 en översyn av utlänningslagen i syfte att ändra begreppet synnerligen ömmande omständigheter till särskilt ömmande omständigheter. Den nuvarande bestämmelsen har kommit att tolkas restriktivt och en alltför sträng praxis

har utvecklats vad gäller bl.a. apatiska barn och andra med livshotande sjukdomstillstånd. I samma motion yrkande 11 begärs en översyn av utlänningslagen för att mildra nuvarande praxis i ärenden som rör barn och unga så att apatiska barn inte avvisas.

I motion Sf201 av Caroline Szyber (KD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om lägre beviskrav i utlänningslagen för barn genom att begreppet synnerligen ömmande omständigheter byts mot särskilt ömmande omständigheter.

I motion Sf203 av Caroline Szyber och Annika Eclund (KD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om apatiska flyktingbarn. De utvisningar man genomfört och till viss del fortfarande genomför är enligt motionärerna inte acceptabla, särskilt mot bakgrund av att vården för dessa barn är mycket bristfällig i deras hemländer. I samma motion yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att en flyktingbarnskommission bör tillsättas. En sådan behövs för att bringa klarhet i vad som har hänt med de apatiska barn som tidigare har utvisats. Ansvar för människor slutar enligt motionärerna inte vid nationsgränsen.

Utskottets ställningstagande

Skyddsbehov m.m.

Med anledning av förslaget att fr.o.m. den 1 januari 1997 införa portalparagrafen i utlänningslagen uttalade regeringen i propositionen Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv (prop. 1996/97:25, s. 247–248) bl.a. att barn över lag har det bra i Sverige och att många barn i andra inte minst fattiga länder troligen i viss mening skulle få det bättre om de kom hit. Prövningen av barnets bästa kan dock inte ges en så långtgående innebörd att det nästan blir ett kriterium för uppehållstillstånd att vara barn. Utan att barnets bästa generellt tar över samhällsintresset att reglera invandringen ansåg regeringen att införandet av en portalbestämmelse om barnets bästa i utlänningslagen ändå får en stark och meningsfull innebörd både vid bedömningen av om det finns humanitära skäl för uppehållstillstånd och i hela asylprocessen. I sitt av riksdagen godkända betänkande 1996/97:SfU5 (s. 92) framhöll utskottet att prövningen av barnets bästa visserligen inte får tillåtas att generellt ta över samhällsintresset att reglera invandringen men att det väsentliga var att man i alla de fall där barn berörs behandlar dem i enlighet med vad som föreskrivs i portalbestämmelsen.

Utskottet anser att nu redovisade ställningstaganden i fråga om synen på barns bästa i asylärenden allttjämt äger giltighet men vill erinra om att barn kan ha sina egna asylskäl. De kan t.ex. ha flytt sina hemländer för att undgå könsstympning eller tvångsrekrytering av barnsoldater. Barns egna asylskäl liksom förekomsten av barnspecifika former av förföljelse, dvs. allvarliga kränkningar av barnets rättigheter som riktar sig till barn under 18 år, måste därför beaktas i asylprocessen. Det är således inte bara viktigt att barn får komma till tals utan också att deras asylskäl efterfrågas. Det

åligger Migrationsverket att vidta åtgärder för att säkerställa att barn kommer till tals och att deras situation redovisas i ärendena. Om det inte är möjligt att höra barnet direkt ska barnets situation klarläggas genom föräldrasamtal. Det är också viktigt att barnärenden prioriteras och handläggs av särskilt utbildad personal. Som framgår av regeringens skrivelse har flera insatser gjorts inom Migrationsverket när det gäller att förstärka barnperspektivet och för att den personal som handlägger ärenden som rör barn ska ha förutsättningar att utreda och bedöma barnens asylskäl. Vidare genomför verket kontinuerligt utbildningar om utredning av barn och barns utveckling. I december 2010 fick Migrationsverket i uppdrag att särskilt redovisa hur myndigheten säkerställer att barns egna asylskäl utreds, bedöms och redovisas i besluten.

Migrationsverket har därefter i årsredovisningen för 2010 bl.a. angett att verket under året har fattat ett antal klagörande beslut som gäller både barn i familj och ensamkommande barn för att understryka vikten av att alla barns individuella skäl utreds och prövas. Vidare har man tagit fram ett stödmaterial om att utreda barn och gjort ett arbete för att förbättra den barnspecifika landinformationen.

Sedan regeringen i regleringsbrevet för 2010 uppdragit åt Migrationsverket att verka för ett organiserat mottagande i hemlandet för de ensamkommande barn som avvisas eller utvisas har verket i en delrapport den 30 augusti 2010 sammanfattningsvis anfört följande. Migrationsverket arbetar med att finna lösningar och metoder för att säkerställa en återförening av ensamkommande barn med sina föräldrar inom ramen för ett självmant återvändande. Verket anser att en återförening med föräldrar eller nära släktingar i de allra flesta fall är det bästa organiserade mottagandet för det ensamkommande barnet i hemlandet. Verket fokuserar i nuläget på ett utvecklat samarbete, bl.a. vad gäller efterforskning av föräldrar, med främst Irak och Afghanistan. I enstaka fall kan det bli aktuellt att ett barn behöver återvända till ett barnhem eller omsorgscenter när verket inte kan återfinna föräldrarna eller om föräldrarna inte klarar av att ta hand om sitt barn. Detta under förutsättning att erforderlig omsorg kan säkerställas för barnet.

Av regleringsbrevet för innevarande år framgår att Migrationsverket ska verka för ett välfungerande mottagande i hemlandet för de ensamkommande barn som ska avvisas eller utvisas och att verkställighet ska ske med beaktande av barnkonventionen. En delredovisning av vidtagna åtgärder ska lämnas senast den 1 september 2011.

Mot bakgrund av det nu anförda anser utskottet att motionerna Sf4 yrkande 1 i denna del och So543 yrkande 34 får anses åtminstone delvis tillgodosedda. Motionsyrkandena avstyrks därmed. Även motionerna Sf205 yrkande 6, Sf355 och Sf202 avstyrks med det anförda.

Frågan om åldersbedömning av ensamkommande barn har tagits upp i Migrationsverkets rapport Samarbete för ensamkommande barns bästa (4:2010). Rapporten visar bl.a. att huvuddelen av de barn som söker asyl i

Sverige är mellan 15 och 17 år. Om den asylsökande saknar identitetshandlingar, kan det uppstå oklarheter om hans eller hennes ålder stämmer. Migrationsverkets tjänstemän ska bedöma om den ålder som en ung person uppger verkar sannolik. Åldersbedömningar sker genom ett eller flera åldersorienterade samtal med den sökande. Migrationsverket kan ta in uppgifter om åldersobservationer från en god man och personalen från barnets boende eller skola. I undantagsfall erbjuder Migrationsverket ett barn möjligheten att styrka sin ålder genom en medicinsk bedömning. Den är frivillig och är ett komplement till de åldersorienterade samtalen. Migrationsverket ändrar åldern uppåt i uppskattningsvis 5 % av de ärenden där den sökande uppger sig vara under 18 år.

Med hänsyn till vad nu anförts finner utskottet inte skäl att föreslå någon åtgärd med anledning av motionerna Sf5 yrkande 5 och Sf385 yrkande 12.

Synnerligen ömmande omständigheter

Genom 2005 års utlänningslag ersattes bestämmelsen om uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl i 1989 års utlänningslag av en möjlighet att ge uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Vid prövningen ska en samlad bedömning göras, särskilt av den sökandes hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet. Beträffande prövningen av ärenden som rör barn är syftet med den nya bestämmelsen att mildra tidigare praxis så att portalparagrafen om barnets bästa får det genomslag som avsågs redan när den infördes. Bestämmelsen är avsedd att vara en undantagsbestämmelse för de situationer som inte omfattas av någon av huvudgrunderna för uppehållstillstånd. Utvärderingsutredningen, som bl.a. haft i uppdrag att utvärdera hur rekvisitet synnerligen ömmande omständigheter har tillämpats, har i slutbetänkandet SOU 2009:56 funnit att praxis tyder på att bestämmelsen fått den undantagskaraktär som avsetts men att en kartläggning förefaller motiverad mot bakgrund av att det från flera håll har framförts att bedömningen av vissa omständigheter vid tillståndsprövningen skärpts i den nya ordningen.

Därefter har statsrådet Billström den 20 april 2010 tagit initiativ till en kartläggning av tillämpningen av bestämmelsen om synnerligen ömmande omständigheter som grund för uppehållstillstånd, särskilt när barn är berörda. I ett pressmeddelande samma dag anges att om det skulle visa sig att bestämmelsen fått en annan effekt än lagstiftaren avsett är regeringen beredd att vidta nödvändiga åtgärder. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2011.

Utskottet, som ser mycket positivt på att tillämpningen av bestämmelsen i fråga ska kartläggas, förutsätter mot bakgrund av regeringens överenskommelse med Miljöpartiet de gröna att regeringen vid behov återkommer till riksdagen med förslag till lagändring eller i övrigt vidtar de åtgärder som krävs. För det fall att den pågående kartläggningen visar att bestämmelsen tillämpats på ett annat sätt än vad lagstiftaren avsett är regeringen och Mil-

jöpartiet de gröna beredda att hitta en långsiktigt hållbar lösning som möjliggör att uppehållstillstånd beviljas de kategorier som enligt kartläggningen oavsiktligt hamnat utanför tillämpningsområdet för bestämmelsen. Motionerna Sf322, Sf268 yrkande 1, Sf394 yrkande 3 i denna del, Sf368 yrkande 10 och Sf201 yrkande 1 får därmed anses delvis tillgodosedda. Motionerna Sf368 yrkande 11 och Sf203 yrkandena 1 och 3 avstyrks med det anförda.

Asylsökande från Irak

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. kristna asylsökande från Irak.

Motionerna

Bodil Ceballos m.fl. (MP) begär i motion U312 yrkande 1 ett tillkännagivande om att leva upp till de folkrättsliga förpliktelser Sverige åtagit sig. Motionärerna anser att det är ett problem att Sverige inte kan garantera att irakier som skickas tillbaka inte utsätts för tortyr vid hemkomsten.

I motion U261 av Anita Brodén och Karin Granbom Ellison (FP) begärs i yrkande 3 ett tillkännagivande om att Sverige bör ta hänsyn till den rådande situationen för kristna minoriteter i Irak när asylärenden behandlas. Motionärerna påpekar att det i Irak finns ett hat mot kristna eftersom de anses stå på västmakternas sida. Detta har bl.a. lett till att kristna präster kidnappats och mördats.

I motion Sf391 av Robert Halef (KD) begärs ett tillkännagivande om att den rådande situationen för religiösa minoriteter i Irak behöver uppmärksammas mer när asylärenden hanteras. Kristna irakier utsätts enligt motionären för mord, kidnappningar och våldtäkter, och närmare 70 kyrkor har attackerats. I dag ses många kristna som förrädare i sitt eget land.

Utskottets ställningstagande

Enligt utlänningslagen har flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige rätt till uppehållstillstånd. Bedömningarna görs utifrån de individuella förutsättningarna i det enskilda fallet. Det är Migrationsverket och migrationsdomstolarnas uppgift att ta ställning till om det finns skäl för uppehållstillstånd, t.ex. på den grunden att den asylsökande vid ett återvändande skulle löpa risk att straffas med döden eller utsättas för tortyr eller annan omänsklig behandling. Med hänsyn härtill är utskottet inte berett att föreslå något tillkännagivande med anledning av motionerna U312 yrkande 1, U261 yrkande 3 och Sf391. Motionsyrkandena avstyrks därför.

Utskottet vill tillägga att det av regleringsbrevet för 2011 framgår att Migrationsverket ska redovisa hur myndigheten arbetar med att bibehålla och vidareutveckla kompetensen rörande religiös tillhörighet samt analysera om det finns ytterligare kompetensbehov. Redovisningen ska också innehålla en beskrivning av om det finns behov av ytterligare åtgärder för att säkerställa att relevant information finns tillgänglig om situationen för religiösa minoriteter och konvertiter. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2011.

Könsrelaterad förföljelse

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. flyktingstatus för hbt-personer, hbt-skäl som framförs sent i processen och om s.k. hedersrelaterat våld.

Jämför reservation 8 (V).

Motionerna

I motion Sf389 av Börje Vestlund m.fl. (S) begärs i yrkandena 1 och 2 tillkännagivanden om att även transpersoner som förföljs i sitt hemland på grund av könsidentitet eller könsuttryck ska omfattas av Genèvekonventionens flyktingdefinition och om behovet av en tillämpning av hbt-personers skyddsskäl som står i bättre överensstämmelse med riksdagens beslut. Det finns enligt motionärerna stora brister i migrationsmyndigheternas syn på hbt-flyktingar, och kunskapen om situationen i många länder är starkt begränsad. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att bedömningen av hbt-skäl som framförs sent i asylprocessen påverkar den asylsökandes trovärdighet och därmed också asylskälens trovärdighet. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om tydliggörande av skyddsskälerna för hbt-flyktingar från Irak eftersom Migrationsverket trots omfattande rapportering om övergrepp mot hbt-personer fortsätter att meddela avslagsbeslut. I yrkandena 6 och 7 begärs tillkännagivanden om en utvärdering av hur bestämmelserna om hbt-flyktingars asylskäl tillämpas och om möjligheterna att föreskriva att asylärenden där förföljelse av hbt-personer åberopas ska utredas under medverkan av personal som har hbt-kompetens. Enligt motionärerna är det i praktiken väldigt få beslutsfattare hos Migrationsverket som har deltagit i den utbildning som anordnats för att höja personalens hbt-kompetens.

I motion U317 av Börje Vestlund m.fl. (S) begärs i yrkande 9 ett tillkännagivande om behovet av en tillämpning av hbt-personers skyddsskäl som står i bättre överensstämmelse med riksdagens beslut. I avvaktan på att förtryckarländerna förändrar sin syn på hbt-personer bör hbt-flyktingar beredas en fristad i Sverige.

I motion Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) begärs i yrkande 1 i denna del ett tillkännagivande om förändringar av migrationsprocessen och utlänningslagen för att säkerställa att hbt-personers situation tas på allvar.

I motion Sf270 av Maria Ferm m.fl. (MP) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att utlänningslagen bör förtydligas så att också transidentitet explicit utgör grund för asyl.

Maria Ferm m.fl. (MP) begär i motion Sf394 yrkande 3 i denna del ett tillkännagivande om en översyn av utlänningslagen. Tillämpningen av utvidgningen av flyktingbegreppet till att omfatta förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning bör granskas och nödvändiga förtydliganden i utlänningslagen göras. Fortfarande hänvisas i beslut till att en person kan avvisas bara han eller hon inte öppet visar sin läggning. Detta är inte acceptabelt. Ett liknande yrkande finns i motion Sf368 yrkande 9 av Christina Höj Larsen m.fl. (V).

Marianne Berg m.fl. (V) begär i motion Ju401 yrkande 11 ett tillkännagivande om att utlänningslagen ska tillämpas i enlighet med lagstiftarens intentioner. Asylsökande hbt-personers fruktan bör anses som välgrundad så länge deras hemländer avrättar, bestraffar eller på andra sätt underlåter att skydda de personer som utsätts för brott eller trakasserier på grund av sin sexuella läggning eller könsidentitet. Motionärerna anser att tillämpningen av utlänningslagen i dag avviker från riksdagens intentioner.

I motion U232 av Maria Lundqvist-Brömster (FP) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om ett tilläggsprotokoll till Genèvekonventionen. Konventionen ger inte flyktingstatus åt personer som känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av bl.a. kön, könsidentitet eller sexuell läggning. Sverige bör därför internationellt verka för ett tilläggsprotokoll till konventionen. I samma motion yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om kunskapen om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation i de länder som människor flyr från. Kunskapen måste enligt motionären förbättras och en utvärdering göras av rättspraxis.

I motion Sf266 av Caroline Szyber (KD) begärs ett tillkännagivande om en utvärdering för att säkerställa att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning ger flyktingstatus i enlighet med lagstiftarens intentioner. Motionären anser att det fortfarande finns mycket som tyder på att lagstiftarens intentioner inte efterlevs.

I motion Ju287 av Désirée Pethrus Engström (KD) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om att hot om hedersrelaterat våld bör skrivas in som giltigt asylskäl i utlänningslagen. Om det finns risk för att en kvinna kommer att utsättas för hedersrelaterat våld såsom tvångsäktenskap, misshandel, könsstympning eller hedersmord, bör detta ge rätt till asyl.

Utskottets ställningstagande

I samband med att utskottet behandlade regeringens proposition 2005/06:6 Flyktingskap och förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning klar gjorde utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande 2005/06:SfU4 att begreppet kön avser såväl biologiskt som socialt kön. Utskottet välkomnade även propositionens ställningstagande att samtliga transpersoner kan omfattas av begreppet kön men framhöll att det liksom för övriga asylsökande när det gäller samhällsgruppsrekvisitet krävs att förföljelsen har sin grund i just personens kön eller förhållningssätt till könsidentiteten. Utskottet konstaterade därutöver att också s.k. könsspecifik förföljelse omfattades av förslaget och att bl.a. könssstympning är ett tydligt exempel på könsspecifik förföljelse riktad mot kvinnor samt att detsamma gäller tvångssteriliseringar och aborter som utförs under tvång.

Rättschefen vid Migrationsverket har i ett rättsligt ställningstagande den 13 januari 2011 beskrivit en metod för utredning och prövning av den framåtsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning (RCI 03/2011). Då metoden enligt rättschefen är avsedd att ge ett stöd för att göra en framåtsyftande prövning blir de centrala frågorna hur den sökande kommer att manifesteras sin tillhörighet till gruppen vid ett återvändande och hur andra (både privat och offentligt) kommer att agera på grund av detta förhållningssätt. Migrationsverket får i sin bedömning inte kräva att den person som gör sannolikt att han eller hon vid ett återvändande offentligt visar sin sexuella läggning i stället väljer ett diskret levnadssätt. Om personen själv anför att han eller hon kommer att välja ett diskret levnadssätt vid ett eventuellt återvändande, är den avgörande frågan vad orsaken till detta val är. Om orsaken är att det är så han eller hon önskar att leva eller att det är på grund av socialt tryck, ska ansökan avslås. Om – å andra sidan – orsaken är att han eller hon riskerar en konkret skyddsgrundande förföljelse, ska detta godtas.

Av ett rättsligt ställningstagande den 12 oktober 2009 (RCI 04/2009) framgår det sammanfattningsvis att det inte är ovanligt att förföljelse på grund av homo- eller bisexuell läggning åberopas sent i en asylprocess eller först när avvisnings- eller utvisningsbeslutet vunnit laga kraft. Rättschefen gör bedömningen att om sexuell läggning åberopas först i en senare del av handläggningen eller processen av ett grundärende bör inte enbart detta faktum minska uppgiftens trovärdighet. Inte heller bör i allmänhet enbart det faktum att uppgiften åberopats först i ett verkställighetsärende minska uppgiftens trovärdighet.

Även om Migrationsverket inte får ställa krav på den asylsökande att vara diskret med sin sexuella läggning vid ett återvändande är, enligt utskottet, ärenden där den asylsökande åberopat sin sexuella läggning som skäl för uppehållstillstånd ofta svårbedömda, i den meningen att det gäller att avgöra om det finns en koppling mellan den sexuella läggningen och den förföljelse som den asylsökande har utsatts för och riskerar att utsättas för vid ett återvändande. Finns det skäl att anta att det är något annat än den

sexuella läggningen som lett till förföljelsen saknas den nödvändiga kopplingen, och uppehållstillstånd kan inte beviljas. Att förföljelse på grund av sexuell läggning åberopas sent i asylprocessen innebär däremot inte att trovärdigheten minskar. Även om ärendena således är svårbedömda anser utskottet att det – åtminstone för närvarande – saknas anledning att ifrågasätta lagstiftningen. När det gäller att ge vägledning för tillämpningen är det som påpekats ovan en fråga för Migrationsöverdomstolen i egenskap av praxisbildande instans. Som utskottet ovan anfört kommer beslut och andra avgöranden inom migrationsprocessen att bli föremål för översyn. En särskild utredare bör tillsättas för att kartlägga hur beslut och domar inom migrationsområdet är utformade och hur parter och överinstanser uppfattar dessa. Därför finns det skäl att anta att de frågor som tas upp i motionerna Sf389 yrkandena 1 och 6, Sf4 yrkande 1 i denna del, Sf270 yrkande 2, Sf394 yrkande 3 i denna del, Sf368 yrkande 9 och Sf266 får därmed anses delvis tillgodosedda.

I övrigt avstyrker utskottet motionerna Sf389 yrkandena 2, 4 och 5, U317 yrkande 9 och Ju401 yrkande 11 med hänvisning till det ovan anförda.

Utskottet noterar att Migrationsverket i början av februari 2010 inledde ett arbete med att utbilda personalen i frågor om makt, kön och sexualitet i asylprocessen. Syftet är att deltagarna vid kursens slut ska vara medvetna om hur normer i allmänhet och heteronormen i synnerhet påverkar verkets arbete inom asylområdet. I den mån motionerna Sf389 yrkande 7 och U232 yrkande 3 därmed inte är tillgodosedda avstyrker utskottet motionsyrkandena i fråga.

När det gäller s.k. hedersrelaterat våld konstaterar utskottet att uppehållstillstånd kan beviljas om det föreligger ett skyddsbehov. Utskottet anser däremot inte att det är motiverat att i utlänningslagen uttryckligen ange att hedersrelaterat våld är giltigt asylskäl. Motion Ju287 yrkande 5 avstyrks därmed.

I betänkande 2005/06:SfU4 avstyrkte utskottet ett yrkande om att Sverige internationellt bör verka för att få till stånd ett tilläggsprotokoll till Genèvekonventionen för att ge flyktingstatus även åt personer som förföljs på grund av kön, könsidentitet eller sexuell läggning. Utskottet motiverade detta med att det framgick av proposition 2005/06:6 att allt fler länder numera anser att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning kan ligga till grund för flyktingskap. I dessa länder har bl.a. kvinnor och homosexuella erkänts som flyktingar med motiveringen att förföljelsen har sin grund i sökandens tillhörighet till en viss samhällsgrupp. Enligt propositionen överensstämde en sådan tolkning av flyktingdefinitionen med den tolkning som rekommenderas av UNHCR. Utskottet vidhåller sitt ställningstagande i denna fråga och avstyrker därmed motion U232 yrkande 2.

Offer för människohandel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om permanent uppehållstillstånd för människohandelsoffer.

Jämför reservation 9 (V).

Gällande ordning

Enligt 5 kap. 15 § UtL gäller att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om minst sex månader på ansökan av förundersökningsledaren ska ges till en utlänning som vistas här

1. om det behövs för att förundersökning eller huvudförhandling i brottmål ska kunna genomföras,
2. utlänningen klart visat sin vilja att samarbeta med de brottsutredande myndigheterna,
3. utlänningen brutit alla förbindelser med de personer som är misstänkta för brott som förundersökningen avser, och
4. hänsyn till den allmänna ordningen och säkerheten inte talar emot att tillstånd beviljas.

Ett sådant uppehållstillstånd kan förlängas om förundersökningsledaren begär det och de angivna förutsättningarna fortfarande är uppfyllda. Vidare kan uppehållstillstånd ges för 30 dagar om utlänningen vill ha betänketid för att återhämta sig och för att kunna ta ställning till om han eller hon vill samarbeta med de brottsutredande myndigheterna. Även ett sådant tillstånd kan förlängas.

Motionen

Lena Olsson m.fl. (V) begär i motion Ju409 yrkande 6 ett tillkännagivande om att den som utsatts för människohandel för sexuella ändamål och som därför hyser en välgrundad fruktan för förföljelse bör beredas skydd och beviljas permanent uppehållstillstånd med stöd av Genèvekonventionen. Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd är enligt motionärerna inte tillräckligt då det skapar en utpressningssituation som riskerar att bli ytterligare ett övergrepp mot drabbade personer.

Utskottets ställningstagande

Frågan om permanent uppehållstillstånd för offer för människohandel har behandlats av utskottet vid flera tillfällen, bl.a. i det ovannämnda betänkandet 2005/06:SfU4. Utskottet ansåg då att det borde införas en särskild bestämmelse i den nya utlänningslagen som anger att den som aktivt medverkat i en rättsprocess genom att ställa upp som vittne eller medverka som målsägande ska kunna beviljas permanent uppehållstillstånd i Sverige

om personen i fråga till följd härav är i behov av skydd här. Utskottet ansåg att regeringen snarast skulle återkomma till riksdagen med förslag härom. Detta gav riksdagen som sin mening regeringen till känna (rskr. 2005/06:71).

I proposition 2009/10:152 Förstärkt straffrättsligt skydd mot människohandel gjorde regeringen emellertid bedömningen att det saknas behov av lagändringar i fråga om uppehållstillstånd för människohandelsoffer. Enligt regeringen finns det med en bestämmelse som ställer krav på en utlänning att medverka som vittne eller målsägande risk för att de bedömningar som görs av polis och åklagare under en förundersökning i praktiken blir bindande vid en senare prövning av permanent uppehållstillstånd. Det kan inte heller uteslutas att ett krav på att utlänningen aktivt medverkar som målsägande eller vittne i praktiken skulle innebära att utlänningen måste lämna uppgifter som stöder åklagarens sak, att en sådan bestämmelse riskerar att uppfattas som att utlänningen belönas med ett uppehållstillstånd för sin medverkan och att det därför finns en överhängande risk för att människohandelsoffrets trovärdighet som målsägande eller vittne kommer att ifrågasättas. Inte heller ansåg regeringen att ett förslag om ändring av bestämmelsen om uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter skulle genomföras. Regeringen anförde bl.a. att det vore olämpligt att särbehandla utlänningar som utsatts för människohandel i förhållande till dem som utsatts för annan allvarlig brottslighet och att det finns en risk att bestämmelsens räckvidd därmed blir oklar. Regeringen ansåg också att förslaget skulle kunna medföra att prövningen av uppehållstillstånd för offer för människohandel förskjuts från de egentliga skyddsgrunderna i 4 kap. UtL till undantagsbestämmelsen i 5 kap. 6 § samma lag. Därmed finns en risk för att skyddsbehovet förbises.

I sitt yttrande till justitieutskottet över den nämnda propositionen (yttr. 2009/10:SfU4y) ansåg utskottet att regeringen hade fog för sin uppfattning och att en ändring av reglerna riskerar att försvåra lagföringen av människohandelsbrott. Med hänsyn härtill och då en utlänning som vistas i Sverige med stöd av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats efter ansökan av en förundersökningsledare är oförhindrad att själv ansöka om uppehållstillstånd på en annan grund än den som förundersökningsledaren åberopat föreslog utskottet att justitieutskottet skulle avstyrka motionsyrkanden om permanent uppehållstillstånd till människohandelsoffer. Detta blev också justitieutskottets beslut, varefter riksdagen avlog motionsyrkandena i fråga (bet. 2009/10:JuU33, rskr. 2009/10:273).

Utskottet vidhåller sin uppfattning att en ändring av reglerna riskerar att försvåra lagföringen av människohandelsbrott och vill återigen hänvisa till att det står en utlänning fritt att ansöka om permanent uppehållstillstånd på en annan grund än den som förundersökningsledaren åberopat. Med det anförda avstyrker utskottet motion Ju409 yrkande 6.

Samarbetet inom EU

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. att verka för att EU:s medlemsstater följer UNHCR:s rekommendationer och om Dublinförordningen.

Jämför reservationerna 10 (S, V), 11 (V), 12 (S, V) och 13 (V).

Gällande ordning

I enlighet med Amsterdamfördraget avslutades i april 2004 det första steget för att uppnå en gemensam europeisk migrations- och asylpolitik. EU:s medlemsstater hade därmed enats om miniminivåer på en rad områden, bl.a. vad gäller asylprocedurer, skyddsgrunder, mottagandet av asylsökande och regler för anhöriginvandring.

I november 2004 antogs Haagprogrammet, ett flerårigt arbetsprogram för att gå vidare mot en gemensam lagstiftning på asyl- och migrationsområdet. Programmet innebar att EU:s politik skulle inriktas på att i en anda av delat ansvar bistå tredjeländer med att förbättra sin kapacitet att hantera migration och skydd av flyktingar genom långsiktiga lösningar. Enligt Haagprogrammets handlingsplan skulle ett gemensamt europeiskt asylsystem införas före utgången av 2010.

Som ett led i den fortsatta harmoniseringen presenterade kommissionen i juni 2007 en grönbok om det framtida gemensamma europeiska asylsystemet, KOM(2007) 301. Enligt grönboken är det av avgörande betydelse att procedurerna förbättras så att den som söker skydd i EU effektivt kan lägga fram och göra sina anspråk gällande, att kapaciteten stärks hos alla aktörer i asylprocessen så att de kan fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt samt att nationella asylmyndigheter förses med lämpliga verktyg för hantering av asylströmmar. Därtill krävs att ansvaret för att handlägga asylsökningar och bevilja skydd i EU blir rättvist fördelat. Sedan ett samrådsförfarande ägt rum om grönboken presenterade kommissionen i juni 2008 en strategisk plan för asylpolitiken, KOM(2008) 360, med förslag till åtgärder för upprättandet av det gemensamma europeiska asylsystemet och en tidsplan för när åtgärderna ska vidtas.

Det franska ordförandeskapet tog i juli 2008 ett initiativ till en europeisk pakt för invandring och asyl. Pakten omfattar fem områden där EU vill stärka sitt samarbete, nämligen laglig invandring och integration, olaglig invandring och återvändande, gränskontroll, asyl och samarbete med tredjeländer. Pakten antogs vid Europeiska rådets möte i oktober 2008.

Sedan kommissionen i juni 2007 presenterat en utvärdering av Dublinförordningen, dvs. förordning (EG) nr 343/2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylsökning som en medborgare i tredjeland har gett in i någon medlemsstat, lämnade kommissionen i december 2008 förslag till förändringar i

förordningen (KOM(2008) 820). Även andra rättsakter är föremål för revidering. Det gäller bl.a. mottagandedirektivet (KOM(2008) 815), Eurodac-förordningen (KOM(2008) 825), skyddsgrundsdirektivet (KOM(2009) 551) och asylprocedurdirektivet (KOM(2009) 554).

Lissabonfördraget, som ersätter EG-fördraget, trädde i kraft den 1 december 2009. Riksdagen godkände fördraget den 20 november 2008 (prop. 2007/08:168, bet. 2008/09:UU8, rskr. 2008/09:64). På asyl- och migrationsområdet innebär fördraget att majoritetsomröstning införs som huvudregel. Målsättningen är en gemensam asyl- och invandringspolitik som överensstämmer med bl.a. Genèvekonventionen.

Haagprogrammet löpte ut i december 2009. I juni samma år presenterade kommissionen meddelandet Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i allmänhetens tjänst (KOM(2009) 262), det s.k. Stockholmsprogrammet. Däri ger kommissionen sin syn på det framtida arbetet med rättsliga och inrikes frågor. Stockholmsprogrammet, som är ett program för perioden 2010–2014, antogs av Europeiska rådet i december 2009. I Stockholmsprogrammet slår kommissionen fast att individen ska stå i centrum i det framtida samarbetet och att ett genomgående tema för det nya programmet bör vara ett Europa för medborgarna. De politiska prioriteringarna är bl.a. att skydda och utveckla medborgarnas rättigheter, att underlätta för medborgarna genom att utveckla EU:s rättsliga samarbete, att skydda medborgarna och att främja integration i samhället och verka för ett solidariskt EU.

Motionerna

Det gemensamma europeiska asylsystemet

I motion Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att Sverige bör verka för att EU:s medlemsstater följer UNHCR:s rekommendationer om förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning, barns egna asylskäl samt begreppen väpnad konflikt och svåra inre motsättningar.

Även Maria Ferm m.fl. (MP) begär i motion Sf394 yrkande 1 ett tillkännagivande om att Sverige bör verka för att EU:s medlemsstater följer UNHCR:s rekommendationer om förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning, barns egna asylskäl samt begreppen väpnad konflikt och svåra inre motsättningar. I samma motion yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att regeringen i EU bör verka för att värna asylrätten och motverka en restriktiv utveckling av EU:s flyktingpolitik. Liknande yrkanden finns i motion Sf368 yrkandena 1 och 15 av Christina Høj Larsen m.fl. (V).

I motion Sf342 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (KD) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att Sverige ska verka för att EU vidtar kraftiga åtgärder för att rätta till de missförhållanden som råder i asylmottagandet i vissa EU-länder.

Dublinförordningen

Tomas Eneroth m.fl. (S) begär i motion Sf3 yrkande 2 ett tillkännagivande om Dublinförordningen. Sverige bör enligt motionärerna driva på för att kommissionens förslag till ändring av förordningen genomförs, framför allt vad gäller möjligheten till familjeåterförening, utökade möjligheter till offentligt biträde och att överföringar enligt förordningen tillfälligt ska kunna upphöra. Ett likalydande yrkande finns i motion Sf377 yrkande 4 av Jonas Gunnarsson (S).

I motion Sf4 yrkande 7 av Maria Ferm m.fl. (MP) begärs ett tillkännagivande om att Sverige inte bör skicka tillbaka ensamkommande barn till Malta och Italien. Enligt motionärerna är förhållandena där vidriga, och undantagsreglerna i Dublinförordningen bör därför i dessa fall tillämpas så att barnen får sin asylansökan prövad i Sverige.

Maria Ferm m.fl. (MP) begär i motion Sf205 yrkande 2 ett tillkännagivande om att regeringen bör uppdra åt Migrationsverket att använda sig av undantagsreglerna i Dublinförordningen och inte avvisa ensamkommande barn till Malta och Italien. Barnen bor enligt motionärerna i förvar och ibland under fängelseliknande förhållanden och de får inte tillgång till vare sig skola eller sjukvård. I samma motion yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att regeringen i regleringsbrevet bör uppdra åt Migrationsverket att använda sig av undantagsreglerna i Dublinförordningen. Sverige bör enligt motionärerna göra som Norge och inte återsända barn till Malta och Italien.

Maria Ferm m.fl. (MP) begär i motion Sf394 yrkande 10 ett tillkännagivande om att Sverige bör driva på för att kommissionens förslag till ändring av Dublinförordningen genomförs, framför allt vad gäller möjligheten till familjeåterförening, utökade möjligheter till offentligt biträde och att överföringar enligt förordningen tillfälligt ska kunna upphöra.

Christina Höj Larsen m.fl. (V) begär i motion Sf368 yrkande 14 ett tillkännagivande om att Sverige bör verka för att i Dublinförordningen införa de förändringar som föreslagits från EU-kommissionen om familjeåterförening, offentligt biträde och begäran att överföringar ska upphöra. I samma motion yrkande 21 begär motionärerna ett tillkännagivande om att Dublinsamarbetet bör utvecklas så att överföringar inte sker till EU-länder som inte kan garantera rättssäkerheten eller godtagbara och tillräckliga mot-tagningsförhållanden till dess att dessa förhållanden har förbättrats.

I motion Sf342 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (KD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att Sverige alltid ska undanta ensamkommande flyktingbarn från Dublinförordningen när risken finns för att deras rättigheter kommer att kränkas vid ett återsändande och att Sverige ska verka för att ett sådant undantag från Dublinförordningen även införs på EU-nivå. Med tanke på de förhållanden som råder i vissa länder bör möjligheten till undantag utnyttjas oftare.

Utskottets ställningstagande

Det gemensamma europeiska asylsystemet

För närvarande pågår det ett intensivt arbete i EU med att utveckla migrations- och asylpolitiken. Bland annat är ett flertal direktiv föremål för revidering. Till grund för kommissionens strategiska plan för asylpolitiken ligger den grönbok om det framtida gemensamma europeiska asylsystemet som kommissionen presenterade i juni 2007. Utskottet har i utlåtande 2006/07:SfU13 redovisat sin granskning av grönboken. I utlåtandet förklarade utskottet bl.a. att det är eftersträvaransvärt med en ökad harmonisering av asylpolitiken inom EU och att det övergripande målet måste vara att öka EU:s sammantagna kapacitet att ta emot asylsökande. Vidare ville utskottet se ett rättssäkert och öppet system som värnar möjligheten att söka asyl. Utskottet ansåg att det är viktigt att tonvikt läggs vid den faktiska tillgången till möjligheten att söka asyl och att åtgärder för att bekämpa olaglig invandring och människosmuggling genomförs på ett sådant sätt att det inte undergräver asylrätten och respekten för grundläggande rättigheter i asylprocessen.

I samband med riksdagens behandling av frågan om godkännande av Lissabonfördraget konstaterade utskottet i ett yttrande till utrikesutskottet (ytr. 2008/09:SfU2y) att utgångspunkten i fördraget är att EU ska utarbeta en gemensam politik för asyl, invandring och kontroll av de yttre gränserna som grundar sig på solidaritet mellan medlemsstaterna och som är rättvis för medborgare i tredjeländer. Vidare kunde utskottet konstatera att Lissabonfördraget föreskriver enhetliga regler i stället för miniminormer på asylområdet. Utskottet delade regeringens bedömning att en gemensam asyl- och invandringspolitik för hela unionen, där medlemsstaterna tillämpar samma bestämmelser och erkänner varandras beslut, sammantaget ger en bättre ordning både för medlemsstaterna och för den enskilde, och även en mer rättvis ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna.

I ett yttrande till justitieutskottet över Stockholmsprogrammet (ytr. 2008/09:SfU7y) framhöll utskottet bl.a. att rätten att söka asyl är grundläggande och att en EU-gemensam asylpolitik måste garantera var och en tillgång till rättssäkra skyddssystem och grunda sig på solidaritet mellan medlemsstaterna.

Av överenskommelsen mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna om den samlade migrationspolitiken framgår bl.a. följande. Rätten och möjligheten att söka asyl ska värnas i alla lägen och i alla länder. I dag brister flera av EU:s medlemsstater på ett oacceptabelt sätt i sin hantering av asylsökande. Sverige verkar i dessa sammanhang för att ge FN:s flyktingkommisariat, UNHCR, en framträdande roll. Utskottet, som i olika sammanhang klargjort sin inställning till ett gemensamt asylsystem, förutsätter att Sverige kommer att fortsätta att verka för en asyl- och migrationspolitik inom EU som tillgodoser höga rättssäkerhetskrav och som ger ett rimligt skydd för individer med behov av internationellt skydd. Enligt över-

enskommelsen mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna ska dessutom gälla att enskilda medlemsstater inte ska förhindras att ha en i förhållande till den asylsökande mer generös inställning än den som EU som helhet har. EU:s gemensamma viseringskodex innebär också att den enskildes rättigheter kommer att förstärkas. Mot denna bakgrund saknas skäl för riksdagen att vidta någon särskild åtgärd. Med detta får motionerna Sf394 yrkande 5 och Sf368 yrkande 15 anses tillgodosedda och motionerna Sf377 yrkande 1, Sf394 yrkande 1 och Sf368 yrkande 5 delvis tillgodosedda. Motion Sf342 yrkande 2 avstyrks med det ovan anförda.

Dublinförordningen

Enligt Dublinförordningen åligger ansvaret för prövning av en asylansökan den medlemsstat som har tagit störst del i den asylsökandes inresa (genom att utfärda visering eller uppehållstillstånd). Varje medlemsstat får pröva en asylansökan som lämnats in av en tredjelandsmedborgare även om det inte föreligger någon skyldighet enligt förordningen. Vidare får varje medlemsstat, även om den inte är ansvarig enligt förordningen, sammanföra familjemedlemmar och andra släktingar i beroendeställning av humanitära skäl.

Sverige liksom övriga medlemsstater i EU är bundna av folkrättsliga förpliktelser inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Detta innebär att flyktingrättens olika delar, t.ex. att en asylsökande inte får avvisas eller utvisas till ett land där hans eller hennes liv eller frihet hotas på grund av bl.a. ras, religion eller nationalitet, alltid ska tillämpas. Detta gäller givetvis även i förhållande till Dublinförordningen.

Den ovannämnda utvärderingen av Dublinförordningen visar att systemet allmänt sett fungerar bra och är ett ändamålsenligt system för att avgöra vilken medlemsstat som ska vara ansvarig för prövning av en asylansökan, men att det finns vissa problem i tillämpningen av regelverket. De ändringar som kommissionen har föreslagit bygger även fortsättningsvis på principen om första asylland. Som anges i regeringens skrivelse innehåller kommissionens förslag bl.a. vissa bestämmelser för att stärka rättssäkerheten samt ett förslag om att skapa en mekanism för att göra det möjligt att tillfälligt stoppa överföringar till en medlemsstat, den s.k. suspenderingsmekanismen. Förslaget har förhandlats i rådet sedan våren 2009. Av regeringens överenskommelse med Miljöpartiet de gröna om den samlade migrationspolitiken framgår att återkommande möten mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna kring de frågor som diskuteras och förhandlas i EU ska äga rum i ett tidigt skede, således även i denna fråga.

Mot bakgrund av det anförda får motionerna Sf3 yrkande 2, Sf377 yrkande 4, Sf4 yrkande 7, Sf205 yrkandena 2 och 4, Sf394 yrkande 10, Sf368 yrkandena 14 och 21 och Sf342 yrkande 1 anses delvis tillgodosedda.

Arbetskraftsinvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. arbetsmarknadsprövning och översyn av reglerna för arbetskraftsinvandring.

Jämför reservationerna 14 (S, V), 15 (MP) och 16 (SD).

Gällande ordning

En utlänning som ska arbeta i Sverige på grund av en anställning här eller utomlands ska enligt 2 kap. 7 § UtL ha ett arbetstillstånd. Kravet på arbetstillstånd gäller dock inte medborgare i de nordiska länderna, utländska medborgare som har permanent uppehållstillstånd i Sverige, EU/EES-medborgare och deras familjemedlemmar (oavsett medborgarskap), medborgare i Schweiz eller tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta. Kravet på arbetstillstånd gäller inte heller studenter som har uppehållstillstånd för studier på högskolenivå, gästforskare som beviljats särskilt uppehållstillstånd för forskning samt asylsökande som är undantagna från kravet på arbetstillstånd (AT-UND).

De nuvarande reglerna om arbetskraftsinvandring trädde i kraft den 15 december 2008. Den s.k. myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen upphörde därmed. I stället är det arbetsgivarens bedömning av behovet av arbetskraft som ska vara utgångspunkten vid handläggningen av ärenden om arbetstillstånd.

Enligt 6 kap. 2 § UtL får arbetstillstånd ges till en utlänning som erbjudits en anställning, om

1. anställningen gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig, och
2. lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen.

Av de åtaganden som Sverige har gjort inom EU följer bl.a. att det egna landets befolkning och befolkningen i övriga EU/EES och Schweiz ska ha företräde till befintliga arbetstillfällen. Arbetstillstånd ska därför kunna beviljas under förutsättning att principen om gemenskapsföreträde respekteras. Beslut om arbetstillstånd meddelas av Migrationsverket som ska kontrollera att gemenskapsföreträdet respekteras samt pröva att de erbjudna anställningsvillkoren inte är sämre än vad som gäller för arbetstagar som redan är bosatta i Sverige.

Enligt 6 kap. 2 a § UtL får arbetstillstånd inte ges för en längre tid än två år eller avse en längre tid än anställningstiden. Den sammanlagda tillståndstiden får inte vara längre än fyra år. Arbetstillståndet ska knytas till en viss arbetsgivare och avse ett visst slag av arbete. Efter en sammanlagd

tillståndstid om två år ska tillståndet endast knytas till ett visst slag av arbete. Efter fyra år med ett tidsbegränsat uppehålls- och arbetstillstånd kan ett permanent uppehållstillstånd beviljas.

Skrivelsen

Under perioden januari–juli 2010 beviljades ca 5 500 arbetstillstånd till personer från tredje länder (bärplockare ej inräknade). Detta var en ökning med drygt 30 % jämfört med samma period 2009. Kvinnliga arbetstagare beviljades ca 1 100 eller 20 % av arbetstillstånden. Dataspecialister från Indien utgjorde den dominerande yrkesgruppen.

Ett direktivförslag om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning, det s.k. blåkortsdirektivet (KOM (2007) 637) antogs den 25 maj 2009. Vidare har kommissionen presenterat ett förslag till direktiv om en enda ansökningsprocedur, ett kombinerat uppehålls- och arbetstillstånd samt en gemensam uppsättning rättigheter, det s.k. ramdirektivet (KOM(2007) 638). I juli 2010 presenterade kommissionen dels ett förslag till direktiv om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern överföring av personal (KOM(2010) 378), dels ett förslag till direktiv om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (KOM (2010) 379). Kommissionen förväntas även presentera ett direktivförslag om avlönade praktikanter.

Kommissionen presenterade i maj 2007 ett meddelande om cirkulär migration och partnerskap för rörlighet, vilket ledde till antagandet av rådsslutsatser i december 2007. I skrivelsen anförs det att cirkulär migration också är en betydelsefull komponent i den internationella dialog om migration och utveckling som inleddes vid FN:s högnivådialog i generalförsamlingen i september 2006 och som nu sker inom ramen för GFMD (Global Forum on Migration and Development). Diskussionerna inom ramen för såväl EU som GFMD har enligt skrivelsen hittills präglats av ett fokus på specifika program eller bilaterala avtal som påminner om 70-talets gästarbetarprogram, dvs. styrd cirkulär migration. Sverige har därför aktivt försökt bredda synsättet genom att verka för en diskussion som fokuserar på den spontana cirkulära migrationen.

Motionerna

I motion Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 3 i denna del begärs ett tillkännagivande om arbetskraftsinvandringen. I motionen anförs det att den demografiska utvecklingen visar att behovet av arbetskraft kommer att öka under de kommande åren och att den arbetskraft som redan finns i landet inte är tillräcklig för att fylla detta behov. Motionärerna anser att det är välkommet att den framtida arbetskraftsbristen får tillgodoses också genom utomeuropeisk invandring. Arbetskraftsinvandringen, som är en naturlig del av rörligheten över gränserna, bör vara reglerad för att ordning

och reda på arbetsmarknaden ska kunna upprätthållas. De fackliga organisationernas rätt att yttra sig över ansökningar och en väl fungerande arbetsmarknadsprövning är viktiga delar. Krav ska ställas på rätten till drägliga levnadsvillkor under vistelsetiden, och det ska finnas ett absolut krav på lön, försäkringar och arbetsgivarens skyldigheter i nivå med svenska kollektivavtal eller praxis i yrkesbranschen. I motionen anförs det att arbetskraftsinvandring aldrig får skyla över brister inom asylsystemen runt om i Europa och att det inte är någon lösning för den som söker skydd undan förföljelse. Samtidigt som det kan vara positivt att personer som arbetskraftsinvandrar kan bidra ekonomiskt till närstående i hemlandet måste risken för s.k. brain drain motverkas.

I motion Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att Sverige bör ratificera migrantarbetarkonventionen. I motionen anförs motionärerna att det är en viktig reform att Sverige har öppnat upp för utomeuropeisk arbetskraftsinvandring. Det är positivt med det erfarenhetsutbyte och de handelskontakter som följer av arbetskraftsinvandringen. Framöver kommer reformen att ha en ännu större betydelse eftersom befolkningssammansättningen i Sverige förändras. Allt färre personer i arbetsför ålder ska försörja allt fler äldre, och behovet av arbetskraft väntas vara stort. Motionärerna vill dock betona att det är viktigt att garantera att de som arbetskraftsinvandrar har god tillgång till grundläggande rättigheter. Därför är det viktigt att Sverige ratificerar migrantarbetarkonventionen.

Maria Ferm m.fl. (MP) begär i motion Sf394 yrkande 14 ett tillkännagivande om att de genomförda regeländringarna angående arbetskraftsinvandring bör följas upp så att ordning och reda upprätthålls på arbetsmarknaden och så att asylrätten inte urholkas. Motionärerna står bakom principen om att Sverige ska ha en reglerad arbetskraftsinvandring och välkomnar arbetskraftsinvandring som en naturlig del av rörligheten över gränserna.

I motion Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 25 begärs ett tillkännagivande om att de genomförda regeländringarna angående arbetskraftsinvandring bör följas upp så att ordning och reda upprätthålls på arbetsmarknaden och så att asylrätten inte urholkas. I motionen anges att det finns mycket som tyder på att behovet av arbetskraft kommer att öka under de kommande åren. Det innebär att den arbetskraft som redan finns i landet, även inräknat de som i dag befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden, inte bedöms vara tillräcklig för att fylla detta behov. Därför är det välkommet att den arbetskraftsbrist som kommer att finnas i framtiden får tillgodoses också genom utomeuropeisk invandring. En ökad arbetskraftsinvandring ställer dock enligt motionärerna krav på att det ska finnas garantier för att den som invandrar inte utnyttjas samt på att arbets-, försäkrings- och anställningsvillkoren ska vara desamma som för andra på den svenska arbetsmarknaden. Vikten av starka kollektivavtal och fackligt inflytande är betydande. Vidare är arbetskraftsinvandring aldrig någon lösning för den som söker skydd undan förföljelse och kan aldrig ersätta och

får inte heller tillåtas urholka asylrätten. Samtidigt som det kan vara positivt att personer som arbetskraftsinvandrar kan bidra ekonomiskt till närstående i hemlandet måste enligt motionärerna risken för brain drain motverkas.

I motion Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att konsekvenserna av de nuvarande reglerna för arbetskraftsinvandring bör ses över. I motionen anförs att 21 340 personer fick uppehållstillstånd i Sverige med arbetsmarknadsskäl som grund. Under samma period har Sverige upplevt en mycket hög arbetslöshet, och mot den bakgrunden finns det skäl för regeringen att ifrågasätta konsekvenserna av den egna politiken, som sedan december 2008 innebär att ingen prövning mot arbetsmarknadens behov görs innan uppehållstillstånd beviljas.

I motion Sf333 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 7 och 8 begärs tillkännagivanden om att häva förbudet mot att arbeta under asylprocessen. Motionären anser att det i stället bör införas en automatisk rätt att arbeta i Sverige under asylprocessen.

Utskottets ställningstagande

I samband med att nya regler för arbetskraftsinvandring infördes uttalade utskottet (bet. 2008/09:SfU3) att det var positivt att regeringen föreslagit att den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen skulle slopas. Den som bäst kan avgöra behovet av att rekrytera arbetskraft från ett tredjeland är den enskilda arbetsgivaren. En sådan ordning innebär att arbetsgivarens kompetensbehov kan tillgodoses bättre och snabbare. Utskottet pekade också på att därtill kommer att arbetstagarorganisationerna ska yttra sig över löner och andra anställningsvillkor och att Migrationsverket, förutom att kontrollera att gemenskapsföreträdet respekteras, också ska kontrollera att de villkor som erbjuds inte är sämre än vad som gäller för arbetstagare i Sverige. Ett arbetstillstånd förutsätter att lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen.

Med fler pensionärer krävs fler som arbetar för att upprätthålla välfärden. Behoven av vård och omsorg kommer också att öka till följd av en allt äldre befolkning, och redan i dag finns bristsituationer inom vissa delar av arbetsmarknaden. Enligt utskottets mening är en ökad och mer flexibel arbetskraftsinvandring en viktig del för att lösa dessa utmaningar. Om Sverige ska stå sig väl i den internationella konkurrensen om arbetskraft behövs ett öppet och flexibelt regelverk men med kontroll av under vilka förutsättningar personer kommer hit för att arbeta. Av regeringens regleringsbrev för Migrationsverket för 2011 framgår att myndigheten särskilt ska redovisa på vilket sätt den arbetar systematiskt för att upptäcka missbruk av reglerna och skenanställningar. Utskottet noterar vidare att statsrådet Tobias Billström i ett svar på en skriftlig fråga den 10 januari

2010 hänvisade till att regeringen redan i november 2009 gav OECD i uppdrag att göra en tematisk studie och analys av det nya regelverket. Slutsatserna kommer att presenteras under våren 2011.

Utskottet vill understryka att rätten till asyl är grundläggande. Sverige är bundet av folkrättsliga förpliktelser inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Detta innebär att flyktingrättens olika delar alltid ska tillämpas.

Utskottet delar regeringens bedömning att cirkulär migration, som innebär att människor rör sig mellan länder för längre eller kortare perioder, är positiv och medför att viktiga bidrag lämnas i både mottagar- och ursprungsländerna. I juli 2009 tillsattes en parlamentarisk kommitté för att belysa kopplingarna mellan cirkulär migration och utveckling (dir. 2009:53). I ett delbetänkande (SOU 2010:40) presenteras en kartläggning av den cirkulära migrationen och en analys av vilka faktorer som påverkar migranternas möjligheter att röra sig mellan Sverige och sina ursprungsländer. I ett slutbetänkande i mars 2011 kommer ett förslag med syfte att i största möjliga mån undanröja hinder för ökad rörlighet och därigenom öka de positiva utvecklingseffekterna av denna migration att presenteras. Mot bakgrund av den överenskommelse regeringen och Miljöpartiet de gröna ingått ligger arbetskraftsinvandringsreformen fast. Eventuellt missbruk av regelverket ska stävjas, och arbetskraftsinvandringsreglerna ska enligt överenskommelsen utvecklas även fortsättningsvis. Utskottet avvaktar därutöver betänkandet från den parlamentariska kommittén om cirkulär migration och dess vidare beredning. Motionerna Sf3 yrkande 3 i denna del, Sf368 yrkande 25 och Sf394 yrkande 14 får anses vara delvis tillgodosedda med det anförda.

Utskottet avstyrker motion Sf5 yrkande 6 om ett tillkännagivande om att konsekvenserna av de nuvarande reglerna bör ses över.

Utskottet kan konstatera att den s.k. migrantarbetarkonventionen, FN:s konvention för skydd av migrantarbetare och deras familjers rättigheter som trädde i kraft den 1 juli 2003, hittills inte har ratificerats av något av EU:s medlemsländer. De som i dag har valt att ratificera konventionen är främst stater varifrån migrantarbetare kommer. I princip återfinns rättigheterna i konventionen också i andra kärnkonventioner eller i två ILO-konventioner om migrantarbetare. Utskottet finner inte skäl att föreslå riksdagen att göra ett tillkännagivande om att Sverige ska ratificera migrantarbetarkonventionen. Motion Sf4 yrkande 8 avstyrks därmed.

En asylsökande är undantagen från skyldigheten att ha arbetstillstånd, om Migrationsverket bedömer att dess beslut i ärendet inte kommer att fattas inom fyra månader från ansökan. Om den asylsökande saknar identitetshandlingar måste han eller hon medverka till att klarlägga sin identitet för att undantag ska göras. Den asylsökande behöver inte själv göra något aktivt för att beviljas ett s.k. AT-UND genom att exempelvis ansöka om det eller visa upp ett arbetserbjudande. Asylmottagningsutredningen har i sitt betänkande Aktiv väntan – asylsökande i Sverige (SOU 2009:19) före-

slagit att asylsökande i princip ska undantas från kravet på arbetstillstånd. Fortfarande bör dock gälla att möjligheten till undantag inte ska omfatta asylsökande som saknar identitetshandlingar, om inte vederbörande medverkar till att klarlägga sin identitet. Utskottet, som anser att regeringens beredning av utredningens förslag inte bör föregripas, avstyrker motion Sf333 yrkandena 7 och 8.

Bärplockare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om anställningsvillkor för bärplockare.

Jämför reservationerna 17 (S, V) och 18 (SD).

Gällande ordning

Villkoren för att få ett arbetstillstånd i Sverige för att plocka vilda bär är numera desamma som för övriga arbetstagare som är medborgare i ett land utanför EU/EES. Bärplockaren måste erbjudas lön och övriga anställningsvillkor som är i nivå med svenska kollektivavtal. Arbetstillståndet ska vara beviljat innan plockaren reser in i Sverige.

För att en arbetstagare ska få arbetstillstånd krävs att han eller hon har en giltig passhandling, att han eller hon kan försörja sig på arbetet samt att arbetsgivaren dels har annonserat tjänsten i Sverige och EU under minst tio dagar, dels erbjuder anställningsvillkor som är i nivå med svenska kollektivavtal eller vad som är brukligt inom yrket eller branschen. Dessutom måste arbetsgivaren eller uppdragsgivaren ha gett berörda fackliga organisationer tillfälle att yttra sig över anställningsvillkoren i anställningserbjudandet.

I de fall plockaren är anställd av ett utländskt företag och företaget har en filial registrerad i Sverige, är det filialen som ska garantera vilka anställningsvillkor som gäller. Ett svenskt företag som vill köpa tjänsten bärplockning av ett utländskt bolag utan representation i Sverige betraktas som uppdragsgivare. Uppdragsgivaren måste begära att få detaljerna om lön och övriga anställningsvillkor som gäller för plockarna i hemlandet från den faktiska arbetsgivaren.

Motionerna

I motion Sf276 av Lars Mejern Larsson och Désirée Liljevall (S) begärs ett tillkännagivande om att arbetsgivare måste vara skyldiga att styrka löne- och anställningsvillkor vid säsongsanställning eller annan anställning i Sverige innan arbetstillstånd beviljas. I motionen tas bl.a. bärplockarnas rättigheter upp.

Josefin Brink m.fl. (V) begär i motion Sf261 ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt ska tillsätta en utredning i syfte att se över regelverket för bärbranschen och lägga förslag som inför kommande bärsäsonger i praktiken garanterar utländska bärplockare löne- och arbetsvillkor i nivå med svenska kollektivavtal.

Maria Lundqvist-Brömster (FP) begär i motion Sf284 ett tillkännagivande om att situationen för utländska bärplockare måste följas upp så att de garanteras värdiga anställningsvillkor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att för att få ett arbetstillstånd i Sverige för att plocka vilda bär gäller numera samma villkor som för övriga arbetstagare. Bärplockaren måste erbjudas lön och övriga anställningsvillkor som är i nivå med svenska kollektivavtal, och det aktuella fackförbundet ska yttra sig över anställningsvillkoren innan Migrationsverket fattar sitt beslut om arbetstillstånd. Under 2010 har Kommunalarbetareförbundet, som sedan hösten 2009 har haft avtalsrätt för plockare av vilda bär, tecknat kollektivavtal med 10–15 företag. Arbetsmiljölagen gäller alla som arbetar i Sverige. Arbetsmiljöverket, som är tillsynsmyndighet, har på en mängd olika språk tagit fram specifik information till utländska bärplockare om vilka regler som gäller. Informationen har spridits ut i världen. Arbetsmiljöverket har också haft informationsmöten med de svenska bärföretagen om deras arbetsmiljöansvar.

Mot bakgrund av det anförda, och då utskottet utgår från att villkoren för bärplockarna kontinuerligt följs, avstyrker utskottet motionerna Sf261, Sf276 och Sf284.

Sanktioner mot arbetsgivare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om avkriminalisering av arbete utan arbetstillstånd och om skadeståndsskyldighet för arbetsgivare.

Jämför reservation 19 (V).

Gällande ordning

En utlänning som uppsåtligen eller av oaktsamhet har anställning eller bedriver verksamhet som kräver arbetstillstånd utan att inneha ett sådant tillstånd döms enligt 20 kap. 3 § UtL till böter.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet har en utlänning i sin tjänst fastän utlänningen inte har arbetstillstånd döms enligt 20 kap. 5 § UtL till böter eller, när omständigheterna är försvårande, till fängelse i högst ett år.

Enligt 20 kap. 12 § UtL ska en fysisk eller juridisk person som har en utlänning i sin tjänst fastän utlänningen inte har arbetstillstånd betala en särskild avgift oavsett om ansvar krävs ut enligt 5 §. Avgiften tillfaller staten. För varje utlänning utgör avgiften hälften av det prisbasbelopp som gällde när överträdelsen upphörde. Om överträdelsen har pågått under en längre tid än tre månader, utgör avgiften för varje utlänning hela prisbasbeloppet. Avgiften får sättas ned eller efterges helt, om särskilda skäl talar för det.

Skrivelsen

Den 25 maj 2009 antogs direktiv 2009/52/EG om minimistandarder för sanktioner och åtgärder mot arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt (sanktionsdirektivet). Direktivet ska vara genomfört i nationell lagstiftning senast den 20 juli 2011. En särskild utredare föreslår i SOU 2010:63 hur direktivet ska genomföras i svensk rätt.

Motionerna

I motionerna Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 16 och 17 samt Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 27 och 28 begärs det att regeringen ska återkomma med förslag om att avkriminalisera arbete utan arbetstillstånd. Vidare begärs tillkännagivanden om att en skadeståndsskyldighet ska införas för arbetsgivare som utnyttjar personer utan uppehållstillstånd.

Utskottets ställningstagande

I Sverige liksom inom övriga EU finns problem med oseriösa arbetsgivare som utnyttjar personer som vistas i länderna utan arbets- eller uppehållstillstånd. Dessa personer saknar olika former av skyddsnät och är ofta mycket utsatta.

Utskottet kan konstatera att genom sanktionsdirektivet blir medlemsstaterna skyldiga att införa ett förbud för arbetsgivare att anställa tredjelandsmedborgare som saknar rätt att vistas på deras territorier. Överträdelse av förbudet ska kunna medföra att arbetsgivare åläggs olika administrativa, finansiella och straffrättsliga sanktioner.

Enligt svensk rätt är huvudregeln att en utlänning måste ha ett arbetstillstånd för att få arbeta här som anställd. Sanktionsutredningen har i sitt betänkande EU:s direktiv om sanktioner mot arbetsgivare (SOU 2010:63) lämnat förslag till hur direktivet ska genomföras i svensk rätt. När det gäller rätt till ersättning för utfört arbete för en tredjelandsmedborgare som har arbetat utan rätt till vistelse i landet kommer utredningen till slutsatsen att en sådan rätt, mot bakgrund av rättspraxis och juridisk litteratur, torde finnas redan i dag. Utredningen föreslår emellertid att rätt till inestående ersättning ska slås fast i en uttrycklig lagbestämmelse för att svensk rätt

ska uppfylla kraven på hur direktiv ska genomföras. Denna bestämmelse bör tas in i en ny lag där även vissa andra frågor som direktivet ger upphov till regleras. Utredningen föreslår också att det vid en tvist ska införas en presumtion för att parterna har avtalat om lön på kollektivavtalsnivå och att tredjelandsmedborgaren har arbetat i tre månader. Av utredningen framgår också att förutom bestämmelser i brottsbalken om företagsbot och förverkande så kan med stöd av 20 kap. 12 § UtL en juridisk person som har en utlänning i sin tjänst fastän utlänningen inte har något arbetstillstånd åläggas att betala en särskild avgift. I utredningen anges det dessutom att direktivets krav på sanktioner som är effektiva, proportionella och avskräckande kan omfatta även andra åtgärder. Utredningen föreslår därför att juridiska personer även bör kunna sanktioneras genom frångående av rätt till offentliga stöd o.d. samt genom åläggande av en skyldighet att betala tillbaka sådana stöd som redan har betalats ut. Semesterlagen, arbetstidslagen och arbetsmiljölagen är tillämpliga på arbetstagare som saknar föreskrivet arbetstillstånd, och detsamma gäller enligt utredningen i princip även en arbetsgivares skyldighet att tillämpa kollektivavtalsvillkor om ersättning, semester, arbetstid och arbetsmiljö.

Utskottet kan konstatera att utredningen lämnar en rad förslag till genomförande av direktivet som syftar till att skärpa ansvaret för arbetsgivare som utnyttjar personer utan arbetstillstånd. En proposition är aviserad till juni 2011. Mot bakgrund av den överenskommelse som regeringen och Miljöpartiet de gröna ingått ligger arbetskraftsinvandringsreformen fast. Eventuellt missbruk av regelverk ska stävjas, och enligt överenskommelsen ska arbetskraftsinvandringsreglerna utvecklas även fortsättningsvis. Utskottet avvaktar därutöver betänkandet från den parlamentariska kommittén om cirkulär migration samt den kommande propositionen om införlivande av sanktionsdirektivet i svensk rätt. Med det anförda får enligt utskottets mening motionerna Sf368 yrkande 27 och 28 samt Sf394 yrkandena 16 och 17 anses vara delvis tillgodosedda.

Uppehållstillstånd i andra fall

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en s.k. regularisering.
Jämför reservation 20 (V).

Motionerna

Maria Ferm m.fl. (MP) begär i motion Sf393 ett tillkännagivande om att en regularisering för papperslösa bör genomföras.

I motion Sf251 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med ett förslag om regularisering.

Ulrika Karlsson i Uppsala (M) anför i motion Sf333 yrkande 3 att enskilda asylsökande som drabbas negativt av långa handläggningstider bör ges uppehållstillstånd. Handläggningstiderna bör kortas ned till maximalt tre månader. Klarar inte Migrationsverket av att hantera ärendet inom sex månader bör den asylsökande erhålla ett positivt beslut per automatik. Ett tillkännagivande om detta begärs i motionen.

Utskottets ställningstagande

Grunden för en reglerad invandring är att en asylsökande som fått avslag på sin asylansökan lämnar landet, i första hand självmant. Utskottet vill understryka att i de fall ett återvändande inte sker frivilligt måste det genomföras under värdiga former. I EU har medlemsstaterna beslutat om en harmonisering inom migrationsområdet. Bland annat genom EU:s asyl- och migrationspakt har det uttalats att det är viktigt att säkerställa att personer som vistas olagligen i en medlemsstat ska återvända till ursprungslandet och att beslut om allmänna amnestier inte bör tas.

Utskottet har tidigare avstyrkt yrkanden om en regularisering för gömda personer i Sverige (bet. 2009/10:SfU2) och i det sammanhanget angett bl.a. att uppehållstillstånd för grupper av personer inte bör införas mot bakgrund av att om annat än de individuella skälen tillåts avgöra om uppehållstillstånd ska beviljas eller inte innebär det att asyprocessen kommer att styras av icke förutsägbara faktorer eller omständigheter.

Utskottet, som anser att det saknas skäl att ändra sitt ställningstagande vad gäller genomförande av en regularisering, avstyrker motionerna Sf251, Sf333 yrkande 3 och Sf393.

Ansökan om uppehållstillstånd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om undantag från huvudregeln att uppehållstillstånd ska sökas från hemlandet.

Jämför reservation 21 (S, V).

Gällande ordning

Enligt 2 kap. 5 § UtL ska en utlänning som vistas i Sverige mer än tre månader ha uppehållstillstånd om inte visering har beviljats för en längre tid.

Kravet på uppehållstillstånd gäller inte för medborgare i de övriga nordiska länderna. Det gäller inte heller för andra EES-medborgare och deras familjemedlemmar som har uppehållsrätt (2 kap. 8 § UtL). Upphållstillstånd kan ges för en viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd).

Enligt 5 kap. 18 § UtL ska ett uppehållstillstånd som regel sökas och vara beviljat före inresan i Sverige. Från denna huvudregel finns det en rad undantag, t.ex. för utläningar som har rätt till uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande och för utläningar som kan beviljas uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Vidare görs undantag för om ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för bl.a. arbete eller studier i vissa fall eller om det annars finns synnerliga skäl.

Av 5 kap. 18 § andra stycket 5 UtL framgår att undantag också gäller när en utläning enligt 5 kap. 3 § första stycket 1–4 och 3 a § första stycket 1–3 eller andra stycket UtL har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utläningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där. De undantag som avses i punkten 5 gäller för

- en utläning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige
- ett utländskt ogift barn till en förälder som är bosatt eller som har uppehållstillstånd för bosättning i Sverige eller har en förälder som är gift eller sambo med en sådan person
- ett utländskt ogift barn som adopterats eller som avses bli adopterat av någon som vid tidpunkten för adoptionsbeslutet var och som fortfarande är bosatt eller som har uppehållstillstånd för bosättning i Sverige
- en utläning som är förälder till ett ogift utländskt ensamkommande barn som är flykting eller annan skyddsbehövande
- en utläning som avser att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges
- en utläning som är nära anhörig till någon som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om han eller hon ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet
- en utläning som ska utöva umgänge, som inte är av begränsad omfattning, med ett i Sverige bosatt barn.

Vid skälighetsbedömningen enligt 5 kap. 18 § andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

Av 6 kap. 4 § UtL framgår att en utläning som vill ha arbetstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant före inresan. Flera undantag finns. En person vars anställning upphör under en pågående tillståndsperiod kan under en viss tid ansöka om arbetstillstånd i Sverige. En utläning och dennes familjemedlemmar vars asylansökningar har avslagits kan beviljas uppehållstillstånd för arbete utan att de först lämnar landet. Den som beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare här kan i

vissa fall söka uppehålls- och arbetstillstånd här. Utländska studenter som arbetar eller har erbjudits arbete i Sverige kan även under vissa förutsättningar ansöka om tillstånd här om de t.ex. vill avbryta sina studier och i stället arbeta.

Motionerna

I motion Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del begärs ett tillkännagivande om att en översyn av reglerna för anhöriginvandring bör genomföras. Ett förtydligande bör göras i utlänningslagen så att undantag från huvudregeln om att uppehållstillstånd ska sökas från hemlandet ska kunna göras, om sökanden har barn i Sverige, om kvinnan i förhållandet är gravid, om sökanden har varit gift eller sambo en viss tid eller vid svår sjukdom.

I motionerna Sf271 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkandena 1–3 och Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 13 begärs tillkännagivanden om att det bör göras ett förtydligande i utlänningslagen i syfte att betona möjligheten att göra undantag från huvudregeln om att söka uppehållstillstånd från hemlandet om det framstår som sannolikt att tillstånd skulle ha beviljats om det sökts från hemlandet. Det kan gälla uppehållstillstånd på grund av anknytning då den som har barn i Sverige, väntar barn i Sverige eller är gift eller sambo ska ha möjlighet att söka uppehållstillståndet i Sverige. Det kan även gälla för den som är i Sverige och ansöker om arbetstillstånd eller uppehållstillstånd för studier. Det bör även införas en möjlighet att få komma till Sverige för att invänta uppehållstillståndet här i de fall det är uppenbart att uppehållstillstånd kommer att ges.

I motion Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 22 begärs ett tillkännagivande om ett förtydligande i utlänningslagen för att betona möjligheten att göra undantag från huvudregeln om att söka uppehållstillstånd från hemlandet. Om sökanden har barn i Sverige, om kvinnan i förhållandet är gravid, om sökanden varit gift eller sambo en viss tid eller vid svår sjukdom ska undantag kunna göras.

Utskottets ställningstagande

Den 1 juli 2010 infördes ändrade bestämmelser i utlänningslagen så att det i högre grad blev möjligt för föräldrar och barn att beviljas uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning när de redan befinner sig i Sverige i de fall det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen hade gjorts före inresan. I samband med att utskottet behandlade proposition 2009/10:137 Åtgärder mot familjeseparation inom migrationsområdet uttalade utskottet att familjeseparationer där barn är inblandade i möjligaste mån bör undvikas. Utskottet anförde att det dock inte var alla föräldrar till barn i Sverige som skulle komma att omfattas av undantaget från kravet på att uppehållstillstånd ska vara ordnat före inresan i Sverige. Till exempel skulle en förälder till ett ensamkommande barn som beviljats

uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter fortsatt ansöka om anknytning till barnet från hemlandet. Detta gällde även en förälder som under asylprocessen har fått barn med en svensk medborgare och där också barnet är svensk medborgare. Utskottet noterade emellertid att regeringen förklarar att det kunde finnas anledning att i annat sammanhang överväga om bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av anknytning är ändamålsenligt utformade eller om de leder till omotiverade skillnader mellan olika grupper av föräldrar och barn. Utskottet såg positivt på detta och förutsatte att regeringen skulle låta utreda frågan så snart som möjligt (bet. 2009/10:SfU18).

En av utgångspunkterna i den överenskommelse om migrationspolitiken som regeringen och Miljöpartiet de gröna har gjort är att Stockholmsprogrammet i berörda delar ska ligga till grund för den fortsatta politiken och att enskilda medlemsstater inte ska förhindras att ha en i förhållande till den asylsökande mer generös inställning än den som EU som helhet har. Vidare framgår att den gemensamma viseringspolitiken ska utvecklas. Motionerna Sf3 yrkande 1 i denna del, Sf271 yrkandena 1–3, Sf368 yrkande 22 och Sf394 yrkande 13 kan därmed anses vara delvis tillgodosedda.

Anhöriginvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om den s.k. sista-länkenbestämmelsen och 18-årsregeln samt om åtstramning av regelverken för anhöriginvandring.

Jämför reservationerna 22 (S, V) och 23 (SD).

Gällande ordning

Upphållstillstånd kan under vissa förutsättningar beviljas en utlänning som är anhörig till en person som är bosatt i eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige.

Upphållstillstånd ska ges till en utlänning som är gift eller sambo med anknytningspersonen. Vidare ska uppehållstillstånd ges till en utlänning som är under 18 år och ogift om anknytningspersonen är hans eller hennes förälder eller anknytningspersonen är gift eller sambo med föräldern. Upphållstillstånd ska även ges till en utlänning som är förälder till ett ogift barn som är flyktning eller annan skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten.

Vidare får uppehållstillstånd ges bl.a. till en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med anknypningspersonen om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar emot att uppehållstillstånd ges.

En utlänning som på något annat sätt än som redovisats ovan är nära anhörig till anknypningspersonen får ges uppehållstillstånd om han eller hon har ingått i samma hushåll som anknypningspersonen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet.

Skrivelsen

Under 2009 lämnades sammanlagt ca 350 000 ansökningar för besök och bosättning in (arbete, studier, familjeåterförening och visering för besök). Av dessa utgjorde uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning den vanligaste grunden för ansökan.

För år 2009 uppgick det totala antalet beviljade uppehållstillstånd till ca 99 000, inkluderande såväl besök och bosättning (ca 88 000) som flyktingar och skyddsbehövande m.fl. (ca 11 000). Cirka 34 % var uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning.

Motionerna

I motionerna Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del, Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 11 i denna del samt Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 23 i denna del begärs tillkännagivanden om en översyn av reglerna för anhöriginvandring. Motionärerna anser att det saknas en s.k. sista-länken-bestämmelse som kan ge åldrade föräldrar möjlighet att återförenas med vuxna barn.

Även i motion Sf340 av Annika Eclund och Anders Sellström (KD) begärs ett tillkännagivande om att återinföra sista-länken-bestämmelsen för en äldre förälder.

I motionerna Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del och Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkande 3 begärs tillkännagivanden om att reglerna för anhöriginvandring bör ses över vad avser tillämpningen av den s.k. 18-årsregeln. Enligt motionärerna finns det problem när det gäller barn som fyller 18 år under ärendets handläggning.

Också i motionerna Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 11 i denna del samt Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 23 i denna del begärs tillkännagivanden om en översyn av reglerna i syfte att undanröja problem när det gäller tillämpningen av 18-årsregeln på barn som uppnått denna ålder under ärendets handläggning.

Eva Bengtson Skogsberg och Betty Malmberg (M) begär i motion Sf272 ett tillkännagivande om en översyn av utlänningslagen. Motionärerna anser att i asylprocessen bör, när det gäller 18-årsgränsen för barn, gränsen räknas från tidpunkten då ett ärende väcks i stället för från beslutstidpunkten.

I motion Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om en översyn av regelverken för anhöriginvandring i syfte att strama åt dessa.

I motion Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 4, 6 och 7 begärs tillkännagivanden om att för att äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make eller maka ska få uppehållstillstånd ska dels båda parter vara över 24 år gamla, dels den härboende personen inte ha mottagit försörjningsstöd under den tolv månadersperiod som föregår tidpunkten för ansökan, dels den härboende personen inte vara dömd för våld eller hot mot en partner de senaste tio åren, dels parets samlade anknytning till Sverige vara större än till något annat land, såvida inte den härboende personen är svensk medborgare eller medborgare i ett EU/EES-land eller har bott i landet under minst 25 år. Vidare ska en person som söker uppehållstillstånd på grund av anknytning underteckna en anpassningsförklaring där han eller hon förbinder sig att delta i det svenska samhällslivet efter bästa förmåga och att följa svenska lagar och regler.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att personer som ingår i den s.k. kärnfamiljen har en principiell rätt att få uppehållstillstånd. För övriga nära anhöriga ställs emellertid högre krav för familjeåterförening. Antingen krävs att det fanns en hushållsgemenskap och ett beroendeförhållande mellan släktingarna redan i hemlandet eller att det finns synnerliga skäl för uppehållstillstånd. Utskottet finner inte skäl för riksdagen att nu göra något tillkännagivande om vidgade möjligheter till uppehållstillstånd för anhöriga utanför kärnfamiljen. Utskottet förutsätter att regeringen följer praxisutvecklingen.

Utskottet noterar vidare, liksom i betänkande 2009/10:SfU12 Försörjningskrav vid anhöriginvandring, att Migrationsverket ska ge förtur i ett ärende om en sökande som återoppar anknytning till en förälder kommer att hinna fylla 18 år innan ett beslut kan tas med normal handläggningstid. Eventuella brister i handläggningen i detta avseende i enskilda fall är enligt utskottets mening naturligtvis djupt otillfredsställande. Av Migrationsverkets årsredovisning för 2010 framgår att verksamhetsområdet besök och bosättning prioriterar ärenden som rör barn utifrån såväl tidsmässiga som andra kvalitetsaspekter. Av prioriteringsordningen framgår att ärenden som rör 17-åriga barn i familjeåterföreningsärenden ska avgöras innan barnet fyller 18 år. Utskottet utgår från att det finns säkra rutiner för sådan förtursbehandling hos Migrationsverket. Av regeringens överenskommelse

med Miljöpartiet de gröna framgår att ett flertal olika åtgärder avses vidtas för att den enskildes rättssäkerhet inom migrationsprocessen ska öka och för att Migrationsverkets och migrationsdomstolarnas handläggning av olika ärenden ska förkortas. Motionerna Sf3 yrkande 1 i denna del, Sf272, Sf340, Sf368 yrkande 23, Sf377 yrkande 3 och Sf394 yrkande 11 får anses vara delvis tillgodosedda med detta.

Utskottet motsätter sig yrkandet i motion Sf5 yrkande 7 om att reglerna för anhöriginvandring bör ses över i syfte att strama åt dessa. Utskottet anser därmed att riksdagen inte ska göra några tillkännagivanden med anledning av motion Sf385 yrkandena 1, 2, 4, 6 och 7. Motionerna avstyrks.

Försörjningskrav

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om försörjningskrav vid anhöriginvandring.

Jämför reservationerna 24 (S, MP, V) och 25 (SD).

Gällande ordning

Från den 15 april 2010 gäller ett försörjningskrav vid anhöringinvandring. Anknytningspersonen ska kunna försörja sig själv och ha en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlänningen. Undantag gäller emellertid:

- om anknytningspersonen är ett barn,
- om sökanden är ett barn och den som barnet åberopar anknytning till är barnets förälder,
- om barnets andra förälder ansöker om uppehållstillstånd tillsammans med barnet,
- om anknytningspersonen är medborgare i Sverige, annan EES-stat eller Schweiz,
- om anknytningspersonen har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller som alternativt skyddsbehövande,
- om anknytningspersonen har permanent uppehållstillstånd i Sverige och har vistats här med uppehållstillstånd för bosättning i minst fyra år samt
- om det finns särskilda skäl.

Motionerna

I motionerna Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del, Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 4, Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 12 samt Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 24 begärs tillkännagivanden om att försörjningskravet vid anhöriginvandring ska avskaffas. Motionärerna anser att kravet, som har mött förödande kri-

tik, har lett till familjesplittring och att det är oacceptabelt att vissa familjer riskerar att aldrig kunna återförenas. I motionerna anförs det även att försörjningskravet försvårar nyanländas förutsättningar för rehabilitering och integrering.

I motion Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5 begärs tillkännagivanden om att för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make eller maka ska den härboende personen påta sig fullt försörjningsansvar under en femårsperiod för den part som önskar invandra, och den härboende ska dessutom betala en engångssumma, uppgående till ett prisbasbelopp, som ett bidrag till statens utgifter för maken eller makans svenskundervisning och övriga anpassningskostnader. Vidare ska för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make eller maka den härboende kunna erbjuda en bostad av rimlig storlek. Motionärerna anser att det finns så många undantag från gällande regler om försörjningskrav att praktiskt taget ingen omfattas.

Utskottets ställningstagande

I samband med att utskottet behandlade regeringens proposition 2009/10: 77 Försörjningskrav vid anhöriginvandring konstaterade utskottet att arbete, språkkunskaper och bostad för den egna familjen är avgörande faktorer för en god integration. Utskottets uppfattning var att även de nyanlända familjemedlemmarnas integration främjas om anknytningspersonen har integrerats i samhället genom att han eller hon är egenförsörjande och har en bostad. Utskottet poängterade också betydelsen av möjligheten till familjeåterförening och vikten av att familjen hålls samlad och menade att försörjningskravet måste utformas på ett sådant sätt att det inte leder till orimliga konsekvenser för berörda barn och familjer. Undantag infördes därför för bl.a. barnfamiljer. Vidare har det inte uppställts något försörjningskrav om anknytningspersonen har haft uppehållstillstånd för bosättning i Sverige sedan minst fyra år. Mot bakgrund av att familjeåterföreningsdirektivet (2003/86/EG) anger att försörjningskravet inte får omfatta flyktingar vid familjeåterförening med en make eller maka och underåriga barn har flyktingar och alternativt skyddsbehövande undantagits från försörjningskravet i utlänningslagen.

Utskottet, som kan konstatera att försörjningskravet vid anhöriginvandring nyligen har införts och som förutsätter att regeringen noga följer frågan, avstyrker motionerna Sf3 yrkande 1 i denna del, Sf4 yrkande 4, Sf368 yrkande 24 samt Sf394 yrkande 12 om att försörjningskravet ska avskaffas. Utskottet kan inte ställa sig bakom yrkandena i motion Sf385 yrkandena 3 och 5 och avstyrker dessa.

Identitetskrav

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. kravet på styrkt identitet.

Jämför reservation 26 (S, V).

Motionerna

Lars Johansson (S) begär i motion Sf324 ett tillkännagivande om att regeringen måste hantera frågan om hur asylrätten och möjligheten till återförening ska kunna vara såväl rättssäker som praktiskt möjlig för sökande från Somalia. Motionären anför att tidigare fick en person som tog sig till en svensk ambassad både tillstånd på grund av anknytning och ett främlingspass för resan. Efter en dom i Migrationsöverdomstolen har det i praktiken blivit omöjligt att få ett främlingspass för den som inte kan styrka sin identitet.

I motion Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om krav på styrkt identitet och utfärdande av främlingspass. Motionärerna anser att de högre kraven på styrkt identitet i princip har omöjliggjort återförening av familjer från bl.a. Somalia. Om det inte finns myndigheter som kan utfärda identitetshandlingar bör främlingspass kunna utfärdas ändå. Motionärerna anser att kravet på styrkt identitet inte kan ställas högre än de handlingar m.m. som är möjliga att få från hemlandet.

Bodil Ceballos och Maria Ferm (MP) begär i motion Sf239 ett tillkännagivande om att regelverket bör anpassas i syfte att garantera familjeåterförening för barn från länder som inte utfärdar godtagbara passhandlingar. Motionärerna pekar på att inte ens dna-analyser anses vara tillräckliga bevis på släktskap och att släktingar i Sverige inte har ansetts vara behöriga ställföreträdare för somaliska barn som ansökt om uppehållstillstånd. Problemet torde kunna lösas genom att regelverken för utfärdande av främlingspass och utseende av gode män ändras.

I motion Sf277 av Amir Adan (M) begärs ett tillkännagivande om kraven för anhörginvandring från Somalia. Motionären anser att en översyn avseende möjligheten att förändra och förenkla reglerna bör göras.

Utskottets ställningstagande

Utlänningslagen kräver att utlänningar ska ha pass vid inresa och vistelse i Sverige. Vidare är det enligt EU-lagstiftningen ett villkor för inresa i Schengenområdet att en utlänning innehar en giltig resehandling som tillåter passage vid gränsen. Enligt utskottets mening bör huvudregeln att utlänningar ska ha pass vid inresa och vistelse i Sverige, och kravet på klarlagd identitet för att beviljas uppehållstillstånd, ligga fast.

Utskottet noterar att sedan 2006 gäller att Migrationsverket, i vissa fall, ska erbjuda den som ansöker om uppehållstillstånd på grund av familjeåterförening en dna-analys för att visa det släktskap som åberopas. En sådan analys ska bekostas av staten. Under vissa förutsättningar ska den som själv har bekostat en dna-analys kunna få ersättning för kostnaden för denna. Dna-analys ska användas bara om den primära utredningen av släktskapet inte är tillräcklig för att ansökningen, om övriga förutsättningar är för handen, ska kunna bifallas.

Enligt regleringsbrevet för 2011 ska Migrationsverket beträffande utlandsmyndigheternas migrationsverksamhet redovisa antalet genomförda dna-tester i samband med prövning av uppehållstillstånd på grund av anknytning till personer bosatta i Sverige.

När det gäller frågan om utfärdande av främlingspass uttalade utskottet i betänkande 2009/10:SfU8 Genomförande av skyddsgrundsdirektivet och asylprocedurdirektivet att det delar regeringens bedömning att främlingspass ska kunna utfärdas även för andra skyddsbehövande än flyktingar i de fall det föreligger allvarliga humanitära skäl. Utskottet ansåg inte att något tillkännagivande borde göras om att människor vid behov ska kunna erhålla främlingspass om de har gjort sin identitet någorlunda trolig.

Utskottet välkomnar att statsrådet Tobias Billström i ett svar på en interpellation den 3 december 2010 om identitetskravet vid anhöriginvandring anförde att han har uppmärksammat att vissa grupper, t.ex. somalier, generellt har svårigheter att klarlägga sin identitet och visa upp pass som godtas av svenska myndigheter, varför det kan finnas anledning att i ljuset av den pågående praxisutvecklingen titta närmare på den här frågan. Av överenskommelsen mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna framgår att praxisavgöranden i anhöriginvandringsärenden har fått stora konsekvenser för vissa grupper. Med utgångspunkt i principen om barnets bästa och rätten till familjeåterförening ska en lösning hittas på problematiken med kravet på pass och styrkt identitet i familjeåterföreningsfall. Mot bakgrund av det ovan anförda får motionerna Sf4 yrkande 5, Sf277 och Sf324 anses vara delvis tillgodosedda och motion Sf239 får anses vara till övervägande del tillgodosedd.

Uppskjuten invandringssprövning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. den tvååriga prövotiden vid uppehållstillstånd på grund av anknytning.

Jämför reservation 27 (V).

Gällande ordning

Uppehållstillstånd kan under vissa förutsättningar beviljas en utlänning som är anhörig till en person som är bosatt i eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige. Uppehållstillstånd ska ges till en utlänning som är gift eller sambo med anknytningspersonen. Om makarna inte stadigvarande sammanbott utomlands ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället.

När uppehållstillstånd beviljas i s.k. nyetablerade förhållanden där makarna inte stadigvarande sammanbott utomlands tillämpas således uppskjuten invandringssprövning. Detta innebär att sökanden först får ett eller flera tidsbegränsade uppehållstillstånd innan ett permanent uppehållstillstånd beviljas. Permanent uppehållstillstånd ges normalt efter två år men kan, om det finns särskilda skäl, ges tidigare. Uppehållstillstånd förnyas normalt endast om förhållandet består. Vid prövningen får emellertid, om förhållandet har upphört, ett permanent uppehållstillstånd ges dels om utlänningen har särskild anknytning till Sverige, dels om förhållandet har upphört främst på grund av att utlänningen, eller hans eller hennes barn, i förhållandet har utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, dels om andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

Vidare får uppehållstillstånd ges till en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med anknytningspersonen om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar emot att uppehållstillstånd ges. Vid prövningen ska särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vidare ska det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid. Även i dessa fall ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat vid det första beslutstillfället och s.k. uppskjuten invandringssprövning tillämpas.

Motionerna

I motion Sf363 av Maria Stenberg och Marie Nordén (S) begärs ett tillkännagivande om att s.k. fruimport bör förebyggas. Migrationsverket bör enligt motionärerna ha en skyldighet att upplysa kvinnan om mannen förekommer i belastningsregistret för våldsbrott.

I motionerna Sf253 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) och Ju403 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 14 begärs det att regeringen ska lägga fram förslag till en lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med beslut om avvísning av kvinnor som misshandlats eller kränkts av en närstående man under den tvååriga prövotiden.

I motion Sf234 av Amineh Kakabaveh (V) begärs ett tillkännagivande om att den tvååriga prövotiden för permanent uppehållstillstånd som gäller i dag, och som i hög grad riktar sig mot utsatta kvinnor, bör avskaffas.

Roland Utbult och Penilla Gunther (KD) begär i motion Sf344 yrkande 3 ett tillkännagivande om att lagstiftning och praxis måste ses över så att kvinnor som misshandlats eller kränkts i sitt förhållande före utgången av den tvååriga prøvotiden inte utvisas. I yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att utdrag ur brottsregistret, meddelande om besöksförbud samt kontroller utifrån folkbokföringsregistret och Migrationsverkets register ska inhämtas för en referensperson vid anknytningsinvandring. Vidare begärs ett tillkännagivande om att om referenspersonen inte har dömts för misshandel eller övergrepp av en tidigare sammanboende eller av en maka eller make, men ändå har dömts för brott mot 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken eller meddelats besöksförbud, bör sökanden alltid informeras om detta muntligen (yrkande 2).

Tuve Skånberg (KD) begär i motion Ju355 yrkande 1 ett tillkännagivande om äktenskap som ingås för skens skull. Motionären anser att fördelarna med den enkla hindersprövningen för äktenskap i Sverige måste ställas mot risken för bl.a. människohandel och människosmuggling.

Utskottets ställningstagande

Enligt familjeåterföreningsdirektivet är uppehållstillstånd en rättighet för makar som vill återförenas. För att uppnå förenlighet med direktivet gjordes därför 2006 vissa ändringar i utlänningslagen.

För s.k. nyetablerade förhållanden där makarna inte sammanbott utomlands ska uppehållstillstånd beviljas med uppskjuten invandringsprövning, dvs. uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat vid det första beslutstillfället. Däremot ska någon seriositetsprövning inte ske, och inte heller ska det prövas om särskilda skäl talar emot att uppehållstillstånd ges. Upphållstillstånd får dock vägras om makarna inte lever tillsammans eller inte har för avsikt att göra det. I samband med införandet av reglerna i utlänningslagen anförde utskottet i betänkande 2005/06:SfU8 bl.a. att försöken att kringgå reglerna skulle kunna komma att öka. Utskottet angav emellertid att en ansökan ska kunna avslås, t.ex. vid äktenskap mellan underåriga, när det är fråga om skenförhållanden eller om vilseledande eller oriktiga uppgifter har lämnats i en ansökan om uppehållstillstånd. Därmed borde vissa konsekvenser av förslaget om att slopa seriositetsprövningen för makar som inte sammanbott utomlands kunna undvikas. Med hänsyn härtill och då utgångspunkten i familjeåterföreningsdirektivet är att medlemsstaterna har en skyldighet att återförena makar oavsett om det rör sig om ett etablerat eller nyetablerat förhållande ansåg utskottet att regeringens förslag fick godtas. Utskottet förutsatte dock att regeringen noggrant följde upp effekterna bl.a. av den slopade seriositetsprövningen i ärenden som gäller makar som inte sammanbott utomlands.

Av en delredovisning daterad den 15 februari 2011 (111-2010-15897) av Migrationsverkets uppdrag att föra viss statistik över bl.a. fullmaktsäktenskap och äktenskap som ingåtts av underåriga under perioden den 1

september–31 december 2010 framgår att Migrationsverket har handlagt 53 ärenden som rörde äktenskap som ingåtts av underåriga, tvångsäktenskap och fullmaktsäktenskap samt 19 arrangerade äktenskap. I rapporten anges att Migrationsverket under våren kommer att ta fram utredningsrutiner för ärenden som rör äktenskap som ingåtts av underåriga samt fullmakts- och tvångsäktenskap. Därefter kommer verket att utvärdera hur rutinerna följs och vid behov arbeta fram riktlinjer.

Utskottet, som ser ytterst allvarligt på förekomsten av tvångsäktenskap, vill här också peka på att en särskild utredare fått i uppdrag att bl.a. inhämta ytterligare kunskap om och föreslå åtgärder för att motverka tvångsäktenskap och barnäktenskap (dir. 2010:54). Uppdraget ska redovisas senast den 21 maj 2012.

Även vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning och där parterna har för avsikt att gifta sig eller flytta ihop ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat vid det första beslutstillfället. I dessa fall ska det emellertid också bedömas om förhållandet framstår som seriöst och om särskilda skäl talar emot att tillstånd ges. Vid prövningen ska det särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Migrationsverket utreder anknytningspersonens tidigare äktenskap eller samboförhållanden och om han eller hon har dömts för brott. För vissa typer av brottslighet, t.ex. våldsbrott mot närstående, kvinnofridskränkning, sexualbrott och barnpornografibrott, görs en slagning i polisens misstanke- och belastningsregister. Vidare ska det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid.

Permanent uppehållstillstånd ges normalt efter två år men kan, om det finns särskilda skäl, ges tidigare. Upphållstillstånd förnyas normalt endast om förhållandet består. Vid prövningen får emellertid, om förhållandet har upphört, ett permanent uppehållstillstånd ges dels om utlänningen har särskild anknytning till Sverige, dels om förhållandet har upphört främst på grund av att utlänningen, eller hans eller hennes barn, i förhållandet har utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, dels om andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

När det gäller frågan om fortsatt uppehållstillstånd när ett förhållande upphört främst på grund av våld eller annan allvarlig kränkning gjorde riksdagen på förslag av utskottet i betänkande 2005/06:SfU8 ett tillkännagivande om en översyn av tillämpningen av bestämmelsen i utlänningslagen om att fortsatt uppehållstillstånd får ges när ett förhållande upphört främst på grund av våld eller annan allvarlig kränkning. Utskottet ifrågasatte om tillämpningen av reglerna alternativt reglerna i sig gav ett rimligt skydd för makar och sambor, företrädesvis kvinnor, och barn.

Av Migrationsverkets redogörelse för tillämpningen av reglerna om fortsatt uppehållstillstånd vid uppskjuten invandningsprövning under perioden den 1 januari–31 oktober 2010 framgår att olika handböcker är föremål för översyn och uppdatering för att stärka stödet för handläggande och beslutsfattande personal. Under 2010 har också verkets arbete med att kartlägga och synliggöra ärenden där våld och kränkning återopats intensifierats. I redogörelsen, som omfattar sju typbeslut varav fyra bifallsbeslut och tre avslagsbeslut, anges inledningsvis att det av förarbetena går att utläsa att regeln inte är absolut. Hänsyn ska tas till under vilka omständigheter övergreppet ägt rum, hur allvarligt det varit och om det rört sig om en enstaka episod eller upprepade övergrepp samt hur länge förhållandet varat. För att uppehållstillstånd ska ges ska det kunna antas att förhållandet upphört huvudsakligen på grund av övergreppen, att det inte varit fråga om ett helt kortvarigt förhållande och att det från början varit fråga om ett seriöst förhållande. Att kvinnan uppträtt provocerande eller att hon redan före sammanboendet varit medveten om att mannen varit våldsbenägen ska inte vara diskvalificerande. Det krävs inte att det är styrkt att sökanden utsatts för någon brottslig gärning, utan det är tillräckligt att det görs sannolikt att sådana övergrepp förekommit. Några formella krav på viss dokumentation uppställs inte. Polisanmälningar, läkarintyg eller intyg från sociala myndigheter eller kvinnojourer kan vara till ledning. I rapporten anges vidare att Migrationsverket inte har haft möjlighet att ta fram fullödlig statistik under hela år 2010, varför de beslut som identifierats är förhållandevis få och ett mörkertal kan förekomma. Enligt rapporten har dock Migrationsverket fått i uppdrag att månadsvis fr.o.m. den 1 januari 2011 redovisa statistiska data om tillämpningen, och tydliga resultat kommer då enligt verket att kunna lämnas.

Utskottet har vid ett flertal tillfällen påtalat angelägenheten i att lagstiftningen är utformad så att den ger ett skydd för kvinnor och barn (senast i bet. 2009/10:SfU12). Enligt utskottets uppfattning är det viktigt att ärenden om fortsatt uppehållstillstånd när ett förhållande upphört främst på grund av våld eller annan allvarlig kränkning ges särskild uppmärksamhet. Av framför allt säkerhetsskäl finns det också en möjlighet att ge uppehållstillstånd trots att det förhållande som utgjorde grunden för anknytningen har upphört. Utskottet, som noterar att Migrationsverket i regleringsbrevet för 2011 har fått i uppdrag att senast den 31 december 2011 lämna en redogörelse för tillämpningen av bestämmelsen, förutsätter att regeringen noggrant följer frågan, särskilt beträffande kvinnors ansökningar om fortsatt uppehållstillstånd på grund av anknytning. Regeringen och Miljöpartiet de gröna har kommit överens om grunderna för migrationspolitikens utveckling under innevarande mandatperiod. Frågor om den enskildes rätts-säkerhet och trygghet samt värnandet av en human asylpolitik är prioriterade. Principen om barnets bästa kommer särskilt att uppmärksammas.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna Sf253, Sf363, Sf344 yrkandena 1–3, Ju355 yrkande 1 och Ju403 yrkande 14.

Utskottet anser att regleringen med uppskjuten invandringssprövning bör kvarstå, varför även motion Sf234 avstyrks.

Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. diplomatiska försäkringar, lagen om vård av unga (LVU) och uppföljning av återbetalningsstödet.

Jämför reservationerna 28 (V) och 29 (SD).

Gällande ordning

Beslut om avvisning ska fattas inom tre månader räknat från den första ansökan om uppehållstillstånd efter ankomsten till Sverige. För beslut som fattas senare än tre månader efter ansökan används beteckningen utvisning.

När Migrationsverket beslutar om avvisning eller utvisning får beslutet förenas med ett förbud för utlänningen att under en viss tid återvända till Sverige utan tillstånd av Migrationsverket eller, i ett ärende enligt lagen om särskild utlänningskontroll, av regeringen. Enligt svensk utlänningsrätt ska en utlänning som fått ett beslut om avvisning eller utvisning självmant lämna landet, som huvudregel vid avvisningsbeslut inom två veckor och vid utvisningsbeslut inom fyra veckor efter det att beslutet vunnit laga kraft, om inte annat bestämts i beslutet.

Ett beslut som inte har meddelats av allmän domstol gäller i fyra år från det att beslutet vunnit laga kraft. Om beslutet har förenats med ett förbud mot att återvända till Sverige med längre giltighetstid, upphör beslutet om avvisning eller utvisning att gälla när tiden för återreseförbudet går ut.

Om utlänningen inte lämnar landet inom den föreskrivna tiden eller det måste antas att utlänningen inte har för avsikt att frivilligt lämna landet inom denna tid, ska beslutet verkställas snarast möjligt av den myndighet som är ansvarig för verkställigheten.

Migrationsverket får förordna att verkets beslut om avvisning får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet) om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller kan beviljas på någon annan grund.

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller som annan skyddsbehövande, får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och i samband med det avslagits genom ett beslut som vunnit laga kraft. Undantag får dock göras vid omedelbar verkställighet eller utvisning på grund av brott.

Om det i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvísning eller utvisning som vunnit laga kraft kommer fram nya omständigheter som innebär att det finns ett hinder mot verkställigheten enligt 12 kap. 1, 2 eller 3 § UtlL (dvs. bl.a. vid risk för dödsstraff, tortyr eller förföljelse vid återkomsten till hemlandet) eller om det finns anledning att anta att det avsedda mottagarlandet inte kommer att vara villigt att ta emot utläningen, får Migrationsverket bevilja permanent uppehållstillstånd om hindret är bestående. Detsamma gäller om det finns medicinska hinder eller någon annan särskild anledning att beslutet inte bör verkställas. Om det endast finns ett tillfälligt hinder mot verkställighet får Migrationsverket bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Om utläningen i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvísning eller utvisning som vunnit laga kraft åberopar nya omständigheter som kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 12 kap. 1, 2 eller 3 §, och dessa omständigheter inte har kunnat åberopas av utläningen tidigare eller utläningen visar en giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning.

Ett beslut om avvísning eller utvisning får inte verkställas innan Migrationsverket har avgjort frågan om ny prövning ska ske eller, om ny prövning beviljas, innan frågan om uppehållstillstånd har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft. Om utläningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande och en sådan ansökan inte tidigare prövats genom ett lagakraftvunnet beslut, ska Migrationsverket pröva ansökan som en ursprunglig ansökan. Migrationsverket ska då besluta om inhibition i verkställighetsärendet.

Enligt förordningen (2008:778) om återetableringsstöd för vissa utläningar finns ett stöd för att underlätta för en person som fått avslag på sin asylansökan att återvända till sitt hemland. Med avslag jämställs avskrivning efter det att utläningen återkallat sin ansökan. Stödet, som utbetalas i samband med återvändandet, får betalas ut med 30 000 kr för den som har fyllt 18 år och med 15 000 kr för den som inte fyllt 18 år, dock med högst 75 000 kr per familj.

Skrivelsen

Regeringen har gjort särskilda satsningar för att effektivisera återvändandet, bl.a. genom att förstärka Migrationsverkets och Rikspolisstyrelsens förvaltningsanslag. Regeringen har även gett ansvariga myndigheter – Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen och Kriminalvårdens transporttjänst – i uppdrag att samverka och att effektivisera återvändandearbetet i syfte att öka antalet personer med lagakraftvunna avvísnings- eller utvisningsbeslut som återvänder. År 2009 återvände ca 7 400 personer självmant (2 053 kvinnor och 5 390 män), vilket innebar en ökning med närmare 25 % jämfört med 2008.

Regeringen har också gett Migrationsverket i uppdrag att verka för ett organiserat mottagande i hemlandet av de ensamkommande barn som enligt ett beslut om avvisning eller utvisning ska återvända. Under hösten 2010 redovisade Migrationsverket att man, under första halvåret 2010, genomförde uppdraget bl.a. enligt följande. Migrationsverket har förstärkt sitt internationella samarbete och tagit initiativ till The European Return Platform for Unaccompanied Minors (Erpum), som är ett nytt europeiskt projekt i samarbete med Nederländerna, Norge och Storbritannien. Migrationsverket har vidare utvecklat samarbete med myndigheter i Irak och Afghanistan vad gäller efterforskning av föräldrar. Migrationsverket har även förhandlat med International Organisation for Migration (IOM) vad gäller ett återintegrerings- och stödprojekt i Afghanistan.

Återetableringsstöd och insatser i hemlandet

För att underlätta självmant återvändande till länder som har mycket begränsade förutsättningar för återetablering infördes den 1 augusti 2007 ett återetableringsstöd. Under 2009 beviljades över 1 700 personer återetableringsstöd, främst personer som skulle återvända till Irak.

Statskontoret har i rapporten Uppföljning av återetableringsstödet (2010:4) bl.a. bedömt att det för närvarande finns en mycket begränsad kunskap om stödets effekt och föreslår i rapporten att regeringen förtydligar Migrationsverkets uppdrag att följa upp stödet och hur det påverkar asylsökande och återvändare.

Det är även viktigt att främja insatser i hemlandet. Migrationsverket har ingått avtal med IOM om reintegreringsinsatser i Irak och Afghanistan. Svenska Röda Korset driver sedan ett par år i samarbete med bl.a. systerorganisationer i norra Irak, Serbien och Kosovo ett projekt för stöd till återvändandes reintegrering.

Återtagandeavtal

Enligt folkrätten har alla stater en skyldighet att ta tillbaka sina medborgare. För att underlätta återvändandeprocessen och som ett verktyg för närmare bilateralt samarbete har Sverige dock ingått bilaterala återtagandeavtal med vissa länder, bl.a. med Irak och Vietnam 2008.

När det gäller EU-samarbetet har rådet gett kommissionen mandat att ingå återtagandeavtal med tredjeländer. Återtagandeavtal på EU-nivå har hittills slutits med Sri Lanka, Ryssland, Hongkong, Macao, Ukraina, Albanien, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Bosnien och Hercegovina, Serbien, Montenegro och Moldavien. Avtalen med Pakistan och Georgien förväntas träda i kraft under 2010. Förhandlingar pågår med Kap Verde, och kommissionen förhandlar även sedan länge med Marocko och Turkiet. Dessutom har kommissionen också fått mandat från rådet att ingå återtagandeavtal med Algeriet och Kina, men formella förhandlingar har ännu inte inletts.

Förvarsutredningen och återvändandedirektivet

En särskild utredare fick den 5 februari 2009 i uppdrag att lämna förslag till hur återvändandedirektivet (2008/115/EG) ska genomföras i svensk rätt (dir. 2009:1). Utredningen, som antog namnet Förvarsutredningen, gavs även i uppdrag att genomföra en övergripande analys av utlänningslagens bestämmelser om förvar samt att lägga fram nödvändiga förslag till författningsändringar eller andra åtgärder. Utredningen lämnade beträffande genomförandet av återvändandedirektivet ett delbetänkande den 15 juni 2009 (SOU 2009:60). Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Motionerna

I motion Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) begärs i yrkande 9 i denna del ett tillkännagivande om utvisningar. Motionärerna anser att de ökade resurser som regeringen det senaste året har lagt på tvångsavvisningar är en felprioritering. I stället ska kvaliteten på flyktningmottagandet stärkas.

Bodil Ceballos m.fl. (MP) begär i motion Sf238 yrkande 1 ett tillkännagivande om att Sverige inte ska sända tillbaka asylsökande till länder där de riskerar att utsättas för tortyr. Motionärerna framhåller att Sverige tolv gånger har kritiserats av FN:s kommitté mot tortyr och därmed ligger högst i ligan av kritiserade länder. I motionens yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta avstånd från diplomatiska försäkringar eftersom det inte finns några garantier för att sådana försäkringar fungerar i praktiken.

I motion Sf338 av Andreas Carlson och Annika Eclund (KD) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om att barn som har omhändertagits enligt LVU inte ska utvisas från Sverige, såvida det inte finns en lämplig vårdnadshavare i hemlandet. Motionärerna framhåller att ett barn plötsligt kan utvisas tillsammans med föräldrar som bedömts inte kunna eller inte vara lämpade att ta hand om barnet. I andra fall utvisas barn helt ensamma.

Erik Almqvist (SD) begär i motion Sf5 yrkande 2 ett tillkännagivande om rutiner för uppföljning av återetableringsstödet. Motionären anför att det knappt verkar ske någon uppföljning av stödet. Regeringen bör därför se till att nya rutiner för uppföljning införs.

Utskottets ställningstagande

En viktig förutsättning för att kunna erbjuda skydd till dem som verkligen behöver det är att de beslut som fattas av Migrationsverket och migrationsdomstolarna respekteras och kan verkställas. Ett fungerande asylsystem förutsätter således att den som har meddelats lagakraftvunna avvisnings- och utvisningsbeslut lämnar landet. Utgångspunkten måste alltid vara att

personen lämnar landet frivilligt. Som redovisats ovan finns det i utlänningslagen en möjlighet att pröva om det finns nya omständigheter som utgör hinder mot att verkställa ett avvisningsbeslut.

Ett väl fungerande återvändande, i första hand självmant men om det krävs med tvång, är en av förutsättningarna för att Sveriges asylsystem ska vara långsiktigt hållbart. Återvändandedirektivet innehåller ett flertal regler om förvar. Utgångspunkten i direktivet är att s.k. verkställighetsförvar får ske när det är nödvändigt för att förbereda eller genomföra en verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning. Dessa regler är avsedda att tillämpas endast om det finns en risk för avvikande eller om en utlännings håller sig undan eller på annat sätt förhindrar förberedelserna inför en verkställighet. Direktivet ställer krav på att det vid perioder av förvar ska ske prövningar av en rättslig myndighet och direktivet innehåller även bestämmelser om hur länge verkställighetsförvar får pågå. Av den överenskommelse som regeringen och Miljöpartiet de gröna slutit framgår att de som fått ett avvisnings- eller utvisningsbeslut som vunnit laga kraft är skyldiga att lämna landet. Det finns således ett brett parlamentariskt stöd för den gällande ordningen. Partierna är också överens om att återvändandedirektivet ska genomföras i svensk lagstiftning i syfte att öka rättssäkerheten för den enskilde liksom för att skapa en ordning med så korta förvarstider som möjligt. En särskild utredare bör vidare, enligt överenskommelsen, tillsättas för att kartlägga hur beslut och domar inom migrationsområdet är utformade och hur parter och överinstanser uppfattar dessa. Mot bakgrund av kartläggningen ska utredaren överväga hur utformningen av beslut kan utvecklas. Kartläggningen och övervägandena ska redovisas på ett sådant sätt att de kan ligga till grund för domstolarnas och myndigheternas fortsatta arbete med dessa frågor. Motion Sf4 yrkande 9 i denna del får med detta anses delvis tillgodosedd.

Rätt till uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande har bl.a. en enskild som löper risk att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Som angivits ovan har även Migrationsverket skyldighet att ex officio beakta sådana nya omständigheter som kommer fram i ett verkställighetsärende och som utgör hinder mot verkställigheten, t.ex. risk för tortyr. Migrationsverket är även skyldigt att under vissa förutsättningar pröva frågan om uppehållstillstånd på nytt. Skyldigheten är begränsad till sådana situationer då utlännings åberopar bestående verkställighetshinder, bl.a. tortyr, som inte tidigare har prövats.

Det framgår således klart av den svenska lagstiftningen att en utlännings inte ska avvisas eller utvisas till ett land där denne löper risk för att utsättas för tortyr. Av regeringens och Miljöpartiet de grönas överenskommelse framgår att samarbetet under mandatperioden inkluderar att fattade beslut om avvisning och utvisning ska verkställas på ett humant och rättssäkert sätt. Vidare framgår att Migrationsverket ges i uppdrag att inom ramen för verkets databas för landinformation (Lifos) skapa ett system för redovis-

ning av praxis och relevanta avgöranden från internationella domstolar och prövningsorgan. Utskottet erinrar om sina tidigare uttalanden om vikten av att landinformationen i Lifos är av hög kvalitet och aktualitet. Mot bakgrund av det ovan anförda förutsätter utskottet därmed att rättssäkerheten för den enskilde i migrationsprocessen kommer att öka. Motion Sf238 yrkande 1 får med detta anses delvis tillgodosedd.

Verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning sedan s.k. diplomatiska garantier inhämtats från en mottagande stat är ett problematiskt sätt att avlägsna en person ur landet. Det kan dock inte uteslutas att det finns fall där sådana garantier måste tillgripas, t.ex. i fråga om terroristmisstänkta personer. Eftersom sådana garantier inte torde komma i fråga i den vanliga asylprocessen är något tillkännagivande med anledning av motion Sf238 yrkande 2 inte aktuellt. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) hindrar ett beslut om vård med stöd av den lagen inte ett beslut om avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen. När det gäller frågan om verkställighet av lagakraftvunna utvisningsbeslut där barn i en familj har omhändertagits av sociala myndigheter har liknande yrkanden behandlats av utskottet tidigare, senast i betänkande 2009/10:SfU14. Utskottet hänvisade då till proposition 1996/97:25, vari regeringen föreslog att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska få meddelas om det behövs för vård enligt LVU. Utskottet ansåg att det var bra att det i lagstiftningen klargjorts att en kollision mellan de båda lagarna ger utrymme för att ge ett tidsbegränsat uppehållstillstånd så länge barnets vård- och skyddsbehov kvarstår. Utskottet delade regeringens bedömning att det inte är rimligt att ett omhändertagande enligt LVU automatiskt innebär att barnet och vårdnadshavaren får stanna i Sverige. Vidare menade utskottet att stor vikt måste fästas vid socialnämndens uppfattning, om nämnden hörs med anledning av att det är tveksamt om ett uppehållstillstånd ska meddelas eller inte. Utskottet förutsatte att de myndigheter som tillämpar utlänningslagen och vederbörande socialnämnd ska kunna samarbeta i frågorna på det sätt som gagnar barnet bäst.

Utskottet gör inte nu någon annan bedömning i frågan. I den mån motion Sf338 yrkande 5 inte kan anses vara tillgodosedd med vad utskottet anför avstyrks motionsyrkandet.

Personer kan ha avyttrat sina tillgångar i hemlandet för att få pengar till att resa till och in i Sverige. Vid ett återvändande saknas ofta både bostad och arbete i hemlandet. En asylsökande och hans eller hennes anhöriga kan således vid ett avslag på ansökan ha behov av ekonomiskt stöd under den första tiden efter återvändandet till hemlandet. Utskottet, som anser att mycket talar för att ett individuellt ekonomiskt stöd främjar återvändandet, noterar att regeringen efter Statskontorets rapport har uppdragit åt en extern konsult att utvärdera effekten av stödet. En rapport ska lämnas till Regeringskansliet under våren 2011.

Motion Sf5 yrkande 2 avstyrks med det anförda.

Utvisning på grund av brott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utvisning på grund av brott m.m.

Jämför reservation 30 (SD).

Gällande ordning

Bestämmelserna om domstolsbeslut om återkallelse av uppehållstillstånd och utvisning på grund av brott finns i 7–8 kap. UtlL.

Enligt dessa bestämmelser kan ett uppehållstillstånd bl.a. återkallas om en utlänning har lämnat felaktiga uppgifter eller medvetet förtigigt omständigheter som varit av betydelse för att få tillståndet. Om utlänningen har vistats här i landet i mer än fyra år med uppehållstillstånd när frågan om återkallelse prövas av den myndighet som först beslutar i saken, får uppehållstillståndet återkallas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Ett permanent uppehållstillstånd kan även återkallas bl.a. om utlänningen inte längre är bosatt i Sverige. För en utlänning som har vistats här som flykting eller annan skyddsbehövande får dock uppehållstillståndet återkallas tidigast när två år har förflutit efter det att bosättningen här i landet upphört, om utlänningen har återvänt till ett land där han eller hon tidigare har varit bosatt därför att de politiska förhållandena i landet har ändrats.

En utlänning får utvisas vid brott som kan leda till fängelse eller om domstolen i brottmålet undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till tidigare. Det krävs dock att utlänningen döms till en svårare påföljd än böter. Ytterligare en förutsättning är att det kan antas att utlänningen kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet eller att brottet är särskilt allvarligt. En utvisning kan gälla en viss tid eller utan tidsbegränsning.

När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas ska den ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället och särskilt beakta utlänningens levnadsomständigheter och familjeförhållanden samt hur länge utlänningen har vistats i Sverige. Domstolen ska även särskilt beakta om utlänningen har barn i Sverige och barnets behov av kontakt med utlänningen, hur kontakten mellan dem har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningen utvisas.

Hänsyn ska också tas till om det finns hinder mot verkställighet av utvisningen enligt utlänningslagens bestämmelser om verkställighetshinder – t.ex. risk för dödsstraff, kroppsstraff, tortyr eller förföljelse – och utlänningen därför inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att utvisningsbeslutet verkställs.

En utlänning som är flykting och som behöver en fristad i Sverige får utvisas endast om han eller hon har begått ett synnerligen grovt brott och det skulle medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta utlänningen stanna här. En utvisning får också ske om utlänningen i Sverige eller utomlands har bedrivit verksamhet som har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta med en sådan verksamhet här.

Vidare får en utlänning utvisas endast när det finns synnerliga skäl, om han eller hon har vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd sedan minst fyra år när åtal väcks eller om han eller hon då har varit bosatt i Sverige sedan minst fem år.

En utlänning som har permanent uppehållsrätt får utvisas på grund av brott endast när det finns synnerliga skäl. Det måste också finnas synnerliga skäl för att någon ska kunna utvisas på grund av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Det finns inga bestämmelser om när frågan om utvisning ska tas upp till prövning. Såväl åklagaren som domstolen kan avgöra om frågan ska tas upp eller inte.

Motionerna

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär i motion Sf385 yrkande 17 ett tillkännagivande om att personer som saknar svenskt medborgarskap och som gör sig skyldiga till grova brott eller upprepade brott av mindre grov art ska få sitt uppehållstillstånd indraget och utvisas. Även i motionens yrkande 18 begärs ett tillkännagivande. Om en person med uppehållstillstånd visar sig ha besökt det land som han eller hon sagt sig vara på flykt ifrån, ska personen få uppehållstillståndet indraget och därefter utvisas.

I motion Ju419 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (SD) begärs i yrkandena 1–7 tillkännagivanden enligt följande.

Frågan om utvisning ska bli en obligatorisk del för domstolen att pröva vid brottmål där den tilltalade innehar medborgarskap i ett annat land än Sverige eller är statslös. Motionärerna anser att det inte är rimligt att en utlänning ska få förmånen att stanna i Sverige om han eller hon inte kan eller vill respektera svenska lagar och regler.

Det ska finnas synnerligen starka skäl för att utvisning inte ska utdömas i de fall där en utlänning döms för ett brott som i och för sig kan medföra utvisning. Utvisning bör vara regel snarare än undantag.

Utvisning ska vara obligatorisk och på livstid i de fall en utlänning har dömts för mord, våldtäkt, väpnat rån, grov misshandel, narkotikabrott, grov stöld och annan jämförlig brottslighet eller för bedrägeri kopplat till sociala förmåner. För de fall där brottsligheten inte bedöms som grov ska obligatorisk utvisning utdömas om det rör sig om upprepad brottslighet.

Motionärerna anser att brott av denna typ är av sådan karaktär att det vore omoraliskt och ett hån mot offren om Sverige släppte in den kriminelle i landet igen.

Domstolar ska inte ta hänsyn till utlänningars levnadsomständigheter eller hur länge utlänningarna har vistats i Sverige. En kriminell utlänning eventuella koppling till Sverige måste anses väga mindre tungt än behovet av att ge offren upprättelse.

Det ska inte krävas synnerliga skäl för att en kriminell utlänning som bott i Sverige i minst fem år eller som har haft uppehållstillstånd i minst fyra år ska kunna utvisas. Det ska inte heller krävas att det måste vara ett synnerligen grovt brott som medfört allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet för att domstolen ska besluta om utvisning i de fall den kriminella utlänningen har flyktingstatus. Motionärerna anser att det inte är moraliskt försvarbart att en utlänning som begått brott i Sverige ska få stanna. Det ska värnas om offren och inte om kriminella utlänningars möjligheter att stanna i det land de begått brott i.

Utskottets ställningstagande

Frågan om utvisning ska prövas av domstolen oberoende av om åklagaren har framställt ett yrkande om detta. Vanligen initieras dock frågan om utvisning av åklagaren i stämningsansökan eller under huvudförhandlingen.

En utlänning kan utvisas ur Sverige på grund av brott av en viss svårighetsgrad, dvs. om han eller hon döms för brott som kan leda till fängelse. Utvisning ska normalt inte ske vid mindre allvarlig brottslighet, men om denna är upprepad eller systematisk kan utvisning komma i fråga även vid exempelvis brott av typen snatteri. Återfallsrisk är normalt en förutsättning för att utvisa en person. I vissa allvarigare fall får dock utvisning tillgripas utan att det finns någon återfallsrisk. En allmän riktlinje är att brottet bör ha ett straffvärde om fängelse på minst ett år för att utvisning ska ske oberoende av återfallsrisk (t.ex. NJA 2001 s. 464). Utvisningsmöjligheten begränsas av utlänningens anknytning till Sverige. Bedömningen av anknytningen till Sverige görs utifrån en sammanvägning av vad som är känt om utlänningens personliga förhållanden såsom familje-, bostads- och arbetsförhållanden, vistelsetid i Sverige, flyktingstatus, beviljat uppehållstillstånd, social anpassning, eventuella kvarvarande band till ursprungslandet m.m. Utskottet vill särskilt framhålla de svårigheter som en utvisning kan innebära om utlänningen har familj i Sverige, vilken då kan drabbas hårt. Det är därför viktigt att frågan om utvisning prövas med beaktande av den skada och olägenhet som kan drabba en utvisads familj. Principen om barnets bästa har även kommit till uttryck i lagtexten i form av en uttrycklig skyldighet för domstolarna att särskilt beakta om utlänningen har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med utlänningen, hur kontakten har varit och hur kontakten skulle påverkas av en utvisning.

Även om den dömde inte har familj får det anses vara rimligt att ta hänsyn till om han eller hon, frånsett den brottsliga gärningen, har levt under ordnade förhållanden i Sverige.

Enligt Genèvekonventionen får en fördragsslutande stat inte utvisa en flykting som lovligen uppehåller sig på statens område annat än av skäl som kan hänföras till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen.

Utskottet vill framhålla att det är viktigt att utvisningsfrågan bedöms på ett nyanserat sätt och att det finns proportion mellan brottet och de rättsverkningar som det får för den enskilde. Vidare vill utskottet understryka vikten av att reglerna präglas av grundläggande humanitära krav och rätts-säkerhetsgarantier. Enligt utskottets mening uppfyller de nu aktuella reglerna i utlänningslagen dessa krav. Utskottet kan inte ställa sig bakom det synsätt som väsentligen kommer till uttryck i motionsyrkandena Sf385 yrkandena 17–18 och Ju419 yrkandena 1–7. Motionsyrkandena avstyrks således.

Förvar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om förvarstider, om förbud mot att ha barn placerade i förvar och om att asylsökande som inte har begått brott inte ska placeras i häkten.

Jämför reservation 31 (V).

Gällande ordning

Reglerna om förvar finns i 10 kap. UtL. En vuxen kan tas i förvar i något av följande fall:

1. Om det är nödvändigt för att utredningen av ärendet om utlännings rätt att stanna ska kunna genomföras (utredningsförvar). Förvarstiden är högst 48 timmar. Tiden får inte förlängas.

2. Om identiteten är oklar (identitetsförvar). Förvarstiden är högst två veckor.

3. Om det är sannolikt att utlännen kommer att avvisas eller utvisas eller om det är fråga om att verkställa ett avlägsnandebeslut. Om det i dessa fall finns anledning att anta att utlännen kommer att hålla sig undan eller bedriva brottslig verksamhet, får denne tas i förvar (verkställighetsförvar). Förvarstiden är högst två veckor om det är sannolikt att utlännen inte får stanna. Om det redan är beslutat att utlännen ska lämna landet, är förvarstiden högst två månader.

Finns det synnerliga skäl kan förvarstiderna förlängas (gäller punkterna 2 och 3).

Ett barn kan inte hållas i förvar på den grunden att det finns anledning att anta att barnet kommer att bedriva brottslighet i Sverige. Ett barn får heller inte hållas i identitetsförvar eller utredningsförvar. Barn och deras föräldrar eller vårdnadshavare får inte skiljas åt genom att någon av dem tas i förvar. Däremot kan ett barn tas i förvar tillsammans med en av sina vårdnadshavare, om det enligt lag finns förutsättningar för att ta såväl barnet som vårdnadshavaren i förvar. Ett barn som inte har någon vårdnadshavare i Sverige får tas i förvar endast om det finns synnerliga skäl och endast när barnet ska lämna landet i samband med ett avslagsbeslut. Förvarstiden för barn är högst 72 timmar, och den kan förlängas med ytterligare 72 timmar om det finns synnerliga skäl.

En utlänningsfrihet får enligt 1 kap. 8 § UtIL inte begränsas mer än vad som är nödvändigt i varje enskilt fall. Det innebär att den rättsliga prövningen ska påskyndas om utläningen är tagen i förvar.

Ett beslut om förvar av en polismyndighet eller Migrationsverket får överklagas till en migrationsdomstol. Mål om förvar ska handläggas skyndsamt.

Skrivelsen

En särskild utredare fick den 5 februari 2009 i uppdrag att lämna förslag till hur parlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsländerna (återvändandedirektivet) ska genomföras i svensk rätt (dir. 2009:1). Utredningen, som antog namnet Förvarsutredningen, gavs även i uppdrag att genomföra en övergripande analys av utlänningslagens bestämmelser om förvar samt att lägga fram nödvändiga förslag till författningsändringar eller andra åtgärder. Utredningen lämnade beträffande genomförandet av återvändandedirektivet ett delbetänkande den 15 juni 2009 (SOU 2009:60). Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Motionerna

I motion Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) begärs i yrkande 9 i denna del ett tillkännagivande om att användningen av förvar bör minimeras. Människor som inte har gjort sig skyldiga till brott eller ens är misstänkta för detta ska inte hållas fängslade.

I motion Sf240 av Maria Ferm m.fl. (MP) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att helt avskaffa användandet av förvar för barn och minimera användandet av förvar när det gäller vuxna. I motionens yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att verka för kraftigt kortade förvarstider. Motionärerna anför bl.a. att det inte är rimligt att människor som inte är misstänkta för brott ska behandlas som kriminella. Förvarstagande av vuxna bör därför minimeras, och det bör avskaffas för minderåriga.

Christina Høj Larsen m.fl. (V) begär i motion Sf368 yrkande 12 ett tillkännagivande om en översyn av utlänningslagen för att förändra reglerna för förvarstagande. Motionärerna anför att förvarstagande ska ske i undantagsfall och vara tidsbegränsat till tre månader. Vid synnerliga skäl, såsom att den förvarstagne uppenbart och medvetet försvårar processen, ska förvarstagandet kunna förlängas en gång med ytterligare tre månader om en domstol så beslutar. Barn ska inte kunna tas i förvar.

Penilla Gunther och Roland Utbult (KD) begär i motion Sf341 yrkande 4 ett tillkännagivande om att förvarstagande av asylsökande endast ska ske i undantagsfall och att det måste finnas en tidsbegränsning samt att alternativa former bör prövas och utredas. Motionärerna anför att alternativa former till förvarstagande är särskilt viktiga för asylsökande som har blivit torterade. Kvinnor ska erbjudas förvar avskilt från män. Huvudprincipen ska vara att barn inte ska sättas i förvar. I motionens yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att asylsökande som inte har begått brott inte ska placeras i häkten. Motionärerna framhåller att det många gånger rör sig om personer som är självmordsbenägna eller på annat sätt psykiskt labila.

Utskottets ställningstagande

Ett väl fungerande återvändande, i första hand självmant men om det krävs med tvång, är en av förutsättningarna för att Sveriges asylsystem ska vara långsiktigt hållbart. Återvändandedirektivet innehåller ett flertal regler om förvar. Utgångspunkten i direktivet är att s.k. verkställighetsförvar får ske när det är nödvändigt för att förbereda eller genomföra en verkställighet av ett beslut om avvísning eller utvisning. Dessa regler är avsedda att tillämpas endast om det finns en risk för avvikande eller om en utlännings håller sig undan eller på annat sätt förhindrar förberedelserna inför en verkställighet. Direktivet ställer krav på att det vid längre perioder av förvar ska ske prövning av en rättslig myndighet, och direktivet innehåller även bestämmelser om hur länge verkställighetsförvar får pågå. Av den överenskommelse som regeringen och Miljöpartiet de gröna slutit framgår att de som fått ett avvísnings- eller utvisningsbeslut som vunnit laga kraft är skyldiga att lämna landet. Det finns således ett brett parlamentariskt stöd för den gällande ordningen. Partierna är också överens om att återvändandedirektivet ska genomföras i svensk lagstiftning i syfte att öka rättssäkerheten för den enskilde liksom för att skapa en ordning med så korta förvarstider som möjligt. En särskild utredare bör vidare, enligt överenskommelsen, tillsättas för att kartlägga hur beslut och domar inom migrationsområdet är utformade och hur parter och överinstanser uppfattar dessa. Mot bakgrund av kartläggningen ska utredaren överväga hur utformningen av beslut kan utvecklas. Kartläggningen och övervägandena ska redovisas på ett sådant sätt att de kan ligga till grund för domstolarnas och

myndigheternas fortsatta arbete med dessa frågor. Motionerna Sf4 yrkande 9 i denna del och Sf240 yrkandena 2 och 3 får anses delvis tillgodosedda med detta. Motionerna Sf341 yrkande 4 och Sf368 yrkande 12 avstyrks.

I slutbetänkandet Förvar (SOU 2011:17) föreslår Förvarsutredningen bl.a. att en större andel av de förvarstagna utlänningar som i dag placeras inom kriminalvården ska bli kvar i Migrationsverkets förvar. Migrationsverket ska därför ges i uppdrag dels att inrätta avdelningar med en viss högre säkerhet på förvaren, dels att se till att närvaron av sjukvårdspersonal på förvaren ökar. Möjligheten att placera en förvarstagen inom kriminalvården ska vara kvar för dem som är utvisade på grund av att de har gjort sig skyldiga till brott. En utlänning ska även kunna placeras hos kriminalvården av säkerhetsskäl om det är motiverat av andra skäl än att utlänningen utgör en allvarlig fara för sig själv. De utlänningar som placeras hos kriminalvården ska som huvudregel inte kunna placeras i ett häkte eller en polisarrest. De ska i stället placeras på en avdelning på en anstalt som inrättats särskilt för förvarstagna utlänningar.

Utskottet konstaterar att det pågår en beredning i Regeringskansliet av Förvarsutredningens betänkande. Utskottet vill inte föregripa denna beredning och är därför inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion Sf341 yrkande 5 som avstyrks.

Visering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om besöksvisum, om visum för asylsökande och om att beslut om avslag på ansökan om visum ska kunna överklagas.

Jämför reservationerna 32 (V), 33 (V) och 34 (SD).

Gällande ordning

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha visering om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller är nordisk medborgare. Regeringen får föreskriva andra undantag från kravet på visering. Undantag gäller bl.a. för EU-medborgare samt vissa konventionsflyktingar och statslösa personer.

I rådets förordning (EG) nr 539/2001 regleras vilka tredjeländers medborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav.

Från och med den 5 april 2010 gäller Europaparlamentets och rådets förordning om införande av en gemenskapskodex om viseringar, den s.k. viseringskodexen, som lag i Sverige. Genom viseringskodexen sammanförs bestämmelser om visum i en EU-förordning. Viseringskodexen tillämpas av alla Schengenstater. Ett visum som beviljats av något av dessa länder

gäller som huvudregel också för besök i alla de andra (enhetlig visering). I undantagsfall kan det gälla för inresa bara i det land som utfärdat det eller bara för vissa länder (visering med territoriellt begränsad giltighet).

En Schengenvisering enligt viseringskodexen är tidsbegränsad och gäller under högst tre månader per halvår. Den som vistats tre månader inom Schengenområdet måste vara utrest tre månader för att kunna få en ny Schengenvisering. Ett sådant visum kan dock beslutas gälla för flera inresor, t.ex. vid besök hos egna barn eller vid återkommande affärsbesök. Visumet gäller då för vistelser på maximalt 90 dagar per halvår och kan beviljas för maximalt fem år.

Den som har särskilda skäl kan få ett visum för längre tid – högst ett år. Visumet prövas enligt nationella regler. Innehavare av ett sådant visum har samma rätt till fri rörlighet inom Schengenområdet som innehavare av uppehållstillstånd, dvs. rätt att vistas tre månader per sexmånadersperiod inom övriga medlemsstaters territorier (s.k. D-visum).

Viseringsansökningarna ska enligt viseringskodexen som huvudregel handläggas av konsulaten (ambassader och karriärkonsulat) som också ska fatta beslut med anledning av dem. Även en polismyndighet vid en yttre gräns har behörighet att handlägga och besluta om viseringar. Beslut om Schengenvisering får utöver av vad som följer av viseringskodexen meddelas av Migrationsverket och Regeringskansliet. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Migrationsverket får meddela föreskrifter om att andra myndigheter har rätt att besluta om visering. Regeringen får även ingå en överenskommelse med en Schengenstat om att den statens behöriga myndigheter får meddela beslut om enhetlig visering.

Endast ett avslag på en ansökan om visering eller en återkallelse av visering för en utlänning som är familjemedlem till en EES-medborgare utan att själv vara EES-medborgare kan överklagas. Bestämmelsen är en följd av EG-direktivet om unionsmedborgares rörlighet inom unionen, det s.k. rörlighetsdirektivet.

Skrivelsen

EU:s system för utbyte av viseringsinformation (VIS)

Rådet beslutade den 8 juni 2004 om inrättandet av ett gemensamt europeiskt system för utbyte av viseringsinformation. I rådets förordning (EG) nr 767/2008 av den 9 juli 2008 om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse (VIS-förordningen) anges ändamålet, funktionen och ansvarsfördelningen för VIS för att underlätta prövningen av viseringsansökningar och beslutsfattande. Driftsättningen av VIS har försenats på grund av tekniska problem och är nu planerad till våren 2011. För att säkerställa identifieringen av den som söker visering kommer biometri (fingeravtryck och ansiktsfoto) att tas upp vid varje förstagångsansökan om visering. Biometrin lagras elektroniskt i VIS centrala databas. VIS ska användas av samt-

liga länder som deltar i Schengensamarbetet. Genom att biometrisk information registreras säkerställs viseringshandlingens äkthet och att det är den person som handlingen ställs ut till som använder den. VIS kommer också att underlätta identifiering och återsändande av olagliga invandrare samt tillämpningen av Dublinförordningen. Vidare kommer den förbättrade prövningen av viseringsansökningar att bidra till medlemsstaternas inre säkerhet. Genom att alla viseringsansökningar samlas centralt medför VIS också att den gemensamma viseringspolitiken, viseringssamarbetet och samrådet mellan medlemsstaternas viseringsmyndigheter förstärks.

EU-gemensam viseringskodex

Arbetet med att öka harmoniseringen av viseringspolitiken fortsätter inom EU och mellan Schengenstaterna. Den 13 juli 2009 antog rådet viseringskodexen (2009/810/EG). Kodexen innehåller gemensamma bestämmelser för Schengenländernas viseringshantering, och bl.a. införs rätten att överklaga viseringsbeslut. Kodexen innehåller också bestämmelser om hur biometri ska tas upp vid ansökan om visering och om hur länderna kan företräda varandra i tredjeländer när det gäller viseringshantering. Kodexen började tillämpas i april 2010. Överklagandebestämmelserna ska börja tillämpas i april 2011.

Viseringsutredningen lämnade i september 2009 sitt delbetänkande, EU:s viseringskodex (SOU 2009:77). I november 2009 överlämnades utredningens slutbetänkande, Fingeravtryck i uppehållstillstånd (SOU 2009:91). I delbetänkandet föreslår utredaren bl.a. att viseringsärenden ska kunna överklagas till en migrationsdomstol som första instans och därefter till Migrationsöverdomstolen. Beredning pågår nu inom Regeringskansliet av ändringar i nationella författningar med anledning av kodexen.

Motionerna

I motion Sf319 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om en översyn av möjligheterna till visumansökan på svenska konsulat. Motionärerna anför att Sverige inte har ambassader i alla länder i världen. Många människor tvingas därför att åka till grannländer för att söka visum. Med dagens teknik borde det vara möjligt även för konsulaten att kunna ta emot visumansökningar.

Bodil Ceballos m.fl. (MP) begär i motion Sf271 yrkande 4 ett tillkännagivande om att det bör göras ett förtydligande i utlänningslagen i syfte att betona möjligheten att utfärda visum för dem som sökt uppehållstillstånd för att de ska kunna invänta uppehållstillstånd i Sverige. Motionärerna anser att det bör införas en möjlighet att invänta uppehållstillståndet i Sverige i de fall där det är uppenbart att uppehållstillstånd kommer att ges.

I motion Sf392 av Ulf Holm m.fl. (MP) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för ett enklare och mindre restriktivt regelverk för besöksvisum. Motionärerna anför att för personer från vissa

länder är det nästan omöjligt att få visum på grund av den s.k. avhoppsrisk. Det är inte en acceptabel ordning att vissa nationaliteter in absurda ska bevisa att de inte tänker stanna i Sverige när de vill besöka en släkting eller vän här i landet. Det är inte heller acceptabelt att människor luras att betala för en ansökan man redan från början vet kommer att avslås. Kostnaden för en viseringsansökan kan bli väldigt hög för de ansökande.

Även i motion Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande med samma innehåll. Motionärerna framhåller att personer från länder från vilka det tidigare funnits en s.k. avhoppsrisk, eller där det utbrutit konflikter under handlägningsförfarandet, inte ska ha sämre möjligheter än andra att beviljas inresa i Sverige. Slutligen begär Christina Höj Larsen m.fl. (V) i motion Sf368 yrkande 19 ett tillkännagivande med detta innehåll.

I motion Sf392 yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att alla avslag på viseringsansökningar bör kunna överklagas.

I motion Sf394 yrkande 7 begärs också ett tillkännagivande om att en utredning bör tillsättas för att se över hur en procedur för utfärdande av asylvisum vid svenska beskickningar kan utformas som ett komplement till det traditionella sättet att söka asyl. Även i motion Sf368 yrkande 18 begärs ett tillkännagivande med detta innehåll.

Andreas Carlson och Caroline Szyber (KD) begär i motion Sf342 yrkande 5 ett tillkännagivande om att det bör utredas hur ett system med ett "nödvisum" till asylsökande skulle kunna fungera i syfte att skapa fler legala vägar in i EU. Motionärerna anser att beskickningar ska ges rätt att utfärda visum till skyddsbehövande från antingen deras hemland eller något annat närliggande land. Nödvisumet ska ses som ett komplement till det vanliga sättet att söka asyl.

I motion Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs i yrkande 9 ett tillkännagivande om att visumtvång ska gälla för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism samt för medborgare i länder som genererar omfattande illegal invandring till Sverige.

Utskottets ställningstagande

Av Migrationsverkets årsredovisning för 2010 framgår att utlandsmyndigheterna under 2010 tog emot drygt 206 000 visumansökningar, vilket är ungefär 10 000 fler än 2009. Endast en mindre del, 4 188 ärenden, överlämnades till verket för beslut. Detta motsvarar ca 2 % av det totala antalet viseringsärenden. Anledningar till att ärenden lämnas över är t.ex. att utlandsmyndigheterna behöver vägledning i fråga om ny praxis eller av säkerhetsskäl. I dessa ärenden ingår även sådana ärenden som har lämnats över till Migrationsverket av de nordiska länder som representerar Sverige.

Det övergripande målet för den svenska viseringspolitiken är att skapa så stor frihet som möjligt för personer att röra sig över gränserna. Det är av största vikt att man underlättar kontakter mellan människor i olika länder i fråga om såväl släktkontakter som kommersiella och kulturella förbindelser på olika plan. Önskemålet om fri rörlighet måste dock ställas mot nödvändigheten av att upprätthålla en reglerad invandring.

Visering till Sverige söks vid en svensk ambassad eller ett svenskt karriärkonsulat i det land sökanden är bosatt. Där Sverige inte har någon ambassad eller något karriärkonsulat kan ett annat Schengenland utfärda viseringen för Sveriges räkning. På vissa orter företräds Sverige av ett annat nordiskt land även om det finns en svensk ambassad på plats. Honorärkonsulaten, som inte är myndigheter, har inte behörighet att besluta om visum. Enligt viseringskodexen får de dock bemyndigas att bl.a. motta ansökningar, inbegripet att uppta biometriska kännetecken, och överföra ansökningarna till beslutande ambassader eller karriärkonsulat. För att honorärkonsulaten ska kunna uppta biometriska kännetecken krävs det dock att de förses med teknisk utrustning. Utrikesminister Carl Bildt uttalade i frågesvar 2010/11:104 bl.a. följande: ”I och med den ordning med biometri (fingeravtryck) i viseringsärenden som är på väg att införas är det för närvarande för Sveriges del inte aktuellt att låta viseringsansökningar tas emot av honorärkonsulaten, som inte har den tekniska utrustningen. Jag vill dock inte helt utesluta möjligheten för framtiden.”

Motion Sf319 avstyrks med det anförda.

En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får i normalfallet inte bifallas efter inresan. Undantag gäller dock i flera fall. Bland annat infördes den 1 juli 2010 ändrade bestämmelser i utlänningslagen så att det i högre grad har blivit möjligt för föräldrar och barn att beviljas uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning när de redan befinner sig i Sverige i de fall det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen hade gjorts före inresan.

Utskottet kan konstatera att reglerna för ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning nyligen har ändrats. Utskottet anser däremot inte att det även bör införas en ordning som innebär att visum ska kunna beviljas därför att det kan bedömas som uppenbart att ett framtida uppehållstillstånd kommer att beviljas. Därmed avstyrks motion Sf271 yrkande 4.

Viseringsfrågor ingår i EU:s kompetensområde och regleras på EU-nivå. Det gäller bl.a. beslut om de tredjeländer vars medborgare måste inneha visum när de passerar unionens yttre gränser samt förfaranden och villkor för medlemsstaternas utfärdande av viseringar. I rådets förordning (EG) nr 539/2001 regleras vilka tredjeländers medborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav. Viseringspolitiken inom EU i denna del är fullt ut harmoniserad. Detta innebär att det inte längre finns några tredjeländer för vilka medlemsstaterna ensidigt får bestämma om medborgarna i dessa länder ska omfattas av viseringskrav

eller inte. Även om Sverige är bundet av nämnda EG-förordning är det viktigt att Sverige inom EU aktivt driver frågan om viseringsfrihet för så många länder som möjligt.

Varje visumärende bedöms individuellt. En utlänning får beviljas visering om vissa villkor är uppfyllda. Enligt artikel 21.1 viseringskodexen bör man vid prövningen av ansökningar om enhetlig visering ägna särskild uppmärksamhet åt att bedöma huruvida sökanden utgör en risk för olaglig invandring och huruvida sökanden har för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den visering som sökanden ansökt om löper ut.

Utskottet konstaterar att Sverige är bundet av EU:s förordningar som gäller som lag i Sverige och avstyrker därmed motionerna Sf368 yrkande 19, Sf392 yrkande 1 och Sf394 yrkande 8.

Beträffande motion Sf385 yrkande 9 är det utskottets uppfattning att varken Sverige eller övriga länder i EU kommer att verka för viseringsfrihet för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism. Viseringsfrihet förutsätter även att besökande medborgare från de länder för vilka viseringsfrihet gäller inte utgör en belastning i form av omfattande illegal invandring.

Utskottet avstyrker med det anförda motion Sf385 yrkande 9.

Enligt viseringskodexen ska en myndighets beslut om avslag på en ansökan om Schengenvisering eller om upphävande eller återkallelse av en Schengenvisering kunna överklagas. Formerna för överklagandet ska regleras i nationell rätt. Bestämmelser om överklagande ska tillämpas fr.o.m. den 5 april 2011. Så som utskottet tidigare anförde i detta betänkande under avsnittet Ansökan om uppehållstillstånd kommer Stockholmsprogrammet i de delar som rör migrationspolitik att ligga till grund för samarbetet mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna. Frågor om lagliga vägar in till EU berörs av programmet. Motionerna Sf342 yrkande 5, Sf368 yrkande 18, Sf392 yrkande 2 och Sf394 yrkande 7 får anses delvis tillgodosedda med detta.

Svenskt medborgarskap

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. hemvistkravet och om språkkunskaper m.m. för att beviljas svenskt medborgarskap.

Jämför reservation 35 (SD).

Gällande ordning

Den svenska medborgarskapslagstiftningen baseras på den s.k. härstamningsprincipen som innebär att ett barns medborgarskap bestäms av föräldrarnas medborgarskap, till skillnad från territorialprincipen som innebär att barnet får medborgarskap i det land där det föds. En annan grundprincip

är att undvika statslöshet. Vissa undantag från härstammingsprincipen har därför införts, bl.a. för att säkerställa att statslösa barn bosatta i Sverige har möjlighet att snabbt få ett medborgarskap.

En utlänning kan efter ansökan beviljas svenskt medborgarskap (naturaliseras), om han eller hon har

1. styrkt sin identitet
2. fyllt arton år
3. permanent uppehållstillstånd i Sverige
4. hemvist här i landet (hemvistvillkoret)

a) sedan två år i fråga om en dansk, finländsk, isländsk eller norsk medborgare

b) sedan fyra år i fråga om den som är statslös eller att bedöma som flykting enligt 4 kap. 1 § UtIL

c) sedan fem år i fråga om övriga utlänningar

5. haft och kan förväntas komma att ha ett hederligt levnadssätt.

Den som är gift, lever i ett registrerat partnerskap eller är sambo med en svensk medborgare sedan minst två år tillbaka kan söka svenskt medborgarskap redan efter tre år i Sverige. En make, maka, partner eller sambo som tidigare haft ett annat medborgarskap (eller varit statslös) måste ha varit svensk medborgare i minst två år. Paret måste också bo tillsammans.

Motionerna

I motion Sf384 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M) begärs ett tillkännagivande om behovet av en sådan ändring i lagen om svenskt medborgarskap att test av kunskaperna i svenska språket ska ingå som ett kriterium för att beviljas svenskt medborgarskap. En reglering av på vilket sätt kunskaperna ska kunna dokumenteras bör även införas. Det bör medges undantag motiverade av t.ex. sökandens ålder eller andra särskilda omständigheter som gör det orimligt att hävda kunskapskravet fullt ut.

I motion Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs i yrkande 19 ett tillkännagivande om att grundläggande krav för medborgarskap ska vara att utlänningen har varit bosatt i Sverige i minst tio år och att han eller hon under denna tid inte gjort sig skyldig till ett grovt brott eller upprepade brott av mindre grov art. I motionens yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om att för att en sökande ska kunna beviljas medborgarskap ska han eller hon godkännas i ett medborgarskapstest för att visa att han eller hon tagit till sig det svenska språket i tal och skrift samt skaffat sig grundläggande kunskaper om svensk historia och svenskt samhällsliv. Slutligen begärs i yrkande 21 ett tillkännagivande om att i samband med ansökan om medborgarskap bör en deklaration undertecknas där personen bekräftar sin lojalitet med Sverige och förbinder sig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har gett Globaliseringsrådet i uppdrag att dra lärdomar av olika länders integrationsarbete, även när det gäller språkkunskapernas betydelse för medborgarskap och för att underlätta en fungerande integration. Underlagsrapport nr 14 till Globaliseringsrådet, Språk, krav och medborgarskap, innehåller en genomgång av regelverken för hur medborgarskap kan förvärvas i 19 länder. En tydlig trend i riktning mot ökad restriktivitet kan konstateras i de västeuropeiska länderna. Goda kunskaper i mottagarlandets språk är allt oftare ett krav för medborgarskap.

Riksdagen har beslutat om en ny lag om prestationsbaserad stimulansersättning inom svenskundervisning för invandrare (sfi) som gäller i hela landet fr.o.m. den 1 september 2010 (sfi-bonus). Bonusen avser att motivera nyanlända invandrare att påbörja sfi så snart som möjligt, att förbättra närvaron i utbildningen och att göra extra ansträngningar att snabbt nå godkänd nivå i sina studier. Därmed förbättras de nyanländas möjligheter att få ett arbete och delta i samhällslivet.

Lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (etableringslagen) trädde i huvudsak i kraft den 1 december 2010. Syftet med lagen är att varje nyanländ utifrån sina egna förutsättningar ska få professionellt stöd att så snabbt som möjligt lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning samt ta del av de rättigheter och skyldigheter som gäller i Sverige. Bland annat ska Arbetsförmedlingen upprätta en individuell plan med insatser för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering (etableringsplan). Etableringsplanen ska omfatta högst 24 månader och minst innehålla utbildning i svenska för den som har rätt att delta i sådan utbildning, samhällsorientering och aktiviteter för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering i arbetslivet. Varje kommun ska aktivt verka för att en nyanländ invandrare kan påbörja sfi inom en månad från det att den nyanlände anmält sig till en sfi-kurs hos kommunen. För kommunerna är det också obligatoriskt att erbjuda nyanlända samhällsorientering. Samhällsorienteringen ska förmedla vikten av grundläggande värden som demokrati och alla människors lika värde. Den bör innehålla kunskapsinhämtning och reflektion över vad det innebär att leva i det svenska samhället samt information om jämställdhet och respekt för ungdomars integritet. Den ska också ge tydlig information om den enskildes rättigheter och skyldigheter.

I slutbetänkandet Sverige för nyanlända utanför flyktingmottagandet (SOU 2010:37) utreds huruvida de nyanlända som inte omfattas av etableringslagen ska erbjudas samhällsorientering. I betänkandet föreslås att kriteriet för vem som ska ha rätt till samhällsorientering ska vila på integrationspolitikens generella målsättning om lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Målgruppen ska enligt förslaget utökas med alla vuxna nyanlända invandrare med uppehålls-

tillstånd på minst ett år, med undantag för gäststuderande. Samhällsorienteringen bör med andra ord erbjudas anhöriga, individer med arbetstillstånd längre än ett år samt EES-medborgare med uppehållsrätt.

Utskottet noterar vidare att regeringen även har gjort satsningar på kompetensutveckling av sfi-lärare.

Utskottet konstaterar att utbildningen i sfi och samhällsorientering är under utveckling och vill särskilt påpeka att kunskaper i svenska, tillsammans med arbete, är bland de viktigaste faktorerna i en framgångsrik integration. Utskottet är inte nu berett att föreslå tillkännagivanden om att kunskaper i svenska språket och ett godkänt medborgarskapstest ska vara kriterier för att få svenskt medborgarskap.

Därmed avstyrks motionerna Sf384 och Sf385 yrkande 20.

För att erhålla svenskt medborgarskap ska utlänningen ha haft och kunna förväntas komma att ha ett hederligt levnadssätt. Även misstanke om brott kan leda till att en ansökan om medborgarskap avslås. Vidare kan annan misskötsamhet, såsom försummelse att betala skatteskulder och underhållsskulder, leda till att en ansökan avslås.

Många åtgärder har vidtagits för att underlätta för invandrare att växa in i det svenska samhället. Utöver vad som angivits ovan kan nämnas etableringslots enligt etableringslagen, instegsjobb och nystartsjobb, jobb- och utvecklingsgaranti och jobbgaranti för ungdomar. Satsningar görs också på yrkesbedömning och validering av utländsk utbildning samt kompletterande högskoleutbildningar. Hemvistidens längd bör inte sättas högre än vad som erfarenhetsmässigt behövs för att utlänningar i allmänhet ska hinna inlemmas i det svenska samhället.

Utskottet anser att den hemvistid på tio år som föreslås i motion Sf385 yrkande 19 saknar underbyggnad och är onödigt lång. De nu gällande tiderna är enligt utskottets mening lämpligt valda. Motionsyrkandet avstyrks med det anförda.

Utskottet konstaterar dels att det görs en vandelsprövning i samband med att en ansökan om svenskt medborgarskap prövas, dels att varje svensk medborgare är skyldig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler. Utskottet anser att det saknas behov av att införa en särskild lojalitetsförklaring m.m. som villkor för att erhålla svenskt medborgarskap.

Motion Sf385 yrkande 21 avstyrks därmed.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Flykting- och migrationspolitik, punkt 1 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 4 och

2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkandena 2 och 5 samt avslår motionerna

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkandena 1 och 8,

2010/11:Sf201 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2 och

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 8, 10, 11 och 13–16.

Ställningstagande

För att förebygga att människor tvingas bryta upp från sitt hemland och söka fristad i ett annat land krävs enligt vår uppfattning en tydlig linje både när det gäller fattigdomsbekämpning och global rättvisa samt i arbetet mot klimatförändringarna. När det gäller flyktingpolitiken bör solidaritet, humanitet och rättvisa vara ledord samt varje ärende avgöras individuellt och barns bästa ges en verklig innebörd. Därtill krävs att asylprocessen utmärks av rättssäkerhet och ansvarstagande.

2. Flykting- och migrationspolitik, punkt 1 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkandena 1 och 8 samt
2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 8, 10, 11 och 13–
16 samt
avslår motionerna
2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 4,
2010/11:Sf201 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2 och
2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkandena 2 och 5.

Ställningstagande

Den svenska asylpolitiken har enligt min mening underlättat människohandel, organiserad brottslighet och terroristgruppers etablering i Sverige. Eftersom Sverige inte har obegränsade resurser för att hantera de problem som folkomflyttningar medför krävs att asylpolitiken skärps. Ansökan om asyl ska göras vid den svenska gränsen i samband med inresa. Den som vistas illegalt i landet ska inte kunna få sin sak prövad, utan ska avvisas omgående. De asylsökande ska uppvisa handlingar som styrker både identitet och nationalitet. Asylsökande som inte styrker sin identitet ska inte få sitt ärende prövat utan ska genast avvisas till det land han eller hon senast kom ifrån. Vidare ska asyl endast beviljas personer av två kategorier, nämligen de som uppfyller kriterierna i FN:s flyktingkonvention och ett mindre antal kvotflyktingar som erbjuds asyl enligt avtal med UNHCR. Tillfälliga uppehållstillstånd ska dock undantagsvis kunna utfärdas för personer som inte fullt ut lever upp till FN-konventionens krav men som av ytterst starka humanitära skäl ändå inte omedelbart kan återvända till sitt hemland, ett närliggande område eller sitt första asylland. I övrigt ska tillfälliga uppehållstillstånd vara regel och gälla för ett år i taget.

Vidare bör en utredning tillsättas med uppdrag att göra en bred översyn av hur invandringen påverkar Sverige och vad den tar för resurser i anspråk samt vilken förmåga Sverige har att hantera nyinvandringen. Det finns även skäl att utvärdera Sveriges förmåga till fortsatt flyktingmottagande och om resurserna för detta bättre kan användas genom t.ex. ökat stöd till UNHCR.

3. Begreppet väpnad konflikt m.m., punkt 2 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 1 i denna del,

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 7 och 8 samt 2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del.

Ställningstagande

Vi anser att begreppet väpnad konflikt behöver tydliggöras så att det fullt ut motsvarar dess folkrättsliga innebörd och ger den som flyr undan krig skydd i Sverige. Vidare bör begreppet andra svåra motsättningar i hemlandet förtydligas i syfte att göra det mindre restriktivt. Av dessa skäl anser vi att utlänningslagen bör ses över.

4. Barns asylskäl, punkt 3 (MP, V)

av Maria Ferm (MP) och Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 1 i denna del och

2010/11:So543 av Maria Wetterstrand m.fl. (MP) yrkande 34 och bifaller delvis motion

2010/11:Sf355 av Krister Hammarbergh (M).

Ställningstagande

Vi anser att barns asylskäl måste utredas separat och inte som en del av föräldrarnas ärende. För att säkerställa att barns asylskäl tas på allvar krävs en ändring av utlänningslagen. Eftersom portalparagrafen enligt vår uppfattning inte beaktas på ett tillfredsställande sätt måste även barnkompetensen hos Migrationsverket öka.

5. Ensamkommande barn, punkt 4 (MP)

av Maria Ferm (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2010/11:Sf205 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 6 och avslår motionerna

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 5 och

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12.

Ställningstagande

Regeringen har givit Migrationsverket i uppdrag att undersöka möjligheten att bygga omsorgscenter i länder som Afghanistan och Somalia för att kunna återsända så många ensamkommande barn som möjligt. Att bygga barnhem i syfte att skicka tillbaka barn till länder som UD avråder svenskar från att resa till är inte acceptabelt och detta projekt måste därför omedelbart stoppas.

6. Ensamkommande barn, punkt 4 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 5 och

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 12 och avslår motion

2010/11:Sf205 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 6.

Ställningstagande

I våra grannländer, t.ex. i Norge, har man efter kontroller kunnat konstatera att en relativt stor andel av de s.k. ensamkommande barnen är över 18 år. Det finns därför skäl att utreda åldern på dessa barn för att säkerställa rättssäkerheten och för att se till att inga barn får stå tillbaka för vuxna som missbrukar systemet. Migrationsverket bör därför ges i uppdrag att med vetenskapliga metoder åldersbestämma utlänningar som påstår sig vara under 18 år men som kan misstänkas vara äldre.

7. Begreppet synnerligen ömmande omständigheter, punkt 6 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf201 av Caroline Szyber (KD) yrkande 1,

2010/11:Sf268 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 1,
 2010/11:Sf322 av Matilda Ernkrans m.fl. (S),
 2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 10 och 11 samt
 2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del och
 avslår motion
 2010/11:Sf203 av Caroline Szyber och Annika Eclund (båda KD) yrkan-
 dena 1 och 3.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning har begreppet synnerligen ömmande omständigheter kommit att tolkas alltför restriktivt. För att stärka barnens perspektiv i asyl- och flyktingpolitiken och för att portalparagrafen om barnets bästa ska få det genomslag som avsågs redan när bestämmelsen infördes bör begreppet synnerligen ömmande omständigheter ändras till särskilt ömmande omständigheter och nuvarande praxis mildras i ärenden som rör barn.

8. Flyktingstatus för hbt-personer m.m., punkt 8 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Ju401 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkande 11,
 2010/11:U232 av Maria Lundqvist-Brömster (FP) yrkande 3,
 2010/11:U317 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkande 9,
 2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 1 i denna del,
 2010/11:Sf266 av Caroline Szyber (KD),
 2010/11:Sf270 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 2,
 2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 9,
 2010/11:Sf389 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 4–7 samt
 2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del.

Ställningstagande

Enligt min uppfattning finns det behov av förändringar av migrationsprocessen och utlänningslagen för att säkerställa att hbt-personers situation tas på allvar. Bland annat måste ett förtydligande ske så att också transidentitet explicit utgör grund för asyl. Vidare måste tillämpningen av hbt-personers skyddsskäl stå i bättre överensstämmelse med riksdagens beslut. Som det är i dag avviker tillämpningen av utlänningslagen från riksdagens intentioner. Det visas inte minst av att hbt-personer upprepade gånger fått avslag på sina asylansökningar trots att de uppenbarligen uppfyllt lagens

krav på välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sexuell läggning. Det är t.ex. inte acceptabelt att Migrationsverket i beslut fortfarande hänvisar till att en person kan avvisas trots risk för förföljelse bara han eller hon inte öppet visar sin läggning. Enligt min uppfattning bör asylsökande hbt-personers fruktan anses som välgrundad så länge deras hemländer avrättar, bestraffar eller på andra sätt underlåter att skydda de personer som utsätts för brott eller trakasserier på grund av sin sexuella läggning eller könsidentitet.

Eftersom utvidgningen av flyktningbegreppet till att omfatta förföljelse på grund av kön och sexuell läggning inte fått avsedd effekt bör tillämpningen granskas och nödvändiga förtydliganden i utlänningslagen göras. Hbt-kompetensen hos Migrationsverkets personal måste också förbättras liksom personalens kunskaper om hbt-personers situation i de länder de kommer från.

9. Offer för människohandel, punkt 11 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju409 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 6.

Ställningstagande

Enligt min mening bör en person som utsatts för människohandel för sexuella ändamål och som därför hyser en välgrundad fruktan för förföljelse beredas skydd och beviljas permanent uppehållstillstånd med stöd av Genèvekonventionen. Tidsbegränsat uppehållstillstånd kopplat till medverkan i rättsprocessen är inte tillräckligt då det skapar en utpressningssituation som riskerar att bli ytterligare ett övergrepp mot drabbade personer.

10. Det gemensamma europeiska asylsystemet, punkt 12 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1 och 15,
2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkande 1 och
2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 1 och 5.

Ställningstagande

Vi anser att Sverige bör verka för att EU:s medlemsstater följer UNHCR:s rekommendationer om förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning, barns egna asylskäl och begreppen väpnad konflikt och andra svåra mot-sättningar i hemlandet. Vidare bör regeringen i EU verka för att asylrätten värnas och att en restriktiv utveckling av den gemensamma flyktingpolitiken motverkas.

11. Flyktingmottagandet i vissa EU-länder, punkt 13 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2010/11:Sf342 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Flera medlemsstater har uppvisat avsevärda brister i mottagandet av asylsökande. EU måste därför ta ett ansvar för att se till att sådana missförhållanden inte tolereras. Sverige bör i sin tur kräva att EU vidtar kraftiga åtgärder för att rätta till dessa missförhållanden.

12. Ändring av Dublinförordningen, punkt 14 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 2,

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 14,

2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkande 4 och

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 10.

Ställningstagande

Vi anser att EU-kommissionens förslag till ändring av Dublinförordningen är ett bra initiativ. Sverige måste därför driva på så att förslaget genomförs framför allt vad gäller möjligheten till familjeåterförening, utökade möjligheter till offentligt biträde och att överföringar enligt förordningen tillfälligt ska kunna upphöra. Möjligheten att stoppa överföringar får dock inte ersätta nödvändiga förbättringar i medlemsstaternas nationella lagstiftningar eller i deras mottagningsförhållanden.

13. Dublinförordningen i övrigt, punkt 15 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 7,

2010/11:Sf205 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 2 och 4,

2010/11:Sf342 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkande 1 och

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 21.

Ställningstagande

Ensamkommande barn bör inte skickas tillbaka till Malta och Italien. Förhållandena där är vidriga och barnen bor i förvar och ibland under fängelseliknande förhållanden. Inte heller får de tillgång till skola och sjukvård. Av det skälet bör undantagsreglerna i Dublinförordningen tillämpas så att barnen får sina asylansökningar prövade i Sverige. Regeringen bör därför i regleringsbrev ge Migrationsverket i uppdrag att använda sig av undantagsreglerna i Dublinförordningen.

I övrigt anser jag att Dublinsamarbetet måste utvecklas så att överföringar inte sker till EU-länder som inte kan garantera rättssäkerheten eller godtagbara och tillräckliga mottagningsförhållanden.

14. Arbetskraftsinvandring, punkt 16 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 3 och

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 25, bifaller delvis motion

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 14 och avslår motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 8,

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 6 och

2010/11:Sf333 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 7 och 8.

Ställningstagande

Den demografiska utvecklingen visar att behovet av arbetskraft kommer att öka under de kommande åren och att den arbetskraft som redan finns i landet inte är tillräcklig för att fylla detta behov. Det är därför välkommet att den framtida arbetskraftsbristen får tillgodoses också av utomeuropeisk invandring. När människor flyttar sprids kunskap, nätverk växer och nya möjligheter uppstår. Sverige är i sig ett tydligt exempel på att den kunskap, arbetskraft och mångfald som kommit hit har haft stor betydelse för svensk utveckling och tillväxt. Vi är positiva till arbetskraftsinvandring. Det är en naturlig del av en globaliserad värld och det ökar den kulturella öppenheten. Ökad rörlighet ger ökad öppenhet mot omvärlden. Det är dock viktigt att ha ett ordnat system så att människor inte riskerar att utnyttjas. Viktiga delar i detta måste vara de fackliga organisationernas rätt att yttra sig över ansökningar och en väl fungerande arbetsmarknadsprövning. Vikten av starka kollektivavtal och fackligt inflytande är betydande. Krav ska ställas på rätten till drägliga levnadsvillkor under vistelsetiden, och det ska finnas ett absolut krav på lön, försäkringar och arbetsgivarens skyldigheter i nivå med svenska kollektivavtal eller praxis i yrkesbranschen. Arbetskraftsinvandring får emellertid aldrig skylla över brister inom asylsystemen runt om i Europa och den är inte någon lösning för den som söker skydd undan förföljelse. Samtidigt som det kan vara positivt att personer som arbetskraftsinvandrar kan bidra ekonomiskt till närstående i hemlandet måste risken för s.k. brain drain motverkas. De genomförda regeländringarna för arbetskraftsinvandring bör följas upp så att ordning och reda upprätthålls på arbetsmarknaden och så att asyldratten inte urholkas.

15. Arbetskraftsinvandring, punkt 16 (MP)

av Maria Ferm (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 8 och avslår motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 3,

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 6,

2010/11:Sf333 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 7 och 8,

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 25 och

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 14.

Ställningstagande

Arbetskraftsinvandringen, som bör vara reglerad, måste ses som en naturlig del av rörligheten över gränserna. Det är därför en viktig reform att Sverige har öppnat för utomeuropeisk arbetskraftsinvandring. Framöver kommer reformen att ha en ännu större betydelse eftersom befolkningssammansättningen i Sverige förändras. Allt färre personer i arbetsför ålder ska försörja allt fler äldre, och behovet av arbetskraft väntas vara stort. Det är positivt med det erfarenhetsutbyte och de handelskontakter som följer av invandringen.

Det är viktigt att betona att de som arbetskraftsinvandrar garanteras god tillgång till grundläggande rättigheter. Sverige bör därför ratificera migrant-arbetarkonventionen.

16. Arbetskraftsinvandring, punkt 16 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 6,

bifaller delvis motion

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 3 och

avslår motionerna

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 8,

2010/11:Sf333 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 7 och 8,

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 25 och
2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 14.

Ställningstagande

Under en period då Sverige upplevt en mycket hög arbetslöshet fick 21 340 personer uppehållstillstånd i Sverige av arbetsmarknadsskäl. Mot den bakgrunden finns det skäl för regeringen att ifrågasätta konsekvenserna av den egna politiken, som sedan december 2008 innebär att ingen prövning mot arbetsmarknadens behov görs innan uppehållstillstånd beviljas. Riksdagen bör därför ge regeringen till känna att konsekvenserna av de nuvarande reglerna för arbetskraftsinvandring bör ses över.

17. Bärplockare, punkt 17 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf261 av Josefin Brink m.fl. (V) och

2010/11:Sf276 av Lars Mejern Larsson och Désirée Liljevall (båda S) samt avslår motion

2010/11:Sf284 av Maria Lundqvist-Brömster (FP).

Ställningstagande

För att säkra bärplockarnas rättigheter måste arbetsgivare vara skyldiga att styrka löne- och anställningsvillkor vid säsonganställning eller annan anställning i Sverige innan arbetstillstånd beviljas. Regeringen bör skyndsamt tillsätta en utredning med uppdrag att se över regelverket för bärbranschen och lägga fram förslag som inför kommande bärsäsonger i praktiken garanterar utländska bärplockare löne- och arbetsvillkor i nivå med svenska kollektivavtal. Vi är positiva till arbetskraftsinvandring och välkomnar att fler kommer till Sverige för att jobba. Rörlighet över gränserna och öppenhet inför invandring är viktiga drivkrafter för ekonomisk utveckling. Men detta får inte användas som en förevändning för att pressa arbetstagarnas löner och arbetsvillkor nedåt. För oss är det självklart att de som arbetar i Sverige ska ha lika lön och lika villkor oavsett varifrån de kommer. Svenska kollektivavtal ska gälla för alla som arbetar på svensk arbetsmarknad. Detta är dock ingen självklarhet. Dagligen ser vi exempel

på löne- och villkorsdumpning och att den fria rörligheten missbrukas av oseriösa företag i syfte att konkurrera genom dåliga villkor. Denna utveckling är oacceptabel.

18. Bärplockare, punkt 17 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2010/11:Sf261 av Josefin Brink m.fl. (V) och 2010/11:Sf276 av Lars Mejern Larsson och Désirée Liljevall (båda S) samt avslår motion 2010/11:Sf284 av Maria Lundqvist-Brömster (FP).

Ställningstagande

För att säkra bärplockarnas rättigheter måste arbetsgivare vara skyldiga att styrka löne- och anställningsvillkor vid säsongsanställning eller annan anställning i Sverige innan arbetstillstånd beviljas. Regeringen bör skyndsamt tillsätta en utredning med uppdrag att se över regelverket för bärbranschen och lägga fram förslag som inför kommande bårsäsonger i praktiken garanterar utländska bärplockare löne- och arbetsvillkor i nivå med svenska kollektivavtal.

19. Sanktioner mot arbetsgivare, punkt 18 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 27 och 28 samt 2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 16 och 17.

Ställningstagande

En skadeståndsskyldighet bör införas för arbetsgivare som utnyttjar personer utan uppehållstillstånd. Arbetsgivaren ska kunna bli skyldig att betala skadestånd och även mellanskillnaden mellan den lön de betalat ut och den lön som gäller i branschen. Arbetsgivare ska dessutom kunna tvingas

att betala skadestånd för kränkande behandling till den som utnyttjats. Vidare bör regeringen återkomma med förslag om att avkriminalisera arbete utan arbetstillstånd.

20. Uppehållstillstånd i andra fall, punkt 19 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Sf251 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) och 2010/11:Sf393 av Maria Ferm m.fl. (MP) samt avslår motion 2010/11:Sf333 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 3.

Ställningstagande

För att lösa situationen långsiktigt för den grupp som i dag lever varaktigt i Sverige utan papper och som inte kan återvända till sina hemländer krävs att en s.k. regularisering, en amnesti, genomförs. Samma möjligheter att bygga sitt fortsatta liv i Sverige ska ges till alla, oavsett om man lyckats få tag på ett arbete eller inte. De papperslösa som lever i Sverige i dag måste få möjligheten att bygga en framtid här utan fruktan för utvisning. Regeringen bör återkomma med ett förslag om att genomföra en regularisering som omfattar dels den som fått avslag på sin ansökan enligt den tidsbegränsade lydelsen av 2 kap. 5 b § UtL om det inte föreligger särskilda skäl som talar emot detta, dels den som kan göra sannolikt att hon eller han varaktigt befunnit sig i Sverige sedan ett år före lagens ikraftträdande och som inte gjort sig skyldig till grov brottslighet.

21. Ansökan om uppehållstillstånd, punkt 20 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del och 2010/11:Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 22,

bifaller delvis motion

2010/11:Sf271 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 1 och

avslår motionerna

2010/11:Sf271 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkandena 2 och 3 samt

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 13.

Ställningstagande

Ett förtydligande bör göras i utlänningslagen i syfte att betona möjligheten att göra undantag från huvudregeln om att söka uppehållstillstånd från hemlandet om det framstår som sannolikt att tillstånd skulle ha beviljats om det söks från hemlandet. Den som har barn i Sverige, väntar barn i Sverige eller är gift eller sambo ska ha möjlighet att söka uppehållstillstånd på grund av anknytning i Sverige. Det ska också kunna göras vid svår sjukdom.

22. Anhöriginvandring, punkt 21 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del,

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 23,

2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkande 3 och

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 11,

bifaller delvis motionerna

2010/11:Sf272 av Eva Bengtson Skogsberg och Betty Malmberg (båda M) och

2010/11:Sf340 av Annika Eclund och Anders Sellström (båda KD) samt avslår motionerna

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 7 och

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 4, 6 och 7.

Ställningstagande

En översyn av reglerna för anhöriginvandring bör göras. Bland annat måste en s.k. sista-länken-bestämmelse införas för att ge äldre föräldrar en möjlighet att återförenas med sina vuxna barn. Vidare bör tillämpningen av den s.k. 18-årsregeln ses över i syfte att undanröja problemet med att ett barn uppnår 18 års ålder under ärendets handläggning och därmed kan nekas uppehållstillstånd på grund av anknytning som underårig.

23. Anhöriginvandring, punkt 21 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 7 och

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 4, 6 och 7 samt

avslår motionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del,

2010/11:Sf272 av Eva Bengtson Skogsberg och Betty Malmberg (båda M),

2010/11:Sf340 av Annika Eclund och Anders Sellström (båda KD),

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 23,

2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S) yrkande 3 och

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 11.

Ställningstagande

Reglerna för anhöriginvandring bör ses över i syfte att strama åt dem. För att äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make ska få uppehållstillstånd ska dels båda parter vara över 24 år gamla, dels den härboende personen inte ha mottagit försörjningsstöd under den tolv månadersperiod som föregår tidpunkten för ansökan, dels den härboende personen inte vara dömd för våld eller hot mot en partner de senaste tio åren, dels parets samlade anknytning till Sverige vara större än till något annat land, såvida inte den härboende personen är svensk medborgare, medborgare i ett EU/EES-land eller har bott i Sverige under minst 25 år. Vidare ska för uppehållstillstånd på grund av anknytning personen underteckna en anpassningsförklaring där han eller hon förbinder sig att delta i det svenska samhällslivet efter bästa förmåga och att följa svenska lagar och regler.

24. Försörjningskrav, punkt 22 (S, MP, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S), Maria Ferm (MP) och Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del,
2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 4,
2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 24 och
2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 12 och
avslår motion
2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5.

Ställningstagande

Försörjningskravet vid anhöriginvandring bör avskaffas. Kravet, som kritiserats hårt redan från införandet, har lett till familjesplittring. Det är oacceptabelt att vissa familjer riskerar att aldrig kunna återförenas. Vidare försvårar försörjningskravet nyanländas förutsättningar till rehabilitering och integrering. Sverige har en välfärdspolitik som ligger i framkant men regeringens vilja att efterlikna EU har öppnat för att lämna den svenska välfärdsmodellen. Den grupp människor som får betala priset är de som önskar sammanstråla med sina nära och kära och fortsätta sitt familjeliv här i Sverige.

25. Försörjningskrav, punkt 22 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5 samt
avslår motionerna
2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 1 i denna del,
2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 4,
2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 24 och
2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 12.

Ställningstagande

Det finns så många undantag från gällande regler om försörjningskrav vid anhöriginvandring att praktiskt taget ingen omfattas. Utlänningslagens regler om försörjningskrav bör därför skärpas. För att uppehållstillstånd ska kunna beviljas för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make ska den härboende personen ta på sig fullt försörjningsansvar under en femårsperiod för den part som önskar invandra, och den härboende ska dessutom betala en engångssumma, uppgående till ett prisbasbelopp, som ett bidrag till statens utgifter för makens

svenskundervisning och övriga anpassningskostnader. Vidare ska för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make den härboende kunna erbjuda en bostad av rimlig storlek.

26. Identitetskrav, punkt 23 (S, V)

av Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Sf324 av Lars Johansson (S) och bifaller delvis motionerna 2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 5, 2010/11:Sf239 av Bodil Ceballos och Maria Ferm (båda MP) och 2010/11:Sf277 av Amir Adan (M).

Ställningstagande

Möjligheten till familjeåterförening måste vara såväl rättssäker som praktiskt möjlig. Efter en dom i Migrationsöverdomstolen har det emellertid i praktiken blivit omöjligt att få främlingspass för den som inte kan styrka sin identitet. De högre kraven på styrkt identitet har i princip omöjliggjort återförening av familjer från bl.a. Somalia. Regelverket måste anpassas i syfte att garantera familjeåterförening för bl.a. barn från länder som inte utfärdar godtagbara passhandlingar. Om det inte finns myndigheter som kan utfärda identitetshandlingar bör Sverige kunna utfärda främlingspass. Vidare torde ett utfärdande av främlingspass och att se ut gode män även lösa problemen när det gäller tillräckliga bevis på släktskap och att släktingar i Sverige inte har ansetts vara behöriga ställföreträdare för somaliska barn som ansökt om uppehållstillstånd.

27. Uppskjuten invandringsprövning m.m., punkt 24 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Ju403 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 14 och

2010/11:Sf253 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) samt avslår motionerna
2010/11:Ju355 av Tuve Skånberg (KD) yrkande 1,
2010/11:Sf234 av Amineh Kakabaveh (V),
2010/11:Sf344 av Roland Utbult och Penilla Gunther (båda KD) yrkandena 1–3 och
2010/11:Sf363 av Maria Stenberg och Marie Nordén (båda S).

Ställningstagande

Under den tvååriga prövotiden för permanent uppehållstillstånd ser sig många kvinnor tvingade att stanna kvar i förhållanden trots misshandel från mannens sida, eftersom en utvisning skulle kunna leda till fruktansvärda konsekvenser för kvinnorna i hemlandet. Kvinnornas ytterst svåra situation blir ofta värre på grund av språksvårigheter och okunskap om vilka rättigheter de har. De lagändringar som gjordes 2000 och som innebär att fortsatt uppehållstillstånd kan ges i fall där kvinnan utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning har inte avhjälpt problemen. Migrationsverket ska lämna en redovisning för tillämpningen av bestämmelsen. Redan nu står det emellertid klart att det är nödvändigt med en lagändring för att skyddet mot övergrepp mot kvinnor och barn ska bli godtagbart. Regeringen bör snarast lägga fram förslag om lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvisningsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts av närstående män under den tvååriga prövotiden.

28. Diplomatiska försäkringar m.m., punkt 26 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Sf238 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Sverige har hög svansföring när det gäller respekten för de mänskliga rättigheterna. Trots detta har Sverige tolv gånger kritiserats av FN:s kommitté mot tortyr (Committee Against Torture, CAT) och ligger därmed högst i ligan av kritiserade länder. Kritiken mot Sverige beror på att Sverige har avslagit ansökningar om asyl i fall där CAT haft en helt annan uppfattning om risken för tortyr vid ett tvångsvis återsändande. Utgångspunkten i internationell rätt är att ingen får återsändas till ett land där han eller hon riskerar att utsättas för tortyr. Inte heller brottsmisstänkta får utvi-

sas till länder där tortyr förekommer. De ska ställas inför rätta i länder som inte använder sig av tortyr. Sverige ska således inte sända tillbaka asylsökande till länder där de riskerar att utsättas för tortyr.

Sverige har använt sig av s.k. diplomatiska garantier för att återsända asylsökande till länder där tortyr är vanligt. Det är ett mycket tvivelaktigt sätt att utvisa människor, i synnerhet som det inte finns några garantier för att det fungerar i praktiken.

29. Återetableringsstöd, punkt 27 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Uppföljning av återetableringsstödet verkar i dag knappt ske alls varför regeringen bör se till att nya rutiner för uppföljning införs.

30. Utvisning på grund av brott, punkt 28 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Ju419 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (båda SD) yrkandena 1–7 och

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 17 och 18.

Ställningstagande

I de fall där en person med uppehållstillstånd visar sig ha besökt det land han eller hon sagt sig vara på flykt ifrån ska uppehållstillståndet återkallas och personen utvisas.

Det är inte rimligt att en utlänning ska få förmånen att stanna i Sverige om han eller hon inte kan eller vill respektera våra lagar och regler. Det bör därför vara obligatoriskt för domstol att pröva frågan om utvisning när en utlänning begått ett brott i Sverige.

Utvisning ska vara regel snarare än undantag när en utlänning har begått brott. Endast om det finns synnerliga skäl ska en utlänning som blivit dömd för ett brott som kan leda till utvisning kunna undgå att utvisas. Dessutom ska utvisning vara obligatorisk för brott såsom mord, våldtäkt, väpnat rån, grov misshandel, narkotikabrott, grov stöld, inbrott och annan jämförlig brottslighet. Om det i dessa fall inte rör sig om grov brottslighet ska utvisning vara obligatorisk vid återupprepad brottslighet. Sverige måste även vara mycket tydligare med att inte acceptera bedrägeri som syftar till att utnyttja den svenska välfärden och de sociala förmånerna. Därför bör även sådant bedrägeri vara förknippat med utvisning.

I det fall utvisning utdöms ska det för brott såsom mord, våldtäkt, väpnat rån, grov misshandel, narkotikabrott, inbrott, grov stöld och annan jämförlig brottslighet alltid utdömas utvisning på livstid. När det handlar om den mildare graden av dessa brott ska utvisning på livstid utdömas om det rör sig om återupprepad brottslighet. Brott av denna typ är av sådan karaktär att det inte vore moraliskt försvarbart utan ett hån mot offren om Sverige någonsin skulle släppa in den kriminelle i landet igen. Narkotikabrott är ofta förknippat med organiserad brottslighet och bör därför vara förknippat med livstids utvisning för att på så sätt även motarbeta den organiserade brottsligheten.

Det är inte moraliskt försvarbart att den kriminelles anknytning till Sverige ska beaktas vid prövning av om han eller hon ska utvisas eller inte. Anknytningen kan således medföra att t.ex. en våldsbrottsling får stanna i Sverige. Den kriminelles eventuella anknytning till Sverige måste anses väga mindre tungt än behovet av att ge upprättelse till offren. Svensk domstol bör därmed som huvudregel inte ta hänsyn till utlänningens levnadsomständigheter eller hur länge utlänningen vistats i Sverige när frågan om utvisning behandlas.

Det är heller inte moraliskt försvarbart att en utlänning som begått brott i Sverige inte ska utvisas därför att han eller hon bott i Sverige i fem år eller haft uppehållstillstånd i fyra år eller har flyktingstatus. Har en utlänning begått ett brott som är förknippat med utvisning har han eller hon tydligt visat att han eller hon inte har här att göra. Återigen är det offren som ska värnas, inte kriminella utlänningars möjligheter att stanna i det land de begått brott i.

31. Förvar, punkt 29 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 12,
bifaller delvis motionerna
2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 9 i denna del,
2010/11:Sf240 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 2 och 3 samt
2010/11:Sf341 av Penilla Gunther och Roland Utbult (båda KD) yrkande
4 och
avslår motion
2010/11:Sf341 av Penilla Gunther och Roland Utbult (båda KD) yrkande 5.

Ställningstagande

Förvarstagande av vuxna ska kunna ske endast i undantagsfall och vara tidsbegränsat till tre månader. I undantagsfall, såsom då den förvarstagne uppenbart och medvetet försvårar den rättsliga processen, ska domstol kunna besluta om förlängning av förvarstagandet med ytterligare tre månader. Barn ska under inga omständigheter kunna tas i förvar.

32. Asylvisum m.m., punkt 30 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2010/11:Sf342 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD) yrkande 5,

2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 18,

2010/11:Sf392 av Ulf Holm m.fl. (MP) yrkande 2 och

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 7.

Ställningstagande

De personer som söker visum måste många gånger färdas lång väg till ambassaden och tillbaka. Därtill kommer kostnaden för själva ansökan. Det innebär att den sammanlagda kostnaden kan bli väldigt stor. I vissa fall har det hänt att människor har ansökt om visum på en ambassad i det land de bor i, trots att de är medborgare i ett annat land. De har då fått avslag och hänvisats till att ansöka i det land som de är medborgare i. Där har ansökan avslagits på den grunden att det första landet har avslagit ansökan. Dessa viseringsansökningar går inte att överklaga. Det är inte acceptabelt att människor luras att betala för en ansökan som man från början vet kommer att avslås. Alla avslag på viseringsansökningar bör kunna överklagas.

Svenska beskickningar i utlandet bör kunna utfärda visum för skyddsbehövande. Regeringen bör därför tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum eller s.k. flyktingvisum.

33. Besöksvisum, punkt 31 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Sf368 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 19, 2010/11:Sf392 av Ulf Holm m.fl. (MP) yrkande 1 och 2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 8.

Ställningstagande

Den praxis som Migrationsverket tillämpar för besöksvisum är betydligt restriktivare mot sökande från länder från vilka det tidigare varit vanligt med s.k. avhopp. Regeringen bör verka för ett enklare och mindre restriktivt regelverk när det gäller besöksvisum och säkerställa att personer från länder från vilka det tidigare funnits en s.k. avhoppsrisk, eller där det utbrutit konflikter under handläggningsförfarandet, inte ska ha sämre möjligheter än andra att beviljas inresa i Sverige.

34. Övrigt om visering, punkt 32 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9 och avslår motionerna 2010/11:Sf271 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 4 och 2010/11:Sf319 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S).

Ställningstagande

Visumtvång vid inresa i Sverige ska gälla för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism eller som genererar omfattande illegal invandring till Sverige.

35. Svenskt medborgarskap, punkt 33 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Sf384 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M) och 2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 19–21.

Ställningstagande

Sverige ställer, i jämförelse med många andra EU-länder, väldigt låga krav för förvärv av svenskt medborgarskap. Därför har det svenska medborgarskapets betydelse kraftigt urholkats och många gånger tilldelats människor som bevisligen inte har känt någon lojalitet mot Sverige eller haft någon ambition att bidra till samhällets bästa. Genom att kräva motprestationer för förvärv av svenskt medborgarskap ökar medborgarskapets betydelse. Samtidigt minskar risken för att svenskt medborgarskap tilldelas personer som inte kan hålla sig inom lagens ramar eller som har kommit till Sverige enbart för att få sociala förmåner.

Som ett grundläggande krav för svenskt medborgarskap ska uppställas att utlänningen ska ha varit bosatt i landet i minst tio år och under denna tid ha uppvisat anpassningsvilja och motivation till att bidra till det gemensamma i samhället. Genom ett obligatoriskt medborgarskapstest ska utlänningen också visa att han eller hon har tillägnat sig kunskaper om det svenska språket och grundläggande kunskaper om svenskt samhällsliv. Därtill ska utlänningen också underteckna en deklaration där han eller hon bekräftar sin lojalitet mot Sverige och förbinder sig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2010/11:29 Migration och asylpolitik.

Följdmotionerna

2010/11:Sf3 av Tomas Eneroth m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en översyn av reglerna för anhöriginvandring
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Dublinförordningen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arbetskraftsinvandringen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändringar i migrationspolitiken.

2010/11:Sf4 av Maria Ferm m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändringar av migrationsprocessen och utlänningslagen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om upprivande av försörjningskravet vid anhöriginvandring.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om krav på styrkt identitet och utfärdande av främlingspass.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte skicka tillbaka ensamkommande barn till Malta och Italien.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ratificera migrantarbetarkonventionen.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utvisningar och förvar.

2010/11:Sf5 av Erik Almqvist (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med uppdraget att göra en bred översyn av hur invandringen påverkar Sverige, vad den tar för resurser i anspråk och vilken förmåga Sverige har att hantera nyinvandring.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rutiner för uppföljning av återetableringsstödet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda åldern på s.k. ”ensamkommande barn” i syfte att säkerställa rättssäkerheten och se till att inga barn får stå tillbaka för vuxna som missbrukar systemet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över konsekvenserna av de nuvarande reglerna för arbetskraftsinvandring.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över regelverken för anhöriginvandring i syfte att strama åt dessa.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvärdera Sveriges förmåga till fortsatt flyktmottagning och vad de resurser som detta tar i anspråk kan åstadkomma genom alternativa former för flyktinghjälp, t.ex. genom ökat stöd till UNHCR.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010

2010/11:Ju287 av Désirée Pethrus (KD):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hot om hedersrelaterat våld bör skrivas in som giltigt asylskäl i utlänningslagen.

2010/11:Ju355 av Tuve Skånberg (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om äktenskap som ingås för skens skull.

2010/11:Ju401 av Marianne Berg m.fl. (V):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utlänningslagen ska tillämpas i enlighet med lagstiftarens intentioner.

2010/11:Ju403 av Lars Ohly m.fl. (V):

14. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvsningsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts av en närstående man under den tvååriga prövotiden.

2010/11:Ju409 av Lena Olsson m.fl. (V):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den som utsatts för människohandel för sexuella ändamål och som därav hyser en välgrundad fruktan för förföljelse bör beredas skydd och beviljas permanent uppehållstillstånd med stöd av Genèvekonventionen.

2010/11:Ju419 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att frågan om utvisning ska bli en obligatorisk del för domstolen att pröva vid brottmål där den tilltalade innehar medborgarskap i ett annat land än Sverige, eller är statslös.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska finnas synnerligen starka skäl för att utvisning vid prövning i domstol inte ska utdömas i det fall där en utlänning döms för ett brott som kan medföra utvisning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvisning ska vara obligatorisk och på livstid i de fall där en utlänning dömts för mord, våldtäkt, väpnat rån, grov misshandel, narkotikabrott, grov stöld och annan jämförlig brottslighet samt vid dom för bedrägeri kopplat till sociala förmåner; för de fall där brottsligheten inte bedöms som grov ska obligatorisk utvisning utdömas om det rör sig om upprepad brottslighet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att domstol ej ska ta hänsyn till utlänningars levnadsomständigheter eller hur länge utlänningen vistats i Sverige.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste finnas synnerliga skäl för att kunna utvisa en kriminell utlänning som bott i Sverige i fem år eller mer.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste finnas synnerliga skäl för att kunna utvisa en kriminell utlänning som har haft uppehållstillstånd i fyra år eller mer.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på att det måste vara ett synnerligen grovt brott som medfört allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet för att domstolen ska besluta om utvisning i de fall som den kriminella utlänningen har flyktingstatus.

2010/11:U232 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett tilläggsprotokoll till Genèvekonventionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kunskapen om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation i de länder som människor flyr från.

2010/11:U261 av Anita Brodén och Karin Granbom Ellison (båda FP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör ta hänsyn till den rådande situationen för kristna minoriteter i Irak när asylärenden behandlas.

2010/11:U312 av Bodil Ceballos m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att leva upp till de folkrättsliga förpliktelser Sverige åtagit sig.

2010/11:U317 av Börje Vestlund m.fl. (S):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en tillämpning av hbt-personers skyddsskäl som står i bättre överensstämmelse med riksdagens beslut.

2010/11:Sf201 av Caroline Szyber (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lägre beviskrav i utlänningslagen för barn genom att "synnerligen ömmande omständigheter" byts mot "särskilt ömmande omständigheter".
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en parlamentarisk kommitté bör tillsättas för att göra en översyn av utlänningslagen.

2010/11:Sf202 av Caroline Szyber (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om forskning i flyktingrätt med fokus på barnfrågor.

2010/11:Sf203 av Caroline Szyber och Annika Eclund (båda KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om apatiska flyktingbarn.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en flyktingbarnskommission bör tillsättas.

2010/11:Sf205 av Maria Ferm m.fl. (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt Migrationsverket att använda sig av undantagsreglerna i Dublinförordningen och inte avvisa ensamkommande barn till Malta och Italien.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i regleringsbrevet uppdra åt Migrationsverket att använda sig av undantagsreglerna i Dublinförordningen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om omsorgscenter för ensamkommande barn utomlands.

2010/11:Sf234 av Amineh Kakabaveh (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa den tvååriga prövotid för permanent uppehållstillstånd som i dag gäller och som i så hög grad riktar sig mot utsatta kvinnor.

2010/11:Sf238 av Bodil Ceballos m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inte ska sända tillbaka asylsökande till länder där de riskerar att utsättas för tortyr.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta avstånd från diplomatiska försäkringar.

2010/11:Sf239 av Bodil Ceballos och Maria Ferm (båda MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anpassa regelverket i syfte att garantera familjeåterförening för barn från länder som inte utfärdar godtagbara passhandlingar.

2010/11:Sf240 av Maria Ferm m.fl. (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att helt avskaffa användandet av förvar för barn och minimera användandet av förvar när det gäller vuxna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för kraftigt kortade tider i förvaren.

2010/11:Sf251 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett förslag om regularisering.

2010/11:Sf253 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lägga fram förslag till lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvísingsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts av en närstående man under den tvååriga prövotiden.

2010/11:Sf261 av Josefin Brink m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska tillsätta en utredning i syfte att se över regelverket för bärbranschen och lägga förslag som inför kommande bärsäsonger i praktiken garanterar utländska bärplockare löne- och arbetsvillkor i nivå med svenska kollektivavtal.

2010/11:Sf266 av Caroline Szyber (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering för att säkerställa att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning ger flyktingstatus i enlighet med lagstiftningens intentioner.

2010/11:Sf268 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tydliggöra lagstiftningen kring prövningen av migrationsärenden som rör barn så att praxis följer intentionerna i portalparagrafen.

2010/11:Sf270 av Maria Ferm m.fl. (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utlänningslagen bör förtydligas så att också transidentitet explicit utgör grund för asyl.

2010/11:Sf271 av Bodil Ceballos m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra ett förtydligande i utlänningslagen i syfte att betona möjligheten att göra undantag från huvudregeln om att söka uppehållstillstånd vid anknytning från hemlandet om det framstår som sannolikt att tillstånd skulle ha beviljats om det söktes från hemlandet.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra ett förtydligande i utlänningslagen i syfte att betona möjligheten att göra undantag från huvudregeln om att söka uppehållstillstånd från hemlandet om det framstår som sannolikt att tillstånd skulle ha beviljats om det söks från hemlandet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra ett förtydligande i utlänningslagen i syfte att betona möjligheten att göra undantag från huvudregeln om att söka uppehållstillstånd för studier från hemlandet om det framstår som sannolikt att tillstånd skulle ha beviljats om det söks från hemlandet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra ett förtydligande i utlänningslagen i syfte att betona möjligheten att utfärda visum för dem som sökt uppehållstillstånd för att kunna invänta uppehållstillstånd i Sverige.

2010/11:Sf272 av Eva Bengtson Skogsberg och Betty Malmberg (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över utlänningslagen.

2010/11:Sf276 av Lars Mejern Larsson och Désirée Liljevall (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införliva skyldighet för arbetsgivaren att styrka löne- och anställningsvillkor vid säsongsanställning eller annan anställning i Sverige innan arbetstillstånd beviljas.

2010/11:Sf277 av Amir Adan (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kraven gällande anhöriginvandring från Somalia.

2010/11:Sf284 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att följa upp situationen för utländska bärplockare så att dessa garanteras värdiga anställningsvillkor.

2010/11:Sf319 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av möjligheterna till visumansökan på svenska konsulat.

2010/11:Sf322 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en skyndsam förändring av begreppet synnerligen ömmande omständigheter och vikten av att stärka barnens perspektiv i asyl- och flyktingpolitiken.

2010/11:Sf324 av Lars Johansson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen måste hantera frågan om hur asylrätten och möjligheten till återförening ska kunna vara såväl rättssäker som praktiskt möjlig för sökande från Somalia.

2010/11:Sf333 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om positiva beslut när enskilda drabbas negativt av långa handläggningstider.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten för asylsökande att arbeta under asylprocessen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att häva förbudet mot att arbeta under asylprocessen och ersätta det med en automatisk rätt att arbeta under asylprocessen.

2010/11:Sf338 av Andreas Carlson och Annika Eclund (båda KD):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barn som omhändertagits enligt LVU inte ska utvisas från Sverige, såvida det inte finns en lämplig vårdnadshavare i hemlandet.

2010/11:Sf340 av Annika Eclund och Anders Sellström (båda KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återinföra "sista-länken"-bestämmelsen för en äldre förälder.

2010/11:Sf341 av Penilla Gunther och Roland Utbult (båda KD):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förvarstagande av asylsökande endast ska ske i undantagsfall och att det måste finnas en tidsbegränsning samt att alternativa former bör prövas och utredas.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att asylsökande, som ej har begått brott, inte ska placeras i häkten.

2010/11:Sf342 av Andreas Carlson och Caroline Szyber (båda KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige alltid ska undanta ensamkommande flyktningbarn från Dublinförordningen när risken finns för att deras rättigheter, vid ett återsändande, kommer att kränkas och att Sverige ska verka för att ett sådant undantag från Dublinförordningen även införs på EU-nivå.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU vidtar kraftiga åtgärder för att rätta till de missförhållanden som råder i asylmottagandet i vissa EU-länder.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur ett system med ett ”nödvisum” till asylsökande skulle kunna fungera i syfte att skapa fler legala vägar in i EU.

2010/11:Sf344 av Roland Utbult och Penilla Gunther (båda KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utdrag ur brottsregistret, meddelande om besöksförbud samt kontroll utifrån folkbokföringsregistret och Migrationsverkets register ska inhämtas för referensperson vid anknytningsinvandring.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om referensperson som tidigare dömts för misshandel eller övergrepp av tidigare sambo eller maka/make.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagstiftning och praxis måste ses över så att kvinnor som misshandlats eller kränkts i sitt förhållande före utgången av den tvååriga provotiden inte utvisas eller avvisas.

2010/11:Sf355 av Krister Hammarbergh (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utlänningslagen bör förtydligas vad gäller barnspecifika skäl för olika former av förföljelse.

2010/11:Sf363 av Maria Stenberg och Marie Nordén (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förebygga s.k. fruiimport.

2010/11:Sf368 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att EU:s medlemsstater följer UNHCR:s rekommendationer angående förföljelse på grund av kön och sexuell läggning, barns egna asylskäl samt begreppen väpnad konflikt och svåra inre motsättningar.
7. Riksdagen begär att regeringen genomför en översyn av utlänningslagen för att tydliggöra begreppet väpnad konflikt enligt vad som anförs i motionen.
8. Riksdagen begär att regeringen genomför en översyn av utlänningslagen för att tydliggöra begreppet svåra inre motsättningar i hemlandet i syfte att göra det mindre restriktivt.
9. Riksdagen begär att regeringen genomför en översyn av utlänningslagen för att granska tillämpningen av utvidgningen av flyktingbegreppet till att omfatta förföljelse på grund av kön och sexuell läggning samt att göra nödvändiga förtydliganden av utlänningslagen.
10. Riksdagen begär att regeringen genomför en översyn av utlänningslagen för att vidga begreppet synnerligen ömmande omständigheter i utlänningslagen och därvidlag överväga en ändring till särskilt ömmande omständigheter.
11. Riksdagen begär att regeringen genomför en översyn av utlänningslagen för att mildra nuvarande praxis i ärenden som rör barn och unga och se till att apatiska barn inte avvisas.
12. Riksdagen begär att regeringen genomför en översyn av utlänningslagen för att förändra reglerna för förvarstagande enligt vad som anförs i motionen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att i Dublinförordningen införa de förändringar som föreslagits från EU-kommissionen angående familjeåterförening, offentligt biträde och begäran att överföringar ska upphöra.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i EU bör verka för att värna asylrätten och motverka en restriktiv utveckling av den gemensamma flyktingpolitiken.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur en procedur för utfärdande av asylvisum vid svenska beskickningar kan utformas.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett enklare och mindre restriktivt regelverk för besöksvisum.

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla Dublinsamarbetet så att överföringar inte sker till EU-länder som inte kan garantera rättssäkerheten eller godtagbara och tillräckliga mottagningsförhållanden till dess att dessa förhållanden har förbättrats.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett förtydligande i utlänningslagen för att betona möjligheten att göra undantag från huvudregeln om att söka uppehållstillstånd vid anknytning från hemlandet.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en översyn av reglerna för anhöriginvandring.
24. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att avskaffa försörjningskravet vid anhöriginvandring enligt vad som anförs i motionen.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att följa upp de genomförda regeländringarna angående arbetskraftsinvandring så att ordning och reda upprätthålls på arbetsmarknaden och så att asylrätten inte urholkas.
27. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att avkriminalisera arbete utan arbetstillstånd enligt vad som anförs i motionen.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en skadeståndsskyldighet för arbetsgivare som utnyttjar personer utan uppehållstillstånd.

2010/11:Sf377 av Jonas Gunnarsson (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att EU:s medlemsstater följer UNHCR:s rekommendationer om förföljelse på grund av kön och sexuell läggning, barns egna asylskäl samt begreppen väpnad konflikt och svåra inre motsättningar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av asylprocessen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en översyn av reglerna för anhöriginvandring.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Dublinförordningen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändringar i migrationspolitiken.

2010/11:Sf384 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en sådan ändring i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap att test av kunskaperna i svenska språket ingår som ett kriterium för att beviljas svenskt medborgarskap.

2010/11:Sf385 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att för att äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make eller maka ska få uppehållstillstånd ska båda parter vara över 24 år gamla.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att för att äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make eller maka ska få uppehållstillstånd ska den härboende personen inte ha mottagit försörjningsstöd under den tolv månadersperiod som föregår tidpunkten för ansökan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make eller maka ska den härboende personen påta sig fullt försörjningsansvar under en femårsperiod för den part som önskar invandra, och den härboende ska dessutom betala en engångssumma, uppgående till ett prisbasbelopp, som ett bidrag till statens utgifter för maken eller makans svenskundervisning och övriga anpassningskostnader.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make eller maka ska den härboende personen inte vara dömd för våld eller hot mot en partner de senaste tio åren.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make eller maka ska den härboende kunna erbjuda en bostad av rimlig storlek.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas för äkta makar och därmed jämställda personer som önskar återförenas med en härboende make eller maka ska parets samlade anknytning till Sverige vara större än till något annat land, såvida inte den härboende personen är svensk medborgare eller medborgare i ett EU/EES-land eller har bott i landet under minst 25 år.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att för att en person ska kunna beviljas uppehållstillstånd i Sverige ska han eller hon underteckna en anpassningsförklaring där personen förbinder sig att delta i det svenska samhällslivet efter bästa förmåga och att följa svenska lagar och regler.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ansökan om asyl i Sverige ska göras vid gränsen i samband med inresa.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att visumtvång ska gälla för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism samt för medborgare i länder som genererar omfattande illegal invandring till Sverige.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den som vistas illegalt i landet inte ska kunna få sin sak prövad, utan ska avvisas omgående.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att asylsökande ska uppvisa handlingar som styrker deras identitet och nationalitet.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt Migrationsverket att med vetenskapliga metoder åldersbestämma immigranter som påstår sig vara under 18 år men som kan misstänkas vara äldre.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att asyl endast ska beviljas personer av två kategorier: 1) de som uppfyller kriterierna i FN:s flyktingkonvention (Genèvekonventionen) och 2) ett mindre antal kvotflyktingar som erbjuds asyl enligt avtal med UNHCR.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillfälliga uppehållstillstånd undantagsvis kan utfärdas för personer som inte fullt ut lever upp till FN-konventionens krav men som av ytterst starka humanitära skäl ändå inte omedelbart kan återvända till sitt hemland, ett närliggande område eller sitt första asylland.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillfälliga uppehållstillstånd ska vara regel och att möjligheten att utfärda permanenta uppehållstillstånd som ett mellansteg mellan tillfälligt uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap ska avskaffas.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillfälliga uppehållstillstånd ska gälla för ett år i taget.

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att personer som saknar svenskt medborgarskap och som gör sig skyldiga till grova brott eller upprepade brott av mindre grov art ska få sitt uppehållstillstånd indraget och utvisas.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att om en person med uppehållstillstånd visar sig ha besökt det land som han eller hon sagt sig vara på flykt ifrån ska personen få uppehållstillståndet indraget och därefter utvisas.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att grundläggande krav för medborgarskap ska vara att man varit bosatt i Sverige i minst tio år och att man under denna tid inte gjort sig skyldig till ett grovt brott eller upprepade brott av mindre grov art.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att för att en sökande ska kunna beviljas medborgarskap ska han eller hon godkännas i ett medborgarskapstest för att visa att han eller hon tagit till sig det svenska språket i tal och skrift samt skaffat sig grundläggande kunskaper om svensk historia och svenskt samhällsliv.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att man i samband med ansökan om medborgarskap bör underteckna en deklARATION där man bekräftar sin lojalitet med Sverige och förbinder sig att respektera svenska lagar och övriga samhällsregler.

2010/11:Sf389 av Börje Vestlund m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att även transpersoner som förföljs i sitt hemland på grund av könsidentitet eller könsuttryck ska omfattas av Genèvekonventionens flyktingdefinition.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en tillämpning av hbt-personers skyddsskäl som står i bättre överensstämmelse med riksdagens beslut.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bedömningen av hbt-skäl som framförs sent i asylprocessen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tydliggörande av skyddsskäl för hbt-flyktingar från Irak.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av hur bestämmelserna om hbt-flyktingars asylskäl tillämpas.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheterna att föreskriva att asylärenden där förföljelse av hbt-personer åberopas ska utredas under medverkan av personal som har hbt-kompetens.

2010/11:Sf391 av Robert Halef (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den rådande situationen för religiösa minoriteter i Irak behöver uppmärksammas mer när asylärenden hanteras.

2010/11:Sf392 av Ulf Holm m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett enklare och mindre restriktivt regelverk för besöksvisum.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla avslag på viseringsansökningar bör kunna överklagas.

2010/11:Sf393 av Maria Ferm m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en regularisering för papperslösa.

2010/11:Sf394 av Maria Ferm m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att EU:s medlemsstater följer UNHCR:s rekommendationer angående förföljelse på grund av kön och sexuell läggning, barns egna asylskäl samt begreppen väpnad konflikt och svåra inre motsättningar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av utlänningslagen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i EU bör verka för att värna asylrätten och motverka en restriktiv utveckling av EU:s flyktingpolitik.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att se över hur en procedur för utfärdande av asylvisum vid svensk beskickning kan utformas.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett enklare och mindre restriktivt regelverk för besöksvisum.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Dublinförordningen och Dublinsamarbetet.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en översyn av reglerna för anhöriginvandring.
12. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att avskaffa försörjningskravet vid anhöriginvandring enligt vad som anförs i motionen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett förtydligande i utlänningslagen för att betona möjligheten att göra undantag från huvudregeln om att söka uppehållstillstånd vid anknytning från hemlandet.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att följa upp de genomförda regeländringarna angående arbetskraftsinvandring så att ordning och reda på arbetsmarknaden upprätthålls och så att asylrätten inte urholkas.
16. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att avkriminalisera arbete utan arbetstillstånd enligt vad som anförs i motionen.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en skadeståndsskyldighet för arbetsgivare som utnyttjar personer utan uppehållstillstånd.

2010/11:So543 av Maria Wetterstrand m.fl. (MP):

34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att asylsökande barns situation förbättras i asylprocessen.